

1914—1917

**TUNNUKSESTA:
IMPERIALISTINEN SOTA
MUUTETTAVA KANSALAISSODAKSI³⁹³**

✱Ainoa oikea proletaarinen tunnus on nykyisen imperialistisen sodan muuttaminen kansalaissodaksi. Nimenomaan sellaista muutosta vaativat kaikki nykyisestä sotilaallisesta katastrofista aiheutuneet objektiiviset olosuhteet, ja työväenpuolueet voivat täyttää Baselissa ottamansa sitoumukset³⁹⁴ vain harjoittamalla järjestelmällisesti *sen* suuntaista propagandaa ja agitaatiota.

Vain sellainen taktiikka on oleva todella vallankumouksellista uuden historiankauden oloja vastaavaa työväenluokan taktiikkaa.✱

*Kirjoitettu alkaisintaan
syyskuussa 1914*

*Julkaistu ensi kerran 1961
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 26. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

**»EUROOPAN SOTA JA EUROOPAN SOSIALISMI»
KIRJASEN JÄSENNYS³⁹⁵**

*Euroopan sota ja Euroopan
sosialismi*

1. Sodan luonne: imperialismi (pääasiana).
Imperialismi kapitalismin viimeisenä kehitysvaiheena.

2. Porvariston aika-
kauden alun kansal-
liset sodat vs—→ sen lopun imperialis-
tiset sodat.
3. Sodan pitkäaikainen (30—40 vuotta) diplo-
maattinen valmistelu: sen »luonnollisuus»,
»odotettavuus» (ja »unohdettiin»: Adler Kan-
sainvälisen Toimiston viime istunnossa³⁹⁶).
4. Kansallinen sota sivuilmiönä (Serbia) ny-
kyisessä sodassa.
5. Porvaristo käyttää hyväkseen kansallisen
sodan perinteitä: »*La patrie*»*, *Luzzatti*.
6. »Isänmaa». Lainaus »Kommunistisesta mani-
festista». Sen erittely.
7. (α) Työläisillä ei ole
isänmaata.
(β) *E n s i n* kansakun-
nan puitteissa—→ cf.** vuosien 1790—1814,
1859, 1866, 1870 sotia.
nykyään Intian tai Kii-
nan sota Japania vastaan
((eventuell ***)
- (γ) *eikä* sekään porvarillisessa mielessä.
(δ) Ilman proletaarien yhteisiä voimainpon-
nistuksia ei voida vapautua.
(ε) Kansallisten raja-aitojen sortuminen.
8. Suhtautuminen tähän tosiasiaan: opportunistit
nationalismia puolustamassa (Jaurès
»L'Armée nouvellessa»)...³⁹⁷
(H. Wendel »*Neue Zeitissa*», 1914, N 19,
S. 843; *kannattaa* Jaurèsia).³⁹⁸
9. Horjuntaa Internationaalissa: puolustus- ja

* — »Isänmaa». *Toim.*** — confer — vertaa. *Toim.**** — oletettavasti. *Toim.*

hyökkäyssotako vai »proletariaatin etunäkökohta»?

10. Lainauksia Bebelin ja muiden entisistä lausumista ja vuoden 1912 päätöslauselman si-
vuuttaminen vaitiololla.
11. Baselin manifesti (α) lainauksia Stuttgartista
(β) kansalaissodan uhka
(1871 ja 1905)
(γ) »rikos»
12. »Invaasion* vitsaukset» = sofismi (Kautsky)...
»Tolstoilaisuus» = id.**
»Käytännön kysymys: oman maan voitto vai
tappio» = sofismi.³⁹⁹
Kaikessa tässä on viime kädessä kysymys
2 leiristä. Niin kyllä, mutta mistä 2 leiristä?
Kansakunnistako vai luokista? Mitä työläiset
menettävät isänmaan mukana? »Ikuinen»
isänmaassa.
Isänmaa porvarillisena valtiona ja sen rajat,
— isänmaa — kieli, alue etc.
13. Sosialistien käytännöllinen menettely kysei-
seen sotaan nähden:
Ennen sotaa: H. Wendel »Neue Zeitissa». 1914 N 18.⁴⁰⁰
id. »Vorwärtsissa»
»Leipziger Volkszeitung» »tsarismin»-vas-
taisesta sodasta
id. »Vorwärts». ⁴⁰¹
14. Sodan jälkeen: Serbian [hyökkäys?] s. 10
socialistit. [alistuminen?] otteista.
15. Venäjän sos.- (salista poistuminen ei)
demokraatit (ole vaikuttamista vrt.)
Fischer⁴⁰².
- Ad 15.
Venäläisten »vapaaehtoisuus» Pariisissa??
(1) Venäläisten sosialistien julkilausuma.
(2) Lederin ja kumpp. julkilausuma.⁴⁰³
»Golos» n:o 9.⁴⁰⁴
- Plehanovin asenne

* — maahanhyökkäyksen. Toim.

** — idem — samoin. Toim.

- |||»Sovremennoje Slovo» *otteita*.⁴⁰⁵
 »Golos» n:o 3 (15. IX).⁴⁰⁶
 Smirnov (J) ja P. Maslov.⁴⁰⁷
16. Ranskan ja Belgian sosialistit.
 Kuristetaan? Sen vuoksi... porvarihallituksen ministeriksi??
 Vandervelde. Guesde. (Auktoriteetteja?)
 Määrärahoista äänestäminen?
 Mitä on tehtävä? Propagoitava ja valmistettava kansalaissotaa. On ryhdyttävä ille-gaalisiksi propagandisteiksi eikä ministereiksi!!
 Vaillant ja kumpp. *shovinismi*
 »L'Humanitéssa».⁴⁰⁸
 Compère-Morel vuodesta 1792⁴⁰⁹ ja ...
 ... venäläiset Puolassa.
 Halveksittava G. Hervé ja anarkosyndikalistit.⁴¹⁰
 »Demokratia» — ja liitto tsaarin kanssa??
17. Englannin sosialistit
 Hyndman ja Saksan s.-d. lehdistön suhtautuminen häneen ennen sotaa.⁴¹¹
 Keir Hardie ja MacDonald.
 Shovinismin vastustaminen *omassa maassa*.
 Preussin militarismi, entä Egypti? entä naisten kahlehtiminen?
 Osallistuminen värväykseen.
18. Saksan sosdemit. Pääasia. Hegemonia Internationalissa. »Keneltä paljon vaaditaan»...
 Haasen puhe... Sodan puolustelua.⁴¹²
 Määrärahoista äänestäminen = kavaltamista!
 »Tsarismi». Sofismi ja valhe!
 Porvariston valhe!
 Bernstein »Vorwärtsissa» Engelsistä (1859)...⁴¹³
 Engels 1890⁴¹⁴ (contra *Mehring*)⁴¹⁵
 »Hamburger Echo» vs »Vorwärts».⁴¹⁶
19. Raaka shovinismi vs ikävyyttävä ja ulkokultainen shovinismi.
20. R. Fischer ja vastaus hänelle.⁴¹⁷

(Belgian neutraliteetin loukkaamisen puolustelua.) »Sozialistische Monatshefte»: Belgian neutraliteetin loukkaamisen moraalista puolustelua.⁴¹⁸

21. Kaksi virtausta saksalaisessa sosialismissa K. Liebknecht (»Golos» n:o 12⁴¹⁹ ja englantilaiset lehdet).

»Bremer Bürger Zeitung»⁴²⁰ — Mehring — Halle⁴²¹

(arvoja vastalauseita)...

22. Internationaalinen romahdus
{	»Bremer Bürger Zeitung» ⁴²²	}	Internationaalinen romahduksesta
	Mehring		
	Sveitsin lehdet		
	»Volksrecht» ⁴²³		

Ranskalaisten ja saksalaisten polemiikki
Ranskalaisten ja belgialaisten (Kansainvälisen Toimistonko?) manifesti.⁴²⁴

»Internationaali, ennallistettu ja loikkareista vapautettu.»

»Ranskalaiset hallituksen kannalla» (entä saksalaiset??) || »Internationaali, loikkareista vapautettu» ||
(»Golos» n:o 12).⁴²⁵

23. Internationaalinen romahduksen *kaunistelu*.

Vandervelde ja Kautsky

»Käki ja kukko».

»Kumpikin oikeassa»

»kleinmütige Freunde»??*

NB

Südekumin matka.⁴²⁶
Ranskan ja Saksan porvariston intressit.

24. Internationaalinen romahduksen syyt: opportunismi.

Stuttgart 1907

Vasemmiston neuvonpito 1910 Kööpenhaminassa.⁴²⁷

25. Opportunistien aatteet ja nykyinen menettely
{	opportunismista tanskalaisessa päätöslauselmassa. ⁴²⁸	}

* — »arvoja ystävyksiä»?? Toim.

26. Koko Internationaaliko?

Ei!!! Serbialaiset

Keir Hardie

Vastaus Fischerille.

Kolmannen Internationaalin aineksia.

Auktoriteetit: Kautsky, *Guesde*, Vandervelde??

(suhtautuminen auktoriteetteihin)...

27. Opportunismi vs Internationaalin »keskusta».

»Sozialistische Monatscheft«.

Useimmat sos.-dem. lehdet.

»Vorwärtsin« menettelytavat
Kautsky.{ Tekopyhyyttä
tai kaunistelua. }

28. Rauhako sotaa vastaan vai kansalaissota kansallista sotaa vastaan? (Porvariston kanssa yhdistyneiden opportunistien rauha.)

»Leppoisa rauha« — pikkuporvarillisten radikaalien, pikkuporvariston tunnus (vrt. Trevelyan & kumpp. Englannissa⁴²⁹).cf. »Frankfurter Zeitung«, otteita.⁴³⁰29. Kansallisen sodan muuttaminen kansalaissodaksi
1871
1905

Tämän muuttamisen historiallinen luonne.

»Weg zur Macht« ja »kukistamispyrkimykset«.

Toista on, kuinka nopeasti se muutetaan, ja toista — että toimitaan siihen suuntaan.

30. Järjestön
legalisuus ja
illegalisuus.Riika ja PK Venäjällä (»Russkoje Znamjan« lausunto)⁴³¹

Contra K. Kautsky ja kumpp. Venäjän työläisten »isänmaallisuudesta«.

Vertaus
sotajoukkoon.»Golos» n:o 18, palsta 1 ja n:o 18, palsta 4.⁴³²

- 30 *bis.* »Vorwärts» ja luokka-taistelu. (»W. C. Modell 70») ⁴³³
 ei saa kieltäytyä legaalista järjestöstä eikä myöskään rajoittua siihen
31. »Volkskrieg»*. Niin! Mutta toiset johtopäätökset siitä.
- ↘ miliisi ei ole suinkaan vain puolustusta varten.
 ↘ Kunnia sodalle ja 42 cm.!! ⁴³⁴
32. Frank ja »Opfertod»**
 ... »sosedemin näkökannalta»...
- 32 *bis.* Sota on paljastanut sekä hallitusten että sosialististen puolueiden kaikki heikkoudet.
33. Sodan onnettomuudet ja jälkiseuraukset. Val-lankumouksellinen liike — ja »keskustan» mitättömän diplomatian epäonnistuminen.
- 33 *bis.* Sodan taantumukselliset tarkoituksetperät J. Smirnov »Russkije Vedomostissa», n:o 202.
 »Kreuz Zeitung» ⁴³⁵ Nationalismi *Venäjä* l l ä.
 ja »Novoje Vremja». P.S.D. ja eserrät.
 MacDonaldin »pesimismi» ⁴³⁶ »Vapaaehtoisuus»: ks. § 15.
 Nationalismin *voimistuminen*.
 Viimeinenkö sota?
34. Toiminnan suunta: (1) Ei saa äänestää määrärahojen puolesta. Se on määrärahojen äänestäjä = sotatorven kavaltaamista.
 toittaja. (2) Oman maan shovinisteja vastaan.
 (3) Ei ole rajoituttava legaaliseen järjestykseen.
 (4) Ei saa unohtaa, mitä sanotaan Baselin manifestissa kansalaissodan vaarasta.

* — »Kansansota». *Toim.*** — »uhrikuolema». *Toim.*

35. Kenties vielä puoli vuosisataa orjuutusta ennen sosialistista vallankumousta, mitä jättää jälkeensä *meidän* aikakautemme, mikä on meidän panoksemme? Opportunistien ja petturien halveksuminen vai kansalaissodan *valmistelu*??
 Martov »Golosin» 21. n:ossa ei vielä Kommuuni-tunnusta: eristyminen laajoista kansanjoukoista!!⁴³⁷

Kirjoitettu syys- — lokakuussa 1914

*Julkaistu ensi kerran 1930
 XIV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

HAUKKA-LAULUN TEKIJÄLLE

Jokainen valveutunut työläinen lukee kivistävin sydämin Gorkin allekirjoituksen P. Struven allekirjoituksen ohella saksalaisten barbaarisuutta vastustavasta shovinistisesta papishenkisestä vastalausekirjelmästä⁴³⁸.

Keskusteltaessa kerran Shaljapinin polvistumisesta Gorki sanoi: »Ei pidä tuomita häntä niin kovin ankarasti: meillä taiteilijoilla on toisenlainen mentaliteetti.» Toisin sanoen taiteilijan menettelyyn vaikuttaa usein mieliala, joka saa hänessä niin suuren voiman, että tukahduttaa kaikki muut ajatukset.

Olkoon niin. Älköön tuomittako Shaljapinia ankarasti. Hän on taiteilija eikä muuta. Proletariaatin asia on hänelle vieras: tänään hän on työläisten ystävä, huomenna mustasotnialainen... mielialasta riippuen.

Mutta Gorkia työläiset ovat tottuneet pitämään omanaan. He ovat aina olettaneet, että hän on ottanut proletariaatin asian sydämenasiakseen yhtä palavasti kuin hekin ja asettanut kykynsä sen palvelukseen.

Siitä syystä he kirjoittavat tervehdyksiä Gorkille, siitä syystä hänen nimensä on heille kallis. Tämä valveutuneiden työläisten luottamus *velvoittaa* tavallaan Gorkia varjelemaan hyvää nimeään ja olemaan pistämättä sitä kaikenlaisten halpahintaisten shovinististen vastalausekirjelmien alle, jot-

ka saattavat johtaa harhaan valveutumattomia työläisiä. Nämä eivät kykene vielä käsittämään monia asioita, ja Gorkin nimi saattaa eksyttää heidät tieltä. Struven nimi ei eksytä ketään työläistä, mutta Gorkin nimi saattaa eksyttää.

Valveutuneet työläiset, jotka käsittävät tuon »saksalaisbarbaareja» vastaan tähdätyn ulkokultaisen vastalausekirjelmän koko valheellisuuden ja matalamielisyyden, eivät voi olla sanomatta moittivaa sanaa »Laulu haukasta» novellin tekijälle. He sanovat hänelle: »Vaikeana vastuullisena ajankohtana, jota Venäjän proletariaatti nyt elää, me luotimme siihen, että te tulette kulkemaan käsi kädessä sen etumaisten taistelijain ettekä herra Struven ja Kump. kanssa!»

»Sotsial-Demokrat» n:o 34,
joulukuun 5 p:nä 1914

Julkaistaan »Sotsial-Demokrat»
lehden tekstin mukaan

TOIMITUKSEN HUOMAUTUS ARTIKKELIIN »UKRAINA JA SOTA»

Toimitukselta

Edellä julkaistun artikkelin on kirjoittanut eräs huomattava »Dzvinin»¹³⁹ suunnan kannattaja. Jouduimme vasta aivan hiljattain polemisoimaan kiivaasti tätä suuntaa vastaan. Tämän suunnan kynämiesten kanssa meillä on edelleenkin erimielisyyksiä. Me emme tunnusta oikeiksi niitä myönnötyksiä, joita he ovat tehneet nationalismille, »kansallinen kulttuuriautonomia» aate on mielestämme porvarillista nationalismia, me olemme eri mieltä siitä, että proletariaatti on parhaiten järjestettävissä pirstomalla se kansallisiksi kuu-rioiiksi, me emme hyväksy heidän mielipiteitään »epäkansallisen», kansallisen ja internationalistisen välisestä erosta. Johdonmukaisen *internationalismin* kannattajina rohkenemme luottaa siihen, että julkaisemamme artikkelin kirjoittaja ja hänen ystävänsä ottavat asianmukaista oppia Euroopan sotatapahtumista.

Meillä on joka tapauksessa ilo panna merkille, että mainittu ukrainalaisten toimihenkilöiden ryhmä tuntee nimenomaan nykyisenä vaikeana ajankohtana olevansa lähinnä »Sotsial-Demokratia». Heille on kunniaksi se, että he ovat kyenneet

sanoutumaan irti surullisenkuuluisasta Ukrainan Vapautusliitosta⁴⁴⁰, jonka toiminnalla ei ole mitään yhteyttä sosiaalidemokratiaan.

»Sotsial-Demokrat» n:o 38,
helmikuun 12 p:nä 1915

Julkaistaan »Sotsial-Demokrat»
lehden tekstin mukaan

VSDTP:n ULKOMAISTEN JAOSTOJEN KONFERENSSIN PÄÄTÖSLAUSELMAN »PÄÄ-ÄÄNENKANNATTAJA JA UUSI LEHTI» KOLMANNEN KOHDAN LUONNOS⁴⁴¹

3. Ilmoittaen kannattavansa täysin ajatusta, että pää-äänenkannattaja olisi saatava vastaisuudessa ilmestymään useammin ja perustettava pää-äänenkannattajan toimittamana ilmestyvä populääri päivälehti, konferenssi katsoo mahdolliseksi ryhtyä uuteen julkaisutoimeen sen jälkeen, kun on ratkaistu perustehtävä — saatu kuntoon pää-äänenkannattaja.

Konferenssi kehottaa kaikkia ulkomailla olevia tovereita ryhtymään viivyttelämättä tarmokkaaseen sen suuntaiseen toimintaan ja varsinkin auttamaan järjestelmällisemmin pää-äänenkannattajaa kirjallisella aineistolla, kun järjestetään työntekijöiden neuvottelukokouksia j.n.e.

Kirjoitettu 1915 helmikuun 14 ja 19
(helmikuun 27 ja maaliskuun 4)
päivän välisenä aikana

Julkaistu 1915 hektografoidussa
lehtisessä »VSDTP:n ulkomaisten
järjestöjen konferenssi»

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

EHDOTUS NAISTEN KANSAINVÄLISEN SOSIALISTISEN KONFERENSSIN⁴⁴² PÄÄTÖSLAUSELMAKSI

KK:n valtuuskunnan ehdottama
päätöslauselma

Nykyinen maailmansota, joka on tuottanut niin paljon onnettomuutta kaikkialla, missä sitä on käyty, autioittanut ja hävittänyt Belgiaa ja Galitsiaa ja tehnyt lopun monien

tuhansien työläisten olemassaolosta, on imperialistista sotaa, johon ovat johtaneet eri maiden hallitsevien luokkien taistelu siirtomaiden jaosta ja herruusasemasta maailmanmarkkinoilla sekä dynastiset intressit. Se on kaikkien maiden kapitalistiluokan ja hallitusten politiikan luonnollinen jatko, ja sen tähden sosialistien kannalta ei ole mitään merkitystä sillä, kuka iski ensiksi.

Tämä sota ei palvele lainkaan työläisten etuja, vaan päinvastoin hallitsevat luokat käyttävät sitä välikappaleenaan murskatakseen työläisten kansainvälisen solidaarisuuden ja heikentääkseen heidän liikettään ja luokkataisteluaan joka maassa. Porvariston esittämä ja opportunistien kannattama »isänmaanpuolustus»-tunnus ei niin ikään ole mitään muuta kuin syötti, jonka avulla porvaristo koettaa saada proletariaatin uhraamaan henkensä ja verensä porvariston intressien vuoksi.

Ottaen huomioon kaiken tämän ja nojaten Stuttgartin päätöslauselmaan, jossa kapitalistisen järjestelmän kukistumisen jouduttamiseksi kehoitetaan käyttämään sodan aiheuttamaa talouspulaa ja poliittista kriisiä kansan nostattamiseen, Kööpenhaminan päätöslauselmaan, jossa julistetaan, että kansanedustajat ovat velvollisia äänestämään sotamäärärahojen myöntämistä vastaan, ja Baselin päätöslauselmaan, jossa sanotaan, että työläiset katsovat toistensa ampumisen rikokseksi, naissosialistien ylimääräinen kansainvälinen konferenssi lausuu julki, että useimpien sotaa käyvien maiden sosialistipuolueiden edustajien toiminta on ollut täysin ristiriidassa näiden päätöslauselmien kanssa ja he ovat, taipuen olosuhteiden pakon edessä, kavaltaneet todellisuudessa sosialismin korvaamalla sen nationalismilla; — konferenssi toteaa, että minkään maan proletaareilla ei ole muuta vihollista kuin heidän luokkavihollisensa, kapitalistiluokka.

Nykyisen sodan aiheuttamat hirvittävät kärsimykset herättävät kaikissa naisissa, varsinkin proletaarisissa, yhä voimakkaampaa rauhantahtoa. Julistaen *sodan jokaiselle imperialistiselle* sodalle konferenssi on samalla sitä mieltä, että tämän rauhantahdon muuttaminen *tietoiseksi poliittiseksi voimaksi vaatii työläisnaisia käsittämään selvästi, että omistavien luokkien pyrkimyksenä ovat vain aluevaltauksset, anastukset ja herruus, että imperialismiin kaudella sodat ovat väistämättömiä ja että imperialismi uhkaa saattaa maailman moniin sotiin, ellei proletariaatti löydä riveistään kylliksi*

voimaa tehdäkseen lopun kapitalistisesta järjestelmästä kukistamalla lopullisesti kapitalismin. Mikäli työläisnainen haluaa lyhentää imperialististen sotien kaudesta johtuvaa kärsimysten aikaa, hänen rauhantahtoisten pyrkimystensä täytyy muuttua *suuttumukseksi ja taisteluksi sosialismin puolesta.* Työläisnainen saavuttaa tavoitteensa tässä taistelussa *vain vallankumouksellisen joukkoliikkeen tietä, voimistamalla ja kärjistämällä sosialistista taistelua.* Hänen ensimmäinen velvollisuutensa on siis tukea ammatillisia ja sosialistisia järjestöjä ja rikkoa linnarauhaa vastustamalla sotamäärärahojen myöntämistä, osallistumista porvarillisiin ministeristöihin, edistämällä ja propagoimalla ampu-
makaivannoissa olevien sotilaiden veljeilyä taistelukentillä, järjestämällä kaikkialla, missä hallitus on riistänyt perustuslailliset vapaudet, illegaalisia järjestöjä ja vihdoin vetämällä joukkoja mukaan mielenosoituksiin ja vallankumouksellisiin liikkeisiin.

Naissosialistien kansainvälinen konferenssi kehottaa kaikkien maiden työläisnaisia ryhtymään heti tähän taisteluun, järjestämään sen kansainväliseksi ja olemaan kiinteässä yhteistoiminnassa kaikkien maiden niiden sosialistien kanssa, jotka kamppailevat, kuten Liebknecht, nationalismia vastaan ja käyvät sosialistista vallankumoustaistelua.

Samalla konferenssi muistuttaa työläisnaisille, että Euroopan kehittyneimmissä maissa ovat jo muodostuneet objektiiviset edellytykset sosialistista tuotantoa varten, että koko liike on siirtymässä uuteen vaiheeseen, että nykyinen maailmansota asettaa heille uusia vakavia velvoituksia, että heidän liikkeensä saattaa ennakoida yleistä joukkoliikettä, joka voi antaa uutta kantavuutta koko sosialistiselle liikkeelle ja lähentää lopullisen vapautuksen hetkeä. Ryhtymällä aloitteentekijöiksi mielenosoitusten ja vallankumouksellisten manifestaatioiden järjestämisessä työläisnaiset voivat kulkemalla käsi kädessä proletariaatin kanssa antaa alun uudelle proletariaatin taistelun aikakaudelle, jolloin proletariaatti pystyttää kehittyneimmissä maissa sosialismin ja takapajuisemmissa maissa demokraattisen tasavallan.

**ENSIMMÄINEN, ZIMMERWALDIN
KANSAINVÄLINEN
SOSIALISTIKONFERENSSI⁴⁴³**

23.—26. ELOKUUTA (5.—8. SYYSKUUTA) 1915

1

**ENSIMMÄISELLE KANSAINVÄLISELLE
SOSIALISTIKONFERENSSILLE EHDOTETTU
VASEMMISTOSOSIALIDEMOKRAATTIEN
PÄÄTÖSLAUSELMAVARIANTTI**

Luonnos

Nykyisen sodan on synnyttänyt imperialismi, t.s. kapitalismin korkein vaihe, jolloin tuotantovoimien kehitys ja pääoman kasvu ovat ylittäneet eri kansallisvaltioiden ahtaat puitteet ja pakottavat »suur»-valtoja pyrkimään toisten kansakuntien orjuutukseen ja valtaamaan siirtomaita raaka-ainelähteiksi ja pääoman vientialueiksi.

Sosialismin objektiiviset edellytykset ovat täysin kypsyneet, ja suurvallat käyvät nykyistä sotaa lykätäkseen keinotekoisesti kapitalismin tuhoa säilyttämällä siirtomaiden riippuvuussuhteet ja lujittamalla niitä, anastamalla etuoikeuksia maailmanmarkkinoilla, hajottamalla ja tukahduttamalla työväen kansainvälistä vallankumouksellista taistelua.

Sosialidemokraatit tunnustavat täysin välttämättömäksi kaikkien kansakuntien vapauden. Feodalismia, absolutismia ja muukalaissortoa vastaan käydyn taistelun kaudella he hyväksyivät isänmaan puolustuksen ja nykyaikana he hyväksyvät laillisen sodan, jota sorretut kansakunnat (varsinkin siirtomaakansat) käyvät sortajiaan, »suur»-valtoja vastaan.

Nykyinen suurvaltojen sota on kuitenkin orjanomistajien sotaa, jonka tarkoituksena ovat orjuuden tehostaminen ja varmentaminen, siirtomaiden uudelleenjako, »oikeus» sortaa muita kansakuntia, suurvaltojen pääomien etuoikeudet, työväenliikkeen taantumuksellinen tukahduttaminen. »Isänmaan puolustus» on siitä syystä kummankin sotivan valtioryhmän taholla vain sanahelinää, jolla porvaristo pettää kansaa. Ei minkään nykyisen hallituksen voitto eikä myöskään status quo ante bellum* voi suojata kansakuntien vapautta impe-

* — ennen sotaa vallinnut tila. *Toim.*

rialistisilta suurvalloilta eikä antaa siedettävää toimeentulomahdollisuutta työväenluokalle, jota rasittavat entistä enemmän kallis aika, trustit, militarismi ja siihen liittyvä poliittinen taantumus yksinpä vapaimmissakin maissa.

»Isänmaan puolustus» -tunnus merkitsee nykyisessä sodassa itse asiassa suurvaltojen erioikeuksien ja etuuksien puolustamista, siten puolustetaan kyseisen porvariston »oikeutta» sortaa muita kansakuntia, se on kansallisliberaalista työväenpolitiikkaa, se on työväen vähäisen osan liittoutumista »oman» kansallisen porvariston kanssa proletaarien ja riistettyjen joukkoja vastaan. Sellaista politiikkaa harjoittavat sosialistit ovat todellisuudessa shovinisteja, sosialishovinisteja. Sellainen politiikka, että äänestetään sotilasmäärärahojen myöntämisen puolesta, osallistutaan ministeristöihin, Burgfrieden j.n.e., on opportunistista politiikkaa, se on sosialismin kavaltamista. Työväenluokka ei voi saavuttaa ylevää päämääräänsä, vapauttaa työtä, ellei se taistele päättäväisesti opportunistia ja sosialishovinismia vastaan.

Baselin manifestissa, joka hyväksyttiin yksimielisesti vuonna 1912 pitäen silmällä nimenomaan sellaista suurvaltojen sotaa, joka sittemmin myös alkoi, kyseinen sota tunnustettiin ilmeisesti luonteeltaan taantumukselliseksi, imperialistiseksi ja sanottiin selvästi juuri sellaisen sodan lähentävän *proletaarista vallankumousta*. Sota loi todellakin vallankumoustilanteen, aiheutti vallankumousmielialoja ja kuohuntaa. Sosialidemokraattien tehtävä on kannattaa ja edistää niitä, myötävaikuttaa joukkojen vallankumoukselliseen valveutumiseen, auttaa niitä vapautumaan henkisesti porvarillisen ja sosialistisen shovinismin valheiden pauloista, tukea kaikkia joukkojen yrityksiä nousta vallankumoukselliseen taisteluun imperialismia vastaan sosialismin puolesta ja pyrkiä muuttamaan imperialistinen sota sosialismin puolesta käytäväksi kansalaissodaksi.

Socialidemokraattien tulee käyttää vallankumouksellisen agitaatiotyön voimistamiseen joukkojen lisääntyvää rauhan- tahtoa, mikä osoittaa sitä, että joukot tuntevat pettymystä ja heidän vallankumouksellinen tietoisuutensa herää. Mutta tällöin sosialidemokraattien ei pidä herättää kansassa sellaisia harhaluuloja, että pikainen, vähänkään kestävä, demokraattinen rauha, joka ei edellytä kansakuntien sortoa, on

mahdollinen ilman nykyisten hallitusten vallankumouksellista kukistamista.

*Kirjoitettu 1915 ennen
heinäkuun 13 (26) päivää*

*Julkaistu ensi kerran 1937
XXX Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

2

VASEMMISTOSOSIALIDEMOKRAATTIEN
NEUVOTTELUKOKOUKSESSA TEHDYN
ALUSTUKSEN TEESIT⁴⁴⁴

Teesit:

1. Sota tosiasiana ja seuraukset. Yleiskuva.
2. Imperialistinen luonne
 - 1) siirtomaiden ryöväys
 - 2) kansakuntien sorto
 - 3) maailmanjako.
3. Tarkoituksen selvittäminen.
4. Sodan luonteen vääristely
 - a) kansojen vapautus — sorto
 - b) demokratia — despotia (taantumus?)
 - c) kulttuuri — sodan raakuus
 - e) hyvinvointi — sosiaaliset reformit
 - f) kapitalistien tulot — kallis aika!
5. Kapitalismi (Trotski).
(Porvarillisen maailman luhistuminen)...
6. Kapitalismin kovimman kriisin hetkellä, *joka* (kriisi) vaatii proletariaatilta suunnattomia uhreja, sitä kehoitetaan puolustamaan kapitalismia, vaaditaan linnarauhaa.
7. Sodanvastainen kamppailu...
8. Kongressien päätökset...
9. Julkiset puolueet — vastoin näitä päätöksiä

}	äänestetään määrärahojen puolesta mennään ministeristöön kannatetaan liittoa	}	<i>Isänmaan puolustusta.</i>
---	--	---	------------------------------
10. Vähemmistöjen (ja puolueiden) sodanvastainen kamppailu.
11. Työväenluokan palauttaminen tehtäviinsä.
12. KST.

13. Bernin kokous.⁴⁴⁵ (Yhteyden luominen.)
14. Luokkataistelun lippu.
15. a) sotaa käyvien maiden esiintyminen...
b) puolueettomien » » ...
16. Kansainvälinen laajuus.
17. Rauhanehdot.
18. Julistus.

Kirjoitettu 1915 elokuun 19 ja 23
(syyskuun 1 ja 5) päivän välisenä
aikana

Julkaistu ensi kerran 1962
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 27. osassa

Julkaistaan käskikirjoituksen mukaan
Käännös ranskan ja saksan kielestä

3

ZIMMERWALDIN KONFERENSSISSA
PIDETYN PUHEEN JÄSENNYS

- 1) *Imperialismi* ja ryöväys
- 2) vallankumouksellisen proletariaatin huomion kääntäminen muualle ja proletariaatin liikkeen heikentäminen...
- 3) porvariston sofismien paljastus, — yksi ryhmä
— toinen
- 4) *devoir socialiste*...*

5)	lainaus	alh. 5. sivu 5. ylh. — 7. sivu 5. ylh. 1
6)	Saksan sosialidemokraatit eivät voi vedota tsarisminvastaiseen taisteluun	
7)	lehdistömme soimaa meitä Saksan johtomiesten menettelyn vuoksi	
8)	lainaus, s. 8, loppu alkaen sanasta Mème	1/2 sivua

* — sosialistien velvollisuus... *Toim.*

- 9) Venäjän sosialidemokr. votumilla ja
illegaalisisella prokla-
maatiolla = remplit- son de-
voir*
- 10) II Internationaalin romahduksen sa-
laaminen on vahingollista, »keskusta»
on erikoisen vahingollinen
- 11) tämä romahdus on opportunistin ro-
mahdus sivu 11 [1]
- 12) shovinismi vallannut Venäjällä jopa osan sosdem.
- 13) pienempi paha — tsarismmin tappio
- 14) illegaalinen järjestö ja agitaatio

lainaus (loppu 15 ja 16)

1

*Kirjoitettu 1915 elokuun 23 ja 26
(syyskuun 5 ja 8) päivän välisenä
aikana*

*Julkaistu ensi kerran 1962
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 27. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

4

PUHEENVUOROJA MANIFESTIN JA SOTAA
JA SOSIALIDEMOKRAATTIEN TEHTÄVIÄ KOSKEVAN
PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUKSEN
KÄSITTELYN YHTEYDESSÄ
ELOKUUN 25 (SYYSKUUN 7) pnä

1

Asian täytyi väistämättömästi kehittyä täällä meidän ja Ledebourin väliseksi mielipidekiistaksi.⁴⁴⁶ Minun täytyy kuitenkin esittää vastalauseeni sen johdosta, millä tavalla Ledebour on hyökännyt täällä Radekia vastaan. Ei sovi väittää, että manifestimme ovat allekirjoittaneet vain turvassa olevat henkilöt. Sen ovat allekirjoittaneet myös lättiläiset

* — täytti velvollisuutensa. *Toim.*

edustajat ja Borchardt. Vanha ja kulunut on niin ikään argumentti, jolla yritetään todistaa, ettei joukkoja pidä kehottaa vallankumoukselliseen toimintaan, jollei itse kyetä osallistumaan siihen välittömästi. Kiistän edelleenkin väitteen, ettei taistelukeinoja saa mainita. Niin on ollut laita kaikkina vallankumousaikoina. Keinot on saatettava joukkojen tietoon, jotta niitä voitaisiin selittää ja pohtia. Me olemme aina menetelleet siten Venäjällä; nimenomaan taistelukeinojen selittäminen jo vallankumouksen edellisinä vuosina oli kiista-kohteena Plehanovin ja minun välisissä väittelyissä. Kun objektiivinen historiallinen tilanne saattoi Saksan vuonna 1847 vallankumouksen kynnykselle, Marx ja Engels esittivät Lontoosta käsin vetoamuksen, jossa he kehottivat turvautumaan väkivaltaan.⁴⁴⁷ Saksan liike on ratkaisun edessä. Jos me todellakin olemme tänään vallankumouskauden kynnyksellä, jolloin joukot siirtyvät vallankumoukselliseen taisteluun, niin siinä tapauksessa meidän on mainittava myös keinot, joita tuossa taistelussa tarvitaan. Davidin ja muiden revisionistisen käsityksen mukaan se on tietysti ilman muuta hyödytöntä: hehän eivät yleensä usko, että olemme vallankumouskauden kynnyksellä. Meidän, niiden, jotka uskovat, on meneteltävä toisin. Vallankumousta ei voida suorittaa, ellei tehdä selkoa vallankumoustaktiikasta. Toisen Internationaalnin pahimpia puolia oli nimenomaan se, että se väitelti aina selityksiä, ja Alankomaiden marxilaiset tribuunalaiset⁴⁴⁸ sanoivatkin aivan ansaitusti juuri sitä Saksan keskustalaisten »passiiviseksi vallankumouksellisuudeksi».

Nyt vainotoimenpiteistä. Teidän ei yleensä pidä Saksassa toimia vain legaalisesti, mikäli haluatte toimia toden teolla. Teidän tulee yhdistää legaalinen ja illegaalinen toiminta. Vanhat menetelmät eivät ole enää tyydyttäviä uudessa tilanteessa. Sanottehan itsekkin: me lähestymme suurten luokkataistelujen kautta. Siinä tapauksessa teillä täytyy olla myös vastaavat keinot. Manifestin julkaiseminen allekirjoituksin varustettuna ei ole suinkaan välttämätöntä, se voidaan julkaista ilman allekirjoituksiakin. Teidän ei ainakaan pidä toimia puolittain legaalisesti, kuten esimerkiksi Clara Zetkin. Se vaatii liian paljon uhrauksia.

Asianlaita on siten, että joko käydään todella vallankumouksellista taistelua tai soitetaan vain suuta, mistä on hyötyä vain niille karkureille, joita vastaan Liebknecht hyök-

kää niin jyrkästi tässä kirjeessään⁴⁴⁹. Rauhan puolesta puhuminen ei merkitse vielä mitään. Kirjoittaahan Davidkin: me emme puolla sotaa, vaan vastustamme ainoastaan tappiota. Jokainen haluaa rauhaa. Meidän tulee ottaa huomioon uusi tilanne ja soveltaa uusia omalaatuisia taistelukeinoja, joiden ei pidä olla laisinkaan entisten saksalaisten enempää kuin venäläistenkään kaltaisia.

2

En ole samaa mieltä Serratin kanssa siitä, että päätöslauselma ilmestyisi joko liian aikaisin tai liian myöhään.⁴⁵⁰ Tämän sodan jälkeen tullaan käymään vielä toisia, etupäässä siirtomaasotia. Ellei proletariaatti käänny pois sosiali-imperialismin tieltä, proletaarien solidaarisuus rikkoutuu kokonaan, sen vuoksi meidän tulee sopia yhteisestä taktiikasta. Jos hyväksymme vain manifestin, Vandervelde, »L'Humanité» ja muut alkavat jälleen pettää joukkoja; he alkavat puhua, että hekin ovat sotaa vastaan ja rauhan kannalla. Epäselvyys jää samanlaiseksi kuin tähänkin asti.

*Julkaistu ensi kerran 1965
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 54. osassa*

*Julkaistaan konferenssin
pöytäkirjojen mukaan
Käännös saksan kielestä*

5

LISÄYKSIÄ ZIMMERWALDIN VASEMMISTON
JULKILAUSUMAAN⁴⁵¹

- N:o 1. noch die wichtigste Frage des Opportunismus berührt, noch die besonders schädliche Rolle des s.-d. Zentrums aufdeckt.*
- N:o 2. Me äänestämme puolesta muun muassa siksi, että kaksi ranskalaista toveria ovat esittäneet tärkeän näkökohdan. Nimenomaan he viittasivat Ranskan työläisten tavattomaan masentuneisuuteen, siihen, että nämä on turmeltu äärimmäisessä määrässä valankumouksellisella sanahelinällä ja että jyrkkään

* — kajoamatta mitä tärkeimpään opportunistikysymykseen ja paljastamatta sosialidemokraattisen keskustan erittäin haitallista osuutta. *Toim.*

taktiikkaan on siirryttävä kiirehtimättä ja varovaisesti. Yleensä kuitenkin Euroopassa työväenliikkeen vihollinen on nimenomaan opportunisti.

*Kirjoitettu elokuun 26
(syyskuun 8) pnä 1915*

*Julkaistu ensi kerran 1930
XIV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

SAKSAN SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE JA KANSAKUNTIEN ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUS⁴⁵²

Saksan Sosialidemokraattinen Puolue oli II Internationaalinen voimakkain ja vaikutusvaltaisin puolue. Siitä syystä se kantaa toisaalta suurimman vastuun Internationaalisen romahduksesta ja toisaalta sen esimerkillä ja kokemuksella on *kaikkein tärkein* merkitys tutkittaessa tämän romahduksen syitä ja eriteltäessä, millä keinoin, millä tavalla ja mitä tietä on taisteltava opportunistia vastaan, joka tukahdutti tämän puolueen.

Opportunisti, joka tukahdutti Saksan Sosialidemokraattisen Puolueen ja muutti sen kansallisliberaaliseksi työväenpuolueeksi, on valautunut vv. 1914—1915 sodassa sosialishovinismin muotoon.

Kirjoitettu 1915

*Julkaistu ensi kerran 1937
XXX Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

KORJAUKSIA JA LISÄYKSIÄ LAAJENNETUN KANSAINVÄLISEN SOSIALISTISEN TOIMIKUNNAN NEUVOTTELUKOKOUKSESSA HYVÄKSYTTYYN VETOOMUKSEEN »KAIKILLE JÄSENPUOLUEILLE JA -RYHMILLE»

Änderungsvorschläge:*

1. Osoitettava tarkemmin ja selvemmin, missä on »julkisten puolueiden» ja »II Internationaalisen» taktiikan *luokkapoliittinen merkitys* ja *periaatteellinen virheellisyys*...

* — Muutosehdotuksia. Toim.

- (a) isänmaan puolustus = imperialistisen porvariston, sen harjoittaman rosvouksen ja kansakuntien sorron puolustelua
 (b) yhteys opportunistisiin
 (c) liittoutuminen oman maan porvariston kanssa kansainvälistä proletariaattia vastaan.

2. Määritelmä »Bruch des Burgfriedens»*.

Ei osallistuta mihinkään laitoksiin, jotka kannattavat välittömästi tai välillisesti sotaa.

αβ+Unterjochung der Nationen.**
 Pois loppu »In der Aera»...***

+ Tervehdykset Liebknechtille ja Rühlelle.

3. Nicht nur »geeignete», sondern illegale Literatur, das heißt freie, nicht der Zensur unterordnete.****

ohne zu sagen, daß die Niederwerfung dieser Regierung dazu nötig*****

4. Lakot (taloudelliset ja poliittiset) ja mielenosoitukset.
 5. +bis zur Revolution.*****
 6. +Siteerattava paitsi Stuttgartin, myös Baselin päätöslauselmia: ampuminen rikollista, Kommuuni, vuosi 1905.

Kirjoitettu 1916 tammikuun 23 ja 27
 (helmikuun 5 ja 9) päivän välisenä
 aikana

Julkaistu ensi kerran 1962
 V. I. Leninin Teosten
 5. painoksen 27. osassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* — »Linnarauhan rikkoutuminen». Toim.
 ** — Kansakuntien orjuutus. Toim.
 *** — »Aikakaudella»... Toim.
 **** — Ei ainoastaan »soveliasta», vaan myös illegaalista kirjallisuutta, t.s. vapaata, ei sensuurin alaista. Toim.
 ***** — sanomatta, että sitä varten on kukistettava tämä hallitus. Toim.
 ***** — vallankumoukseen saakka. Toim.

ESITELMÄN »KAKSI

2 Internationaalia

toistam.

1. Teema: ei arvio sodasta (>1 vuosi sitten ja vanhent.), vaan (kaksi) *peruslinjaa* työväenliikkeen ja sosialismin kehityksessä.

Alias *: ei sodaneikä taktillisten *periaatteiden* arviointi, vaan työväenliikkeen kehityksen kulun arviointi.

Sen vuoksi tärkeintä: työväenliikkeen ja sosialismin faktat (laajassa mitassa) ja eri maiden *vertailu*.

2. *Johdanto*. Huysmans Arnhemissa ja Rotterdamissa vs Wijnkoop et *Henriette Roland-Holst* »*Berner Tagwachtissa*»⁴⁵⁴.

[?+vrt. »*Avanti!*» (12. II 1916)?⁴⁵⁵]

»Vorwärts»**

2a *Etwa* ***:

1. Venäjä: Patriootit (Plehanov & kumpp.)	— OK ja Trotski —	(»Nashe Slovo») —
2. Saksa: Enemmistö	— K. Kautsky & C ^o —	
3. Ranska: Enemmistö	— Longuet & C ^o —	

4. Englanti: Enemmistö (Fabian Society, Labour Party)⁴⁵⁷,

* — Eli. *Toim.*

** Sanan »Vorwärts» Lenin on kirjoittanut lylykynällä nähtävästi myöhemmin. *Toim.*

*** — Likimain. *Toim.*

INTERNATIONAALIA» JÄSENNYS⁴⁵³*T e e m a :*

Niin sanoakseni teorian tarkistus maailman työväenliikkeen ja sosialistisen liikkeen kokemuksen perusteella.

NB:

O K:lla: (1) syyt työläisten niskaan; (2) yhteys likvidaattoreihin unohdetaan.

— KK.

— vähemmistö. I. S. D.* — (*R ü h l e*) — *W i n n i g*

— Bourderon & Co. || Bourderonin päätöslauselma || *Kirjoitukset »Labour Leaderissa»*⁴⁵⁶

Hyndmann) — Askew (?) — »Forward»⁴⁵⁸.

»Glasgow [NB: »Merthyr»⁴⁵⁹ NB] Socialist»⁴⁶⁰

{ Ornatski } (ero) { *Kirjeitä* }
 { »Nashe } (Labour) { »Labour }
 { *Slovossa»*⁴⁶¹ } (Partysta) { *Leaderiin»* }

* — Internationale Sozialisten Deutschlands — Saksan Internationaaliset Sosialistit. *Toim.*

5. Italia: Vähemmistö (Bissolati) —
 6. *Itävalta*: Enemmistö (Pernerstorfer)
 7. Amerikka: Russel — (Hillquit)
 8. Australia. Enemmistö (hallituspuolue)
3. *Venäjä*. *Sotateollisuus* skomiteoiden vaalit.
 KK:n *ensimmäiset* vaalit (+horjuvat)+*puolustusliitto* (Larin). Porvariston ja hallituksen suuttumus. Gvozdevin ilmianto. *Toiset* vaalit. Shovinistien voitto.

»Nashe Delo»⁴⁶⁴+»Nash Golos»⁴⁶⁵+»Rabotsheje Utro»⁴⁶⁶
 OK

Trotski ja »*Nashe Slovo*» (Tshheidzen ryhmä?)
 KK

Martovin evoluutio: alkoi siitä, että »'Vorwärts' on kuollut» ja »emme mene Internationaaliin», ja päättyi puoltamaan liittoutumista »*Nashe Slovon*» kanssa (Boretski).

Se saattaa olla suurenmoista »diplomatiaa», mutta siinä *ei ole graaniakaan sosialismia*.

Lopputulokset: kaksi linjaa Venäjän työväenliikkeessä.
 Vain kaksi (muu on pudonnut pois).

Niiden *luokkaperusta*:

(α) liittoutuminen kotimaisen porvariston kanssa =

(β) liittoutuminen kansainvälisen proletariaatin kanssa=
 Niiden *aatteet*: kannatetaan »puolustusta» (isänmaan puolustus»);
 (»puolustuskantalaiset»);
 vastustetaan »isänmaan puolustusta»...
 (vrt. Zimmerwaldin manifestiin)*

4. *Saksa*.

Ryhmän sisäinen taistelu: Liebknecht und *Rühle*
 2 ja 20 (heidän epäjohtonmukaisuutensa).⁴⁶⁹

* Kohdat 2 ja 3 on käsikirjoituksessa pyyhitty yli lyijykynällä. *Toim.*

Italian julkinen puolue. (»Avanti!» 12. II 1916)

- Adler — vähemmistö. (kirjoitus
»*Berner Tagwachtissa*»⁴⁶²)
- — — Debs (*Debsin* artikkelit⁴⁶³) (»pommit ja
dollarit»)
- ? — — sosialistit.

»...Ei puolustusta, vaan jär-
jestäytymistä varten...»

Sosialishovinistit tekevät pilkkaa
Martovista (Boretski »*Nashe Slovo*ssa»).

N B: Stolypinilainen
»*Hvostovilainen työväen puolue*»⁴⁶⁷

- = kannatetaan »kotimaisen» porvariston lujittamista
(=*puolletaan* sotaa)
- = kannatetaan proletariaatin kansainvälistä vallankumousta.

— Tässäkö
+ »*Europa und die Revolution*»?⁴⁶⁸

{ Kirjanen »Fall Liebnecht»* }
»regeneraatio» }
»kansallisliberaalinen puolue».

* — »Liebknechtin tapaus». *Toim.*

Borchardt ja »*Lichtstrahlen*»⁴⁷⁰

Winnig.

Rühle ja »*Vorwärtsin*» vastaus (Erittely).⁴⁷¹

{	(α) Illegaalisen kirjallisuuden levittäminen	}
	ja illegaalinen järjestö.	
	(β) Hallituksen avustaminen.	

5. *Ranska.*

(1) Vaillant »*L'Humanitéssa*» (kirjeet?)⁴⁷³

(»korvat tukittiin verisellä pumpulilla», »doktriinäärit» etc. etc.)

{	(2) Merrheimin sanat Zimmerwaldissa:	}
	»le parti, le gouvernement et les Jouhaux ne sont que trois têtes sous un bonnet.»*	

(3) Bourderonin päätöslauselma ((sen tekstin erittelyä)).

(4) Kahtiajakoa koskeva kirjoitus »*Labour Leaderissä*».

6. *Englanti.*

Enemmistö (osallistuminen ministeristöön)
puolustus.

»*The New Statesman*»⁴⁷⁵ (ja sen suhtautuminen)
(Labour Party + Fabian Society).

[*contra B. S. P.*, missä $\frac{3}{7}$ internationalisteja]

»*Glasgow Socialist*» ((julkilausuma Zimmerwaldissa⁴⁷⁶)).

Kirjeet »*Labour Leaderissä*».

Artikkeli *petturuudesta*.

Merthyr.

7. *Italia.*

Bissolati — puolue

(Treves ja hänen puheensa⁴⁷⁸)

{	<i>Italia</i> : Bissolati ja työväenpuolue	}	**
	<i>Bulgaria</i> : tesnjakit ⁴⁷⁹ ja shirokit		
	<i>Ruotsi</i> : Branting ja Höglund		
	<i>Alankomaat</i> : Troelstra ja » <i>Tribune</i> ». ⁴⁸⁰		

* — puolue, hallitus ja Jouhaux eivät ole muuta kuin kolme päänä saman myssyn alla.» *Toim.*

** Kohta 7 on käsikirjoituksessa pyyhitty yli lylykynällä. *Toim.*

Mielenosoitus Braunschweigissa.⁴⁷²
(Lakko Hannoverissa.)

S a u m o n e a u n lentolehtinen.⁴⁷⁴

(Brizon & Co Kienthalissa.)*

Lloyd George Glasgowissa ja työläisten vastaus.

Britannian Sosialistinen Puolue
(Hyndmanin poistuminen.⁴⁷⁷)**

* Tekstin, joka alkaa sanasta »regeneraatio» ja päättyy sanoihin »(Brizon & Co Kienthalissa)» Lenin on kirjoittanut lyijykynällä, nähtävästi myöhemmin. *Toim.*

** Lenin on kirjoittanut tekstin lyijykynällä, nähtävästi myöhemmin. *Toim.*

8. *Itävalta*.
*Pernerstorfer »Neue Zeitissa»*⁴⁸¹
 — V. Adler — *internationalisteja...*
 {idem: V. Adlerin ja »15»*
 päätöslauselma.
9. *Pohjois-Amerikan Yhdysvallat*. (»Siirytään kauemmaksi ja katsotaan...»)
 Russel (V. Berger & Co) kannattaa »preparednessia». »Jingo»
 Hillquit = diplomaatti**
Debs ja hänen artikkelinsa.
10. *Australia*.
 Kirjoitus »*Berner Tagwachtissa*»⁴⁸².
 Artikkelit »*New Statesmanissa*»
 (J. K.⁴⁸³) ***.
11. *Yhteenvedot*.
 { {K. Kautsky Bukvojedille osoittamassaan } {»Kahta }
 {kirjeessä... } {suuntaa }
 {id. »*Neue Zeitissa*» monta kertaa. } {ei ole» }
 Vääristelyä ja valhetta.
 K. Kautsky Bratsch. kirjoituksessa
 (»joko entinen Internationaali, tai puoli tusinaa»)
 Kaksi ja vain kaksi.
 Koko maailmassa.
- (»Vuori» ja girondistit (Plehanov »*Iskran*» 2. n:ossa, 1901, »XX vuosisadan kynnyksellä»).
 (»Pojat, joilla on 2 \$» ja kapitalistinen »brain»**** »*Appeal to Reasonissa*»⁴⁸⁴.
 Ei diplomaattista peittelyä (»Pietarin kuraa» — kautskyilaista Vaut mieux dire****),
 vaan selitettävä joukoille.
 Kahtiajako väistämätöntä.

* Lenin on kirjoittanut tekstin lyijykynällä, nähtävästi myöhemmin. *Toim.*

** Teksti, joka alkaa sanasta »Jingo» ja päättyy sanaan »diplomaatti», on käsikirjoituksessa pyyhitty yli lyijykynällä. *Toim.*

*** Sanat »Artikkeli »*New Statesmanissa*» (J. K.)» Lenin on kirjoittanut lyijykynällä, nähtävästi myöhemmin. *Toim.*

**** — järkl. *Toim.*

***** — paremmin sanoen. *Toim.*

Diplomatiaa — ulkokultaisuutta — horjuntaa — itsepetosta?

{	Ydin ei ole sanassa.		} yksi tyyppi }
	Axelrod ja Martov	Venäjällä	
	K. Kautsky ja Haase	Saksassa	
	<i>Longuet et</i>	Ranskassa	
	<i>Pressman</i>		
	Hillquit Amerikassa		
	Askew y.m. Englannissa		

$\Sigma\Sigma = \textit{Huysmans.}^*$

* Tekstin, joka alkaa sanasta »Diplomatiaa» ja päättyy sanaan »Huysmans», Lenin on pyyhkinyt yli lyijykynällä. *Toim.*

Vallankumous (vrt. *L'information*)*
 (+ *Europa und die Revolution*)

»Iskra» n:o 2 (1901): Vuori ja girondistit.

Taistelu opportunistia
 vastaan

{ Bernstein.
 Millerandilaisuus ja jau-
 rèsilaisuus.
 Englannin liberaalinen
 työväenpolitiikka.
 Kahtiajakautuminen useis-
 sa maissa. }

Sota on nopeuttanut
 kehitystä — — hajoamista
 kumpaankin puoleen.
 Quid est Kienthal?*

*Kirjoitettu 1916 tammikuun 30 ja
 helmikuun 4 (helmikuun 12 ja 17)
 päivän välisenä aikana*

*Julkaistu ensi kerran 1962
 V. I. Leninin Teosten
 5. painoksen 27. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

MERKINTÖ TEESEIHIN
»SOSIALISTINEN VALLANKUMOUS
JA KANSAKUNTIEN ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUS»

On olemassa tiettyä yhtäläisyyttä siinä suhteessa, miten ihmiskunnassa tapahtuu luokkien häviäminen ja miten tapahtuu sittemmin kansakuntien yhteensulautuminen. Nimittäin luokkien häviämiseen johtaa vain sorretun luokan diktatuurin siirtymävaihe. Kansakuntien yhteensulautumiseen johtaa vain sorrettujen kansakuntien vapautus, kansallisuussorron täydellinen poistaminen, ja poliittisessa mielessä sellaisen todellisuuden kriteerinä on juuri eroamisvapaus.

* Tekstin, joka alkaa sanasta »Pojat» ja päättyy sanaan »Revolution», Lenin on pyyhkinyt yli lyijykynällä. *Toim.*

** — Mikä on Kienthal? Tekstin loppuosan alkaen sanoista »'Iskra' n:o 2» Lenin on kirjoittanut lyijykynällä, nähtävästi myöhemmin. *Toim.*

Eroamisvapaus on paras ja ainoa *poliittinen* keino idiootti-
maista pikkuvaltioiden ja kansallisen eristyneisyyden jär-
jestelmää vastaan, jota ihmiskunnan onneksi kapitalismin
koko kehitys hävittää väistämättömästi.

Kirjoitettu tammi- — helmikuussa
1916

Julkaistu ensi kerran 1937
XXX Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan
Käännös saksan kielestä

EHDOTUS VSDTP:n KK:n PÄÄTÖKSEKSI »KOMMUNIST» AIKAKAUSLEHDEN JULKAISEMISEN LOPETTAMISESTA⁴⁸⁵

Ei julkaistavaksi:

Ottaen huomioon,

(1) että »Kommunist» perustettiin — väliaikaisesti ja ko-
keeksi — federatiivisesti muodostetun toimituskunnan toi-
mesta silloin, kun pää-äänenkannattajan toimituksen ja
toimituskunnan koko muun osan välillä ei ilmennyt *mitään*
erimielisyyksiä ainoastakaan oleellisesta kysymyksestä;

(2) että »Kommunistin» 1.—2. n: on ilmestyttyä *kolme* toi-
mituskunnan jäsentä esitti noita erimielisyyksiä allekirjoitta-
missaan itsemääräämistä koskevissa teeseissä;

(3) että vaihdettaessa mielipiteitä mainitusta kysymykses-
tä tuli esiin syviä erimielisyyksiä demokraattisten vaatimus-
ten ja yleensä minimiohjelman merkityksen arvioinnissa; —

— KK päättää katsoa mahdottomaksi jatkaa »Kommu-
nist» aikakauslehden julkaisemista ja ilmoittaa, että *t ä m ä*
j u l k a i s u l a k k a u t e t a a n . —

Edelleen. Jotta voitaisiin *laajentaa* keskustelua kiistaky-
symyksistä ja saada ne selvitettyksi johtavien tovereiden
laajemmassa piirissä, KK päättää:

pyytää kolmea toveria, jotka ovat allekirjoittaneet tee-
sit, laatimaan *perustellun selityksen* heidän ja pää-äänen-
kannattajan toimituksen välisistä erimielisyyksistä.

Tämä selitys ja sitä koskeva pää-äänenkannattajan toimi-
tuksen vastaus saatettakoon laajemman johtavien puolue-
työntekijöiden piirin tietoon, jotta voitaisiin ratkaista *lopul-*

lisesti, onko avoimen lehtikeskustelun aloittaminen toivottavaa ja tarpeellista.⁴⁸⁶

Minusta on hyvin valitettavaa, että *Te* vitkutatte »hiton kyllästyttäväksi käynnyttä» asiaa. *Toistan*, minustakin on hiton kyllästyttävää toistaa, että minun on pakko kieltäytyä osallistumasta »*Kommunistiin*».

Suunnitelmanne on periaatteeton ja *sotkee* sekasotkua entisestään. *Jollei* syviä periaatteellisia erimielisyyksiä *ole*, silloin asian siirtäminen KK:hon on joko panettelua tai vehkeilyä, ja jokainen »venäläinen» paljastaa teidät.

Jos on, niin *se* on sanottava: väki on alkanut 1.—2. n:ön jälkeen *sotkea* niin jumalattomasti asioita; *kieltäydymme vastuusta*; katsomme velvollisuudeksemme paljastaa *emme*kä suosia. *Myönnytyksenä* ehdotamme (ks. lehtistä) heille vielä »laajassa piirissä» käytävää keskustelua (ollaksemme häpäisemättä heitä lehdistössä; *ei pidä tappaa* heitä heti polemiikilla).

{Vain sen vuoksi.}

»*Sbornik 'Sotsial-Demokrataa'*»⁴⁸⁷ varten meillä on useiden omien kirjoitusten lisäksi* Varin+Aleksandr+kirjeitä+syytekirjelmä (en ole vielä saanut)+Safarov+lättiläinen+Kollontai (luultavasti).

Japanilaiset⁴⁸⁸ kutsuttava vain sitä varten, että *heidät* voitaisiin saattaa häpeään. Buharin: *tilattava* vain talouskysymyksestä.

Radekia *ei* ole kutsuttava (hänen artikkelinsa on *legaalinen eikä* se ole nyt siinä muodossaan *lainkaan tärkeä*). Hänen teesejään täytyy *vastustaa*.

Tämä on minun mielipiteeni. »*Kommunist*» on *kuollut*, enkä minä osallistu sen henkiinherättämiseen.

Aleksandrille (ja venäläisille työläisille Toimikunnassa) on esitettävä kysymys *periaatteellisesti*: *emme ota* toimitukseen miehiä, jotka *sotkevat* asioita jumalattomasti eivätkä halua ottaa oppia, eivät halua nähdä edes vaivaa muotoilla mielipiteitään kunnolla. He tahtovat *yllyttää* meidät ja P. S. D:n *iskemään yhteen*, selvä se, ja vetäytyä itse sivuun.

»*Kommunist*» vastasi *sen* ajan tehtävää: kaikkien yhdistämistä sosialishovinismia ja kautskylaisuutta *vastaan*.

* »kirjailijoita» riittää *kahதாக* kokoelmaa varten!

Tehtävä on nyt muuttunut toiseksi: vuorossa on *taistelu* »imperialistista *ekonomismia*» vastaan.

Salut Lenin

P. S. Miksi ette *vastannut, lähetettiinkö Sujanov Genèveen?* Lähetän aineistoa Grimmiä varten. Teesien kääntämisestä ei tullut mitään.

Kirjoitettu 1916 maaliskuussa, 28 (huhtikuun 10) päivän jälkeen

*Julkaistu ensi kerran 1962
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 27. osassa*

Julkaistaan käsikirjotuksen mukaan

TOINEN, KIENTHALIN KANSAINVÄLINEN SOSIALISTIKONFERENSSI⁴⁸⁹

11.—17. (24.—30.) HUHTIKUUTA 1916

1

VSDTP:n KK:n EHDOTUKSEN ALUSTAVA VARIANTTI

VSDTP:n KK:n ehdotus I. S. K:n (Bernin)⁴⁹⁰ koolle
kutsumalle toiselle sosialistikonferenssille*

(päiväjärjestyksen kohtia 5, 6, 7a ja 7b ja 8
koskevat teesit)

Ilmoittaessaan toisen kansainvälisen sosialistikonferenssin koollekutsumisesta I. S. K. saattoi julkisuuteen seuraavat tärkeimmät päiväjärjestyksen kohdat:

{	5. »taistelu sodan lopettamiseksi»	}	»agitaatio ja
propaganda»
	6. »rauhankysymykset»		
	7a. parlamentti-»aktio»		
	7b. joukko-»		
8. Kansainvälinen Sosialistinen Toimisto.			

I. S. K. kehotti järjestöjä käsittelemään näitä kysymyksiä ja lähettämään omat ehdotuksensa. Tässä puolueemme KK:n vastaus mainittuun kehotukseen:

1. Niin kuin jokainen sota on vain samaa väkivaltakeinoin jatkettua politiikkaa, jota sotaa käyvät valtakunnat

* Ks. Teokset, 22. osa, ss. 162—172. *Toim.*

ja niiden hallitsevat luokat harjoittivat monia vuosia tai vuosikymmeniä ennen sotaa, niin myös rauha, johon jokainen sota päättyy, voi olla vain kyseisen sodan tuloksena tapahtuneiden todellisten voimanmuutosten huomioonottamista ja kirjaamista.

2. Siitä syystä kaikki puheet nykyisen sodan arvioinnista »pelkkien» puolustus- ja hyökkäys-käsitteiden perusteella ja tulevan rauhan arvioinnista sellaisten »pelkkien» hurskaiden toivomusten perusteella, että rauhan pitäisi olla kestävä, demokraattinen, kunniallinen j.n.e., ovat mitä suurinta typeryyttä ja tylsäjärkisyyttä sosialismin teorian, sosialismin opin kannalta ja mitä pahinta työväenluokan pettämistä käytännössä.

3. Nykyinen sota on imperialistista sotaa, t.s. sotaa, jonka ovat aiheuttaneet pitkälle kehittyneestä, monopolistisesta, sosialismiin siirtymistä varten kypsästä kapitalismista johtuvat ristiriidat. Tätä sotaa käydään maailmanherruudesta, t.s. heikkojen kansakuntien orjuutuksen tehostamisesta, maailman uudelleenjaosta, siirtomaiden, vaikutusalueiden y.m. jaosta, sellaisesta jaosta, että vanhat rosvovaltiot Englanti, Ranska ja Venäjä luovuttaisivat osan saaliistaan nuorelle ja voimakkaammalle rosvovaltiolle, Saksalle.

4. Siitä syystä, jollei proletariaatin vallankumous kukista sotaa käyvien »suur»-valtojen nykyisiä hallituksia ja nykyisiä vallassaolevia luokkia, *ei ole k e r t a k a i k k i a a n m a h d o l l i n e n m i k ä ä n m u u* rauha kuin pitempi- tai lyhempiaikainen välirauha imperialististen valtojen kesken, rauha, josta seuraa valtioiden sisäisen taantumuksen *voimistuminen*, kansallisuussorron ja heikkojen kansakuntien orjuutuksen *tehostuminen*, uusiin sotiin johtavan tulenaran materiaalin *lisääntyminen* y.m. j.n.e. Objektiivisen sisältönsä puolesta se politiikka, jonka imperialismin kausi kokonaisuudessaan on synnyttänyt ja jota *kaikkien* sotaa käyvien »suur»-valtojen porvaristo on harjoittanut niin ennen *n y k y i s t ä* sotaa kuin myös *s e n a i k a n a*, johtaa näet väistämättömästi rauhaan, jonka perustana on kansakuntien orjuutuksen tehostuminen ja pahaneminen j.n.e.

5. Kun kansanjoukoissa herätetään, kuten useimmat julkiset sosialistipuolueet tekevät, ajatuksia ja toiveita, että nykyisten hallitusten ja nykyisten vallassaolevien luokkien (t.s. porvariston ynnä tilanherrojen) kesken on mahdollinen kestävä tai demokraattinen y.m.s. rauha, niin se ei ole ai-

noastaan kansan hävytöntä pettämistä, vaan myös sen nukkuttamista, sen vieroittamista pois vallankumouksellisesta taistelusta, joka itse asiassa on jo alkanut lakkoliikkeen ja mielenosoitusten muodossa.

6. Nimenomaan sen luontoista kansan pettämistä ja proletariaatin vieroittamista pois vallankumouksellisesta taistelusta on se »rauhanohjelma», jonka ovat esittäneet nyt »yksimielisesti» niin II Internationaalin virallinen edustaja Huysmans Alankomaiden Sozialdemokratische Arbeiter Partein edustajakokouksessa Arnhemissa kuin myös II Internationaalin vaikutusvaltaisain teoretikko, kaikkien maiden sosialipatrioottien ja sosialishovinistien vaikutusvaltaisain puolustaja, Kautsky. Heidän ohjelmansa koostuu siitä, että hyväksytään sanallisesti ja ulkokultaisesti muutamia demokraattisia hyviä toivomuksia: aneksioiden ja sotakorvausten kieltäminen, kansakuntien itsemäärääminen, ulkopolitiikan demokratisointi, valtioiden välisiä selkkauksia selvittelevät sovinto-oikeudet, aseistariisunta, Euroopan Yhdysvallat j.n.e. y.m.s.

7. Näkyvimpänä todistuksena tämän »rauhanohjelman» kauttaaltaisesta ulkokultaisuudesta on toisaalta se, että monet sotaa käyvien maiden porvarilliset pasifistit ja demagogiaa harjoittavat ministerit ovat sanallisesti hyväksyneet sen, ja toisaalta se, että sitä ovat kertailleet ilmeiset (notorisch) shovinistit konferensseissa, joista yhden sotaa käyvien valtojen ryhmittymän »sosialistit» pitivät Lontoossa (II 1915)⁴⁹¹ ja toisen Wienissä (IV 1915)⁴⁹². Nimenomaan ne »sosialistit», jotka osallistuvat rosvosotaa käyviin porvarillisiin ministeristöihin, äänestivät sotamäärärahojen myöntämisen puolesta, tukivat sotaa osallistumalla erilaisiin järjestöihin ja laitoksiin y.m.s., nimenomaan ne, joiden *k ä y t ä n n ö n* politiikkana on entisten ja uusien aneksioiden, siirtomaasorron y.m. puolustaminen, julistavat koko maailmalle »rauhanohjelmaansa», jossa kielletään anektointi j.n.e.

8. Kun II Internationaalin suurin auktoriteetti Kautsky julisti koko maailmalle toukokuun 21 päivänä 1915 (»Neue Zeit»), että tämä »sosialistien» Lontoossa* ja Wienissä osoittama sopuisuus ja »yksimielisyys» kansakuntien »itsenäisyys» eli itsemääräämisperiaatteen suhteen todistaa II Internatio-

* Virhe käsikirjoituksessa: »Kööpenhaminassa». *Toim.*

naalin »yksimielisyyttä» ja »elinvoimaisuutta» »rauhanohjelman» osalta, niin, tämä mitä räikeimmän ja julkeimman ulkokultaisuuden ja työläisten pettämisen puolustelu ja hyväksyminen ei ole suinkaan satunnaista, vaan se on järjestelmällistä politiikkaa, jota useissa maissa harjoittavat henkilöt, jotka puheissaan tekeytyvät »internationalisteiksi», mutta käytännössä kaunistelevat imperialistista sotaa soveltamalla siihen »isänmaanpuolustus»-aatetta ja lujittavat sosialismin kavaltaneiden sosialishovinistien herruutta työväenliikkeessä kehottamalla »yhtenäisyyteen» näiden kanssa. Tätä työväenluokalle mitä vahingollisinta ja vaarallisinta politiikkaa harjoittavat Saksassa Kautsky, Haase y.m., Ranskassa Longuet, Pressemanne ja muut, Englannissa useimmat johtomiehet, Venäjällä Axelrod, Martov, Tshheidze ja kumpp., Italiassa Treves y.m. (ks. 5.III 1916 ilmestynyttä Italian puolueen pää-äänenkannattajaa »*Avanti!*», jossa uhaetaan paljastaa Treves ja muut »reformisti-possibilistit»⁴⁹³ siinä suhteessa, kuka »turvautui kaikkiin keinoihin estääkseen puolueen hallituksen ja Oddino Morgaryn toimimasta Zimmerwaldin yhdistyksen ja uusimman Internationaalisen suuntaan»). Tätä työväenluokalle vahingollisinta maailmanpolitiikkaa voitaneen sanoa sen arvovaltaisimman edustajan nimen mukaan *kautskylaiseksi* politiikaksi.

9. Sosialistit eivät voi kieltäytyä taistelemasta reformien hyväksi. Heidän tulee äänestää muun muassa myös parlamenteissa kaikenlaisten, yksinpä mitättömimpienkin, joukkojen asemaa kohentavien parannusten puolesta, esimerkiksi hävityksen omiksi joutuneiden alueiden asukkaille myönnettävien avustusten lisäämisen, kansallisuussorron lieventämisen y.m.s. puolesta. Ilmeistä kuitenkin on, että *kyseisen* sodan ja *siitä* seuraavan rauhan maaperällä sellainen joukkojen aseman parantamiseen tähtäävä reformistinen toiminta on mahdollista vain hyvin pienessä mitassa. Mitä räikeintä joukkojen pettämistä olisi syöttää niille joko suoranaisesti tai välillisesti ajatusta, että *nykyisen* sodan asettamat kysymykset voidaan ratkaista reformien avulla. *Tämä* sota on näet luonut Euroopassa vallankumouksellisen tilanteen ja asettanut päiväjärjestykseen *kaikkein perustavinta laatua olevat* imperialismin kysymykset, joita ei voida olla ratkaissut ilman imperialistisesti, paitsi siinä tapauksessa, että kukistetaan vallankumouksellisesti Euroopan nykyiset hallitukset ja vallassaolevat luokat. Taisteltaessa kestävä ja demokraat-

tisen rauhan aikaan saamiseksi sosialistien pää- ja perustehdävänä tulee sen vuoksi olla: ensiksikin *vallankumouksellisen joukkotaistelun* välttämättömyyden selittäminen kansanjoukoille, tämän taistelun järjestelmällinen propagointi ja vastaavan järjestön luominen; toiseksi niin porvarillisten pasifistien kuin myös sosialistien, varsinkin kautskylaisten puheiden paljastaminen *ulkokultaisiksi* ja *valheellisiksi*, mitä tulee rauhaan ja II Internationaalin »yksimielisyyteen» »rauhanohjelma»-kysymyksessä. Sellaiset puheet ovat kahta vertaa ulkokultaisempia, kun niitä kuulee »socialisteilta», jotka porvaristoa seuraten väittävät, ettei nykyistä imperialistista sotaa voida muuttaa sosialismiin tähtääväksi kansalaisodaksi, ja vastustavat kaikkea sen suuntaista vallankumouksellista toimintaa.

10. Nykyisin yleisissä ulkokultaisissa puheissa »rauhanohjelmasta» on keskeisenä kohtana näennäinen yksimielisyys sen suhteen, että on taisteltava *entisiä* ja *uusia annek-sioita* vastaan. Mutta ne, jotka puhuvat anneksioista ja niiden vastustamisesta ovat kykenemättömiä tai enimmäkseen haluttomia ajattelemaan, *mitä anneksio on*. Selvää on, ettei anneksioksi saa sanoa mitä tahansa »vieraan» alueen liittämistä, sillä sosialistit suhtautuvat yleensä myönteisesti kansakuntien välisten rajojen poistamiseen, kansakuntien lähentymiseen ja yhdistymiseen, entistä suurempien valtioiden muodostamiseen. Selvää on, ettei anneksioksi voida katsoa mitä tahansa status quon rikkomista: se olisi äärimmäisen taantumuksellista ja historiatieteen peruskäsitteiden pilkkaamista. Selvää on, ettei anneksioksi voida katsoa mitä tahansa väkivaltaista, aseellista liittämistä, sillä sosialistit eivät voi vastustaa väkivaltaa, jos sitä käytetään väestöjoukkojen eduksi ja ihmiskunnan edistyksen hyväksi. Selvää on, että anneksioksi voidaan ja täytyykin katsoa vain *vastoin* väestön *tahtoa* suoritettu alueen liittäminen. Toisin sanoen anneksio-käsite liittyy erottamattomasti käsitteeseen *kansakuntien itsemääräämisoikeus*.

11. Nimenomaan *kyseisen* sodan pohjalta ja sen vaikutuksesta, että sota on *kummankin* sotivan »suur»-valtaryhmittymän osalta imperialistista sotaa, on pakostakin aiheutunut ja kehittynyt sellainen ilmiö, että porvaristo ja sosialishovinistit »*vastustavat*» voimaperäisesti »anneksioita», *jos* niitä on suorittanut tai suorittaa *vihollisvaltio*. Südekum ja hänen itävaltalaiset ja saksalaiset ystävänsä ja puoltajansa aina

Haasea ja Kautskya myöten ovat vaiti anneksiosta, jonka Saksa on suorittanut Elsass-Lothringenin, Tanskan, Puolan ja muiden suhteen, mutta hyvin usein »vastustavat anneksioita», joita Venäjä on suorittanut Suomen, Puolan, Ukrainan, Kaukasian y.m. suhteen, Englanti Intian y.m. suhteen. Toisaalta englantilaiset, ranskalaiset, italialaiset ja venäläiset Südekumit, t.s. Hyndman, Guesde, Vandervelde, Renaudel, Treves, Plehanov, Axelrod, Tshheidze ja kumpp., ovat vaiti anneksioista, joita Englanti on suorittanut Intiaan nähden, Ranska Nizzaan tai Marokkoon nähden, Italia Tripoliin tai Albaniaan nähden, Venäjä Puolaan, Ukrainaan ja muihin nähden, mutta sen sijaan *suurinos* a heistä »vastustaa anneksioita», joita suorittaa Saksa.

Selvää on, että sosialishovinistien ja kautskyläisten moinen »anneksioiden vastustaminen» on läpeensä ulkokultaisuutta, ja porvaristo tukee sellaista vastustusta suoranaisesti myöntämällä miljoonia shovinistista propagandaa varten ja välillisesti antamalla vain sosialishovinisteille ja kautskyläisille yksinoikeuden legaalisuuteen.

Selvää on, että niin ranskalaiset »sosialistit», jotka puoltavat Elsass-Lothringenista käytävää sotaa, kuin myös saksalaiset »sosialistit», jotka eivät vaadi Elsass-Lothringenille vapautta erota Saksasta, ovat samanlaisia anneksioiden kannattajia, vaikka he kuinka vannoisivat päinvastaista. Selvää on, että samanlaisia anneksioiden kannattajia ovat myös venäläiset »sosialistit», jotka »rauha ilman anneksioita»-tunnuksen nimessä puhuvat tai kirjoittavat »Venäjän hajoamista» vastaan tai puolustavat nyt joko suoranaisesti tai välillisesti sotaa, jota käydään siitä, kuka saa orjuuttaa Puolaa, j.n.e. j.n.e.

12. Ettei »anneksioiden vastustamista» muutettaisi pelkäksi puheenparreksi tai inhottavaksi ulkokultaisuudeksi, sosialistien tulee *ensiksikin* selittää joukoille vallankumouksellisen taistelun olevan välttämätöntä, jotta proletariaatti voisi vallata valtiovallan ja jotta voitaisiin suorittaa sosialistinen kumous, jolle koko imperialismin kausi ja nykyinen imperialistinen sota ovat luoneet edellytykset ja mikä yksin vain voi taata kansakunnille pysyvästi ja kaikkialla itsemääräämisoikeuden, t.s. vapauttaa sorretut kansakunnat ja lähentää ja liittää yhteen kansakuntia ei väkivallan tietä, vaan tasa-arvoisuuden pohjalta ja kaikkien kansakuntien proletariaatin ja työtätekevien joukkojen suos-

tumuksesta; *toiseksi* ryhtyä viivyttellemättä mahdollisimman laajaan propaganda- ja agitaatiotyöhön varsinkin »suur»-valtojen julkisten sosialistipuolueiden naamioitua shovinismia ja annekсионismia vastaan. Sosialistien tulee selittää joukoille, että vain sanoissaan on sosialisti ja internationalisti, mutta todellisuudessa shovinisti ja annekσιoiden kannattaja se englantilainen sosialisti, joka ei taistele nyt Irlannin, Intian y.m. eroamisvapauden puolesta, se ranskalainen sosialisti, joka ei taistele Ranskan siirtomaiden vapauden puolesta eikä vastusta Elsassin ja Lothringenin liittämisestä käytyä sotaa j.n.e., se saksalainen sosialisti, joka ei taistele Elsass-Lothringenin, tanskalaisten, puolalaisten, belgialaisten, serbialaisten y.m. eroamisvapauden puolesta, se venäläinen sosialisti, joka ei taistele Ukrainan, Suomen y.m. eroamisvapauden puolesta eikä vastusta Puolasta käytyä sotaa, se italialainen sosialisti, joka ei taistele Tripolin, Albanian y.m. eroamisvapauden puolesta, se alankomaalainen sosialisti, joka ei taistele Alankomaiden Intian eroamisvapauden ja itsenäisyyden puolesta, se puolalainen sosialisti, joka ei taistele puolalaisten sortamien juutalaisten ja ukrainalaisten täyden vapauden ja tasa-arvoisuuden puolesta j.n.e.

13. Zimmerwaldin manifestista ja I. S. K:n 10. II 1916 päivätystä kiertokirjeestä (Bulleettiini n:o 3)⁴⁹⁴ seuraa ehdottomasti, että kaikkalainen »sota sotaa vastaan» ja »rauhantaistelu» on *ulkokultaisuutta*, jollei se kytkeydy erottamattomasti viivyttellemättömään *vallankumoukselliseen joukkotaisteluun* eikä tämän propagointiin ja valmisteluun. Tämä johtopäätös on kuitenkin esitettävä suoraan ja selvästi. Ensiksikin on selitettävä joukoille, mihin vallankumouksellisen joukkotaistelun kehitys voi ja mihin sen *täytyy* (muß) johtaa Euroopan sotatilanteessa. Se johtaa väistämättömästi siihen, että imperialistinen sota muuttuu sosialismin puolesta käytäväksi kansalaissodaksi. Siihen *viittaavat* kaikki sellaiset puheet, että työläisten on annettava henkensä mieluummin oman kuin vieraan asian vuoksi. Mutta viittaus ei riitä. Joukoille on osoitettava selvästi suuri päämäärä, vaikka se ei ehken olisikaan kohdakkoin tavoitettavissa. On tiedettävä, minne mennään ja miksi. Toiseksi, jos kehotamme joukkoja taistelemaan hallitustaan vastaan »kyseisen maan sotilaallisesta asemasta riippumatta», niin siten emme ainoastaan torju periaatteessa sitä kantaa, että »isänmaan puolustaminen» on *tässä* sodassa sallittavaa, vaan myönnäm-

me myös, että jokaisen *porvarillisen* hallituksen tappio on *toivottavaa*, jotta tämä tappio voitaisiin muuttaa vallankumoukseksi. Ja se on sanottava suoraan: vallankumouksellinen joukkotaistelu ei voi muuttua kansainväliseksi, jos sen luokkatietoiset osanottajat eivät liity avoimesti keskenään yhteen *kaikkien* porvarillisten hallitusten tappion ja kukistamisen nimessä. Kolmanneksi — ja tämä on tärkeintä — vallankumouksellista joukkotaistelua *ei voida* käydä, jollei muodosteta kaikkialla, ei ainoastaan yläportaissa, vaan myös joukkojen keskuudessa, illegaalista järjestöä, joka propagoi ja valmistee sitä, neuvottelee sen kulusta ja mahdollisuuksista. Koska Saksassa on ollut katumielenosoituksia, Ranskassa useita rintamakirjeitä, joissa kehoitetaan olemaan merkitsemättä sotalainen, koska Englannissa, Venäjältä puhumattakaan, on ollut joukkolakkoja, niin tuon taistelun edistämiseksi ja yhdistämiseksi kansainväliseksi on ehdottomasti valaistava *vapaassa, t. s. illegaalissa*, lehdistössä *jokaista* sen suuntaista toimenpidettä, tarkastettava saavutuksia, punnittava mahdollisuuksia, yhtenäistettävä ja kehitettävä taistelua. Illegaalisen järjestön ja illegaalisen lehdistön puuttuessa »joukkotoiminnan» hyväksyminen jää (kuten on nyt laita Sveitsissä) pelkäksi puheeksi.*

14. Sosialistien parlamenttitaistelun (Aktion) suhteen on pidettävä mielessä, että Zimmerwaldin päätöslauselmassa ei ainoastaan osoiteta myötätuntoa Valtakunnanduuman viidelle puolueeseemme kuuluvalla ja Siperiaan karkotettavaksi tuomitulle sosialidemokraattiselle jäsenelle, vaan myös *suh-taudutaan myötmielisesti* heidän taktiikkaansa. Ei voida hyväksyä vallankumouksellista joukkotaistelua ja samalla tyytyä *yksinomaan* legaaliseen, *yksinomaan* reformistiseen sosialistien parlamenttitoimintaan; siitä on seurauksena vain työläisten aiheellinen tyytymättömyys ja heidän siirtymisensä sosialidemokraattisesta liikkeestä parlamentinvastaiseen anarkismiin tai syndikalismiin. On sanottava selvästi ja kaikkien kuullen, että sosialidemokraattien tulee käyttää parlamenteissa asemaansa *paitsi* parlamenttipuheisiin, myös työläisten illegaalisen järjestön ja vallankumouksellisen taistelun kaikinpuoliseen *ulkoparlamentaariseseen* tukemiseen, ja että *joukkojen* itsensä on illegaalisen järjestönsä kautta *valvottava* johtajiensa sellaista toimintaa.

* Kohdat 12 ja 13 on käsikirjoituksessa pyyhitty yli. *Toim.*

15. Kansainvälisen Sosialistisen Toimiston koollekutsuminen, joka on asetettu kokoontuvan toisen kansainvälisen sosialistikonferenssin päiväjärjestykseen, on kysymys, joka herättää väistämättömästi toisen tärkeämmän ja periaatteellisemmän kysymyksen, onko vanhojen puolueiden ja II Internationaalin yhtenäisyys mahdollista. Mitä laajempaa kannatusta Zimmerwaldin yhdistys saa joukkojen keskuudessa, sitä käsittämättömämmältä tuntuu joukoista ja sitä vahingollisempi on niiden taistelun kehityksen kannalta se epäjohdonmukainen ja arkaileva kanta, että vanhat puolueet ja II Internationaali itse asiassa rinnastetaan porvariston politiikkaan työväenliikkeessä (ks. Zimmerwaldin manifestia ja I. S. K:n 10. II 1916 päivättyä kiertokirjettä), mutta toisaalta pelätään sanoutua irti niistä ja luvataan laskea I. S. K. hajalle heti, kun entinen Kansainvälinen Sosialistinen Toimisto kokoontuu.

Zimmerwaldissa tätä lupaus ei asetettu äänestykseen eikä edes käsiteltäväksi.

Zimmerwaldin jälkeen kuluneen puolen vuoden aikana on käynyt entistä ilmeisemmäksi, ettei irtisanoutuminen ole väistettävissä, ettei yhdessä vanhojen puolueiden kanssa voida suorittaa sitä työtä, mihin Zimmerwaldin manifestissa kehoitetaan, ja että irtisanoutumisen pelkääminen jarruttaa kaikkea sen suuntaista toimintaa. Saksassa ei ainoastaan I. S. D.-ryhmä ole tuominnut kahtiajakautumisen pelkoa ja arvostellut julkisesti yhtenäisyyden saarnaajien ulkokultaisuutta, vaan myös *Reichstagsfraktion** jäsen Otto Rühle, K. Liebknechtin läheisin toveri, on puoltanut avoimesti kahtiajakoa. »Vorwärts» taas ei ole kyennyt esittämään Rühleä vastaan ainoatakaan huomion arvoista, ainoatakaan rehellistä todistetta. Ranskassa sosialistipuolueen jäsen Bourderon vastustaa sanallisesti kahtiajakoa, mutta käytännössä hän on ehdottanut kongressille päätöslauselmaa, joka suorastaan »désapprouve (desavuo) C. A. P:n (Comité Administratif Permanent = puolueen KK) ja G. P:n» (Groupe Parlementaire = parlamenttiryhmän). Selvää on, että sellaisen päätöslauselman hyväksyminen merkitsisi hetikohtaista ja ehdotonta puolueen kahtiajakoa. Englannissa T. Russel Williams on esiintynyt yksinpä maltillisen »Labour Leaderinkin» palstoilla avoimesti ja useaan otteeseen puoltaen väistämätöntä

* — valtiopäiväryhmän. *Totm.*

kahtiajakoa ja saanut kannatusta puolueen monien jäsenten taholta. Amerikassa, missä sosialistinen puolue on muodollisesti yhtenäinen, toiset puolueen jäsenet puoltavat militarismia ja sotaa (niin sanottua preparednessia*), toiset, muun muassa E. Debs, entinen sosialistien presidenttiehdokas, kehottavat avoimesti sodanuhkan vuoksi kansalaissotaan sosialismin puolesta.

Kahtiajakautuminen on jo tosiasia kaikkialla maailmassa ja silmien ummistaminen siltä on vain vahingoksi zimmerwaldilaisille ja tekee heidät naurettaviksi joukkojen silmissä, sillä nämä tietävät mainiosti, että koko *heidän* Zimmerwaldin hengen mukainen *toimintansa* tietää kahtiajakautumisen jatkumista ja syvenemistä.

On oltava miehuullisia ja tunnustettava avoimesti se, mikä on väistämätöntä ja tapahtunutta, luovuttava sellaisista vahingollisista harhaluuloista, että yhtenäisyys »isanmaan puolustajien» kanssa on tässä sodassa mahdollista, ja autettava joukkoja vapautumaan sellaisten johtajien vaikutuksesta, jotka »johtavat niitä harhaan» (ks. I. S. K:n 10. II 1916 päivättyä kiertokirjettä) tai valmistelevat »amnestian» avulla »salaliittoa» (Pakt) sosialismia *vastaan*.

Tällainen on ehdotuksemme päiväjärjestyksen kysymyksessä, joka koskee Kansainvälisen Sosialistisen Toimiston kutsumista koolle Haagiin.

* *
* *

Reformistiset fraasit ovat pääasiallisin kansanpettämiskeino aikana, jolloin objektiivinen tilanne on asettanut historian päiväjärjestykseen mitä suurimman maailmankriisin, joka eri puolueiden tahdosta riippumatta on vain joko lykätävissä ja siirrettävissä seuraavaan imperialistiseen sotaan saakka tai ratkaistavissa sosialistisen vallankumouksen tiellä. Imperialismiin ja nykyiseen imperialistiseen sotaan ei ole johtanut sattuma eikä eri hallitusten tai jonkin maan kapitalistien paha tahto, vaan porvarillisten suhteiden koko kehitys. Samoin eivät myöskään useissa sotaa käyvissä maissa esiintyvät lakot, mielenosoitukset ja muut vallankumouksellisen joukkotaistelun ilmiöt ole sattumanvaraisia eivätkä

* — valmiutta. *Toim.*

minkään demagogian ja agitaation tulosta, vaan niitä synnyttävät nyt sodan aiheuttaman kriisin luoma objektiivinen tilanne ja luokkaristiriitojen kärjistyminen.

Objektiivisesti kysymys on siitä ja vain siitä, onko edistettävä tätä toistaiseksi vielä heikkoa, mutta sisäisesti voimakasta ja syvää joukkojen kuohuntaa ja liikettä, joka voi kehittyä sosialistiseksi vallankumoukseksi. *Vai* onko politiikana oleva porvarihallitusten auttaminen (Durchhaltspolitik, politique jusqu'aboutiste) *. Imelät puheet demokraattisesta rauhasta merkitsevät todellisuudessa vain sitä, että huumamalla ja pettämällä joukkoja ulkokultaisuudella *autetaan* hallituksia.

* *
*

Nykyinen sota on asettanut päiväjärjestykseen imperialismia, t.s. kapitalismin itse olemassaoloa koskevat peruskysymykset, ja olisi petkutusta syöttää kansalle joko suoraan tai välillisesti ajatusta, että nämä kysymykset voidaan ratkaista reformistisesti. Kyseessä on uusia voimasuhteita vastaava maailman uudelleenjaon suorittaminen kapitalististen valtioiden kesken, jotka viime vuosikymmenien kuluessa ovat kehittyneet paitsi tavattoman nopeasti, myös — tämä on erittäin tärkeää — tavattoman epätasaisesti. Tätä maailman uudelleenjakoa ei voida kapitalististen yhteiskuntasuhteiden valitessa suorittaa muutoin kuin sodan ja väkivallan avulla. Objektiivisen asiointilan vuoksi on huippuunsa kehittyneiden ristiriitojen reformistinen ratkaisu mahdoton eikä ole mitään muuta ulospääsyä kuin monet imperialistiset sodat tai proletariaatin sosialistinen vallankumous, jonka voiton edellytykset juuri tämä imperialismi kausi on jo luonut. Todelliseen poliittiseen toimintaan on näissä oloissa olemassa vain jompikumpi kahdesta mahdollisuudesta, joko autetaan »omaa» kansallista porvaristoa ryöväämään muita maita tai autetaan alkavaa... **

*Kirjoitettu helmikuun lopulla
— maaliskuussa 1916*

*Julkaistu ensi kerran
marraskuun 6 ja 7 p:nä 1927
»Pravda» lehden 255. n:ossa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* — (sota voittoisaan loppuun -politiikka). *Toim.*
** Käsikirjoitus katkeaa tähän. *Toim.*

2

PUHEENVUOROJA KANSAINVÄLISEN SOSIALISTISEN
TOIMISTON KOOLLEKUTSUMISTA KOSKEVAA
PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUSTA KÄSITELTÄESSÄ⁴⁹⁵

HUHTIKUUN 15 (28) pnä

1

Luganon konferenssi pidettiin syyskuussa 1914.⁴⁹⁶ Jos herrat Huysmans ja kumpp. olisivat tahtoneet kutsua koolle Toimiston, he olisivat voineet tehdä sen kauan sitten. He eivät ole kuitenkaan sitä tehneet. Te kiistätte vanhan Internationaalien osastojen kahtiajakautumisen, mutta tuo kahtiajakautuminen on tosiasia. Maailman kaikki sosialistipuolueet ovat nykyään itse asiassa kriisitilassa. Toisaalta Te suhtaudutte Thomasiin ja kumpp. kuin raukkoihin ja pettureihin, toisaalta sanotte tänään: oo, me haluamme tavata heitä, keskustella heidän kanssaan ja ennallistaa Internationaalini! Sananne ovat järjestään pelkkää fraseologiaa: fraseologiaa siksi, että ne on sanottu tänään, 16 kuukauden kuluttua Luganosta. Miehet, joiden kanssa Te haluatte ennallistaa Internationaalini, ovat kuolleet, heitä ei enää ole olemassa, ei kirjaimellisessa merkityksessä, vaan poliittisesti.

2

Jos Grimm olettaa, ettei henkilökohtainen äänestys käy päinsä, niin me olemme valmiita äänestämään ryhminä. Meillä ei ole pienintäkään aikomusta pakottaa ketään tahtoomme, mutta haluaisimme äänestyksen suorittamista; sen jälkeen osallistumme mielellämme valiokuntien työhön.

3

Kysymys olisi ratkaistu kauan sitten, jos olisi suoritettu äänestys. On äärimmäisen epäoikeudenmukaista, että monta päivää jatkuneen yhteistoiminnan jälkeen halutaan kieltäytyä äänestyksestä. Äänestyshän voitaisiin suorittaa viidessä minuutissa! Martovin ehdotus voidaan hyväksyä ilman vastaväitteitä.⁴⁹⁷

ZIMMERWALDIN KONFERENSSISSA ESITETYSTÄ PUOLAN SOSDEMIEN JULKILAUSUMASTA⁴⁹⁸

Tästä P. S. D:n Zimmerwaldissa esittämästä julkilausumasta ilmenee, että kapinoidessaan kansakuntien itsemääräämisoikeutta vastaan puolalaiset sosialidemokraatit tahtovat sanoa hieman muuta, kuin mitä he ovat sanoneet. He tahtovat sanoa, ettei sosialidemokraattien kannata tukea mitä tahansa kansallista itsenäisyysliikettä. Tämä on kiistatonta yhtä hyvin siitä syystä, että jokainen demokraattinen vaatimus on riippuvainen proletariaatin luokkataistelun yleisistä eduista eikä ole suinkaan mikään absoluutti, kuin myöskin siksi, että kaudella, jolloin imperialistit kilpailevat yliherruudesta kansakuntiin nähden, sorretun maan porvaristo saattaa solmia julkisia ja salaisia sopimuksia jonkin sortavan maan porvariston kanssa.

Kirjoitettu heinäkuussa 1916

Julkaistu ensi kerran 1962

*V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 30. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

»VALTION MERKITYKSESTÄ» ARTIKKELIN JÄSENNYS⁴⁹⁹

Valtion merkityksestä

Kommunistiko vai sosialidemokraatti?

Sosialismi ja kommunismi. (Kaikkien tai ainakin *välttämättömien* kulutustarvikkeiden täydellinen yhteisyys.)

Demokratiakin on valtio. Absterben ... Valtion »kuoleutuminen».

Miksei Abschaffung * eikä Sprengung **?

Funktioiden »allmähliches Einschlafen» *** toinen toisensa jälkeen.

Ilman demokratiaa = ilman ihmisten ohjausta.

»Valtiollisuuden juuret työläisten sielussa?»

Opportunismi ja vallankumouksellinen sosialidemokratia. Proletariaatin diktatuuri.

- }}}} Valtion käyttäminen porvaristoa vastaan.
- }}}} Porvariston restauraatioyritysten torjuminen.
- }}}} Vallankumoukselliset sodat.
- }}}} Demokratian pystyttäminen ja puolustaminen.

* — hävittäminen. *Toim.*

** — räjäyttäminen. *Toim.*

*** — »vähitellen tapahtuva uneen vaipuminen». *Toim.*

Demokratian merkitys:

Kansanjoukkojen kasvattaminen
Niiden siirtäminen uuteen järjestelmään
Sos. vallankumouksen muoto: liitot
v. 1905.

Imperialismi: valtio ja kapitalistien taloudelliset järjestöt.
»Valtiokapitalistiset trustit»...

Imperialistien demokraattiset uudistukset ja sos. vallankumous.

Marx v. 1844 (»Nachlaß», II. Band, S. 50*, viimeistä edellisen kappaleen loppu).⁵⁰⁰

Ei muuta paitsi sosialismin ja politiikan vastakkainasettelua. Vastustetaan Rugen puhtaasti poliittista radikalismia. Ennen vuotta 1847!

Engels (»Dell'Autorità» **) vallankumouksesta... (+)
järjestymisestä...⁵⁰¹ (+)

Marx (ebenda***) ((»Neue Zeit», 32, I, 1913—1914)) poliittisesta vaikutuksesta ja taistelusta **myönnötysten** aikaansaamiseksi — valtiovallan vallankumouksellisesta käytöstä...⁵⁰²

{ Kaksi suuntaa *politiikassa* (politiikka on osallistumista *valtion* asioiden hoitoon, valtion ohjaamista, valtion toiminnan muotojen, tehtävien ja sisällön määräämistä), opportunistinen ja vallankumouksellinen, eli kaksi suuntaa »valtiollisuuteen» nähden?

{ Reformistien demokratia ja vallankumouksen demokratia. Kaksi eri sisältöä: vähemmistö ja joukot. Joukkojen rauhoittaminen? joukkotaistelun auttaminen? Joukkojen alistaminen johtajien arvovallan alaisiksi? kapina johtajia vastaan? »Joukkojen pohjakerrokset» Engelsillä *versus***** opportunistijohtajien *puolella* olevat »joukot». Se on loppujen lopuksi vallankumous versus opportunisti.}]

Kirjoitettu aikaisintaan
marraskuun 18 (joulukuun 1) pnä
1916

Julkaistu ensi kerran 1933
XXI Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

- * — »Jäämistö», II nide, s. 50. *Toim.*
- ** — »Auktoriteetista». *Toim.*
- *** — samassa teoksessa. *Toim.*
- **** — vastakohtana. *Toim.*

TEESIT SVEITSIN S.-D. PUOLUEEN SUHTAUTUMISESTA SOTAAN* 503

Käytännöllinen osa

(1) Maanpuolustuksen täydellinen tuomitseminen niin sotilaalliselta kuin poliittiseltakin kannalta ja tämän tunnuksen takana piilevän porvarillisen valheen armoton paljastaminen.

(2) Kaikkien sotilasmäärärahojen ja sotilaallisten vaatimusten ehdoton ja periaatteellisesti perusteltu epääminen niin rauhan kuin sodankin aikana. Siihen velvoitettakoon kaikki parlamentissa samoin kuin muissakin valtionlaitoksissa olevat puolueen edustajat.

(3) Kaikkien sotilaslaitosten vastustaminen, porvarillisen luokkavaltion kaikkien sotilaallisten sitoumusten torjuminen puolueen taholta kaikessa propaganda- ja agitaatiotyössä, nimittäin käytännöllisen toiminnan etualalla.

(4) Puolueen järjestelmällinen siirtyminen kautta koko linjan vallankumoukselliseen taisteluun ja vallankumoukselliseen taktiikkaan sen sijaan, että rajoituttaisiin reformismiin käytännöllisessä toiminnassa.

(5) Ainoaksi mallikelpoiseksi internationalistiseksi toiminnaksi, joka on todella sodan ja kaikkien sotien vastustamista, on katsottava Karl Liebknechtin ja koko Spartakus-ryhmän⁵⁰⁴ toiminta ja työ Saksassa ja niistä on otettava esimerkkiä.

(6) Kaikin propaganda-, agitaatio- ja organisaatiokeinoin on taisteltava sosialipatriotteja (t.s. »isänmaan puolustajia») ja reformisteja (t.s. vallankumouksellisten taistelukeinojen viivyttämättömän käytön vastustajia) vastaan Sveitsin Sosialistisessa Puolueessa.

(7) Joukoille on selitettävä, että kaikki mahtipontiset militarismien ja sodan vastaiset julkilausumat jäävät väistämättömästi pelkäksi sanahelinäksi, ellei muuteta perin pohjin puolueen rakennetta ja toimintaa ja elleivät sosialipatriotismien ja reformismien päättäväiset vastustajat valtaa kaikkia johtopaikkoja sosialistisissa poliittisissa samoin kuin ammatillisissa, osuustoiminnallisissa ja muissa työväenjärjestöissä.

(8) Mitä tarmokkaimman vallankumouksellisen joukkotoiminnan propagoiminen ja valmistelu (mielenosoitukset, lakko

* Ks. Teokset, 23. osa, ss. 144—146. *Tolm.*

ja niin edelleen yleisen vallankumouksellisen taistelun laajenemisesta riippuen) tarkoituksena proletaarinen vallankumous, joka on ainoa keino vapautua sodista.

(9) Joukoille on selitettävä, että niiden itsensä tulee tarpeen vaatiessa muodostaa alhaalta käsin sellaista taistelua varten sota-ajan vaikeiden olosuhteiden mukaisia erikoisjärjestöjä.

(10) Kalliiden hintojen, sotien j.n.e. vastustamista koskevat puolueen vallankumoukselliset tehtävät on tehtävä tunnetuiksi ja selviksi kaikille puolueen ulkopuolella oleville riistetyille väestökerroksille.

(11) Mainitunlainen järjestelmällinen propaganda kutsuntaikäisen nuorison keskuudessa samoin kuin armeijassa j.n.e.

*Kirjoitettu saksan kielellä
1916 marras- ja joulukuun
vaihteessa*

*Julkaistu ensi kerran 1931
XVII Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan
Käännös saksan kielestä*

HUOMAUTUKSIA MAKSIMALISMIA KÄSITTELEVÄN ARTIKKELIN JOHDOSTA⁵⁰⁵

S. 6 (2. kappale). Tähän pitäisi lisätä, että Potresov on nyt *itse asiassa* luopunut näistä (Kautskyn + Hilferdingin etc.) ajatuksista, joihin sisältyy reformismin periaatteellinen tuomitseminen. Potresovista on tullut reformisti.

(Ei saa rajoittua sanomaan: »emme aikoneetkaan todistella»: se on osoitettava *todistetuksi* ja Potresoville on annettava haaste: Te ja varsinkin »Delon»⁵⁰⁶ Maslov ja kumpp. olette itse asiassa, mutta pelkurimaisesti ja vaivihkaa siirtyneet kokonaan *tältä kannalta* reformismiin.)

S. 7 (§ 1:n loppu) »joukkotoiminnot»? Tämä pitäisi sanoa toisin ja ilman tätä sanaa, jonka vikana on se, että se *huomattavassa määrin Saksan* sensuurista johtuneena (*vallankumouksen* peitenimenä) hämää hämää *vallankumous*-käsitettä. (Sen suhteen on vielä selvitettävä laskut Pannekoekin + Radekin ja kumpp. kanssa! Eräs esimerkki: Sveitsissä ei ole Saksan sensuuria, ja siellä termi »joukkotoiminnot» aiheuttaa *jo* väärinkäsityksiä, joista on hyötyä reformisteille.)

Se ei ole kuitenkaan pääasia, pääasia on Teidän *perin juurin virheellinen* ajatuksenne, että muka »ne sen (minimioh-

jelman) vaatimukset... merkitsevät kokonaisuudessaan *siirtymistä* periaatteellisesti toisenlaiseen yhteiskuntajärjestelmään» (s. 7, § II y. m.) (samoin s. 9).

Tämähän on aivan väärin!! *Eivät enempää* minimiohjelman tietyt vaatimukset (»ne sen vaatimukset») *kuin myöskään* minimiohjelman vaatimukset *kokonaisuudessaan* merkitse koskaan »siirtymistä periaatteellisesti toisenlaiseen yhteiskuntajärjestelmään». Sellainen ajattelutapa olisi periaatteessa siirtymistä reformismin kannalle ja luopumista sosialistisen vallankumouksen näkökannasta.

Minimiohjelma on sellainen ohjelma, joka periaatteessa *sopii yhteen* kapitalismin kanssa *eikä ylitä* sen puitteita.

Halusitteko ehkä sanoa, että yhteiskunnan ollessa objektiivisesti kypsä sosialismiin minimiohjelman *kaikkien* vaatimusten toteuttaminen *johtaisi* sosialismiin? Sekään ei ole kuitenkaan niin. Voidaan sanoa vain, että käytännössä on *todennäköisintä*, että kaikkalainen vakava taistelu minimiohjelman *huomattavimpien* vaatimusten toteuttamiseksi *kehittyy* taisteluksi, jossa tavoitteena on sosialismi, ja että me ainakin pyrimme siihen.

Ei pidä unohtaa myöskään sitä, minkä Pannekoek + Radek unohtavat, nimittäin, että imperialismi on muutamien rikkaimpien kansakuntien harjoittamaa riippuvaisuussuhteissa olevien kansakuntien satojen miljoonien riistämistä. Tästä seuraa, että rikkaimman kansakunnan sisäinen demokratia *voi olla* mitä täydellisintä, *samalla kun säilyy* sen herruus riippuvaisuussuhteessa oleviin kansakuntiin nähden. Niin oli laita muinaisessa Kreikassa orjuuden oloissa. Niin on nyt Uuden Seelannin ja Englannin laita.

(Yksityisseikka: s. 8 ei ole hyvä. *Ei* sitä niin pidä sanoa. Esimerkiksi juuri »leipäähän» ei saadakaan *pelkillä* reformeilla imperialismin ja kalliiden hintojen kaudella.

S. 8 — puolustaudutaan Potresovin syytöstä vastaan. Ei pidä puolustautua, vaan hyökätä: *te rajoitutte* reformeihin, kuten liberaalit vuonna 1904 Venäjällä.)

S. 10 — v. 1905 liberaalit *rajoittuivat* reformeihin; me vaadimme, propagoimme, valmistelimme j.n.e. vallankumousta. Tässä ei ole kysymys »konkreettisuudesta», vaan jokaisen vallankumouksen tärkeimmästä periaatteesta (olemuksesta): entisen luokan syrjäyttäminen, *uusi* luokka valtaa »*koko vallan*» (*der Macht*).

(S. 10 lopussa: kysymys on proletaarisesta »reformista»

kovin varomatonta ja kömpelöä, vaikka Te haluattekin sanoa: »vallankumouksesta»! Jokseenkin siihen tapaan, että »Venäjällä kuten myös vuonna 1904 ei ole kysymys reformeista, vaan *reformista*».)

Koko 11. s. on peräti virheellinen. Sosialistisen vallankumouksen *vastapainoksi imperialismi* antaa sekä 8 tunnin työpäivän että »kansan aseistuksen». Juuri siitähän ei taistelua kehitykään, eikä yleensääkään minimiohjelmasta.

Imperialismi on vallankumouksen *vastapainoksi* antava »Bulyginin duumia», reformeja. Me olemme vallankumouksen kannalla.

»Aikamme tärkeimpiä ongelmia» *eivät* tule olemaan *eivätkä* ole Teidän mainitsemanne kysymykset, vaan kalliit hinnat (1)+(2) imperialistiset sodat.

Kalliita hintoja vastaan (kun on trusteja y.m.) reformit ovat tehotomia, kuten itsevaltiuttakin vastaan 1904—1905 Venäjällä.

Te olette asettanut väärin reformeja ja minimiohjelmia sekä demokratiaa koskevan kysymyksen.

✱ Suosittelisin ehdottomasti muokkaamaan uudelleen, rajoittumaan *toistaiseksi* (»Voprosy Strahovanijaa» varten, pikkuartikkelia varten) vastakkainasetteluun: Te, herra Potresov, olette täysreformisti, Te rajoitutte »reformeihin», Te *olette unohtanut*, mitä merkitsee ja tarkoittaa »kaava»: »ei reformeja, vaan reformi», mikä on Kautskyn+Hilferdingin+Bauerin etc. siteerattujen julkilausumien merkitys ja tarkoitus. »De-lo» = aatteellisesti täysin muotoutunut *reformismin*, porvarillisen työväenpuolueen äänenkannattaja.

»Kolme valasta»⁵⁰⁷ olivat reformeista käytävän taistelun laajentamista aina vallankumoukseen *saakka*. Kysymys on asetettu siten myös Zimmerwaldin vasemmiston manifestissa: kaikkalainen reformitaistelu on kehitettävä ja muutettava vallankumoustaisteluksi.

Kansakuntien itsemääräämistä ei nähdäkseni pidä yleensä asettaa »tärkeimmäksi»: siten Te menette kymmenen kertaa pitemmälle siitä, mitä me olemme tähän asti puhuneet. Jos esiintyisitte siten, pakottaisitte minut yhdistymään Teitä vastaan — voi kauhistus! — Buharinin kanssa!

Eiköhän liene parasta lykätä tätä kysymystä toistaiseksi, muokata artikkeli à la ✱ ja laatia jonkinlaiset teesien ta-

paiset vaikkapa suhtautumisesta minimiohjelmaan etc. Toimistoon lähetettäväksi j.n.e.?

✱ »Maksimalismi»-fraasit eivät ole mitään muuta kuin *reformistin* hyökkäilyjä *vallankumouksellisia* (sensuuria varten: »reformismin periaatteellisia vastustajia») vastaan. Yleensä *tällaisen* kysymyksen käsittely sensuurioloissa on erittäin vaikea juttu ja heikle sehr heikle Sachell*

Kirjottettu 1916 joulukuun 7 (20)
päivän jälkeen

Julkaistu ensi kerran 1962
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 30. osassa

Julkaistaan käsitkirjoituksen mukaan

»TILASTOTIEDE JA SOSIOLOGIA» KIRJASEN JÄSENNYKSIÄ**

Tilastotiede ja sosiologia

1

- A) Kansallisuusliikkeiden historialliset edellytykset.
B) Eräitä teoreettisia, kansallisuusliikkeitä koskevia kysymyksiä.
C) Kansakuntien itsemääräämisoikeus ja Rosa Luxemburg.
D) Kansallinen kulttuuriautonomia...
- A) Kansallisuusliikkeiden historialliset edellytykset...

aikakausien vaihtuminen; maiden tyypit tämän vaihtumisen historiallisina asteina...

A. *Kansallisuusliikkeiden historiallinen tilanne* (s. 2 ***)

I. luku Hieman tilasto-
s. 4. I ja tietoja...
II s. 8 ****

* — arkaluontoinen, hyvin arkaluontoinen asia! *Toim.*

** Ks. Teokset, 23. osa, ss. 278—285. *Toim.*

*** Tarkoitetaan kirjasein käsitkirjoituksen 2. sivua (ks. Teokset, 23. osa, ss. 278—280). *Toim.*

**** Ks. sama, ss. 280—284 ja 284—285. *Toim.*

B) Muutamia teoreettisia kysymyksiä

[Some unsettled questions? *] jotka koskevat kansallisuusliikkeitä.

(1)

B. [Toteutettavuus-käsitteestä]

1. Itsemääräämisen »toteutettavuus».

(2) 2 bis: »Dualismi» ja monismi...

2. Kansalliset sodat imperialismin »aikakaudella».
 { Hilferding⁵⁰⁸. »Aikakausi»-käsite.
 Patouillet⁵⁰⁹. Junius.

ad A.→6.**

(3)

[Anneksioiden ja siirtomaat]

3. Anneksioiden ja itse-määrääminen.

4. Siirtomaat ja itse-määrääminen.

7. Imperialististen ja kansallisten sotien yhdistyminen...
 Amerikka 1783 — »mahdollinen» ja todellinen.

(4)

[Lenschin todisteet]

{ 5. Lensch vs Struve. Lenschin »todisteet»...⁵¹⁰
 6. Engels vuoden 1866 sopimuksesta (erikoinen lehtinen)...

(5)

{ 7. Imperialistinen ekonomismi ja »ultraimperialismi»...

2. Maita kolmea

»tyyppiä»...

(Tyypit=historiallisia asteita.)

»Kansallisuusien valtio?» [päättäneiden kansallisuusliikkeiden vaihe...]

3. Imperialismi ja maailmanjako... (diagrammi?)

4. Sääntönä: sortavat ja sorretut kansakunnat...

5. »Valtioiden järjestelmä...»

{ {kansallisvaltioiden järjestelmä on imperialististen valtioiden järjestelmä}

* — joitakin ratkaisemattomia kysymyksiä? *Toim.*

** — kohtaan A. 6. *Toim.*

- (6) {8. Valtio ja valtiollinen rakennustyö.
 {9. Demokratia ja sosialismi.
 10. Minimum ja maximum.
- (7) || 11. Sosialishovinismi vs kautskylaisuus itse-
 määräämis- ja imperialismikysymyk-
 sessä.
- (8) Euroopan Yhdysvallat: ...
 || Patouillet (Vilhelm II) ...
 || Siirtomaat.
- (9) Sosialipasifismi imperialismin kaunisteluna
 (K. Kautsky. XII 1916) ⁵¹¹

2

Sortavien ja sorrettujen maiden eroavuus

+Marx Irlannista
<i>v. 1869</i>
(Beiträge zur Bio-
graphiasta ⁵¹²)		Euroopan valtiot ja siirtomaat
<i>v. 1876 ja 1916.</i>
»Ei olisi kannattanut vapauttaa
neekereitä» (Wirth).
Marx valtiosta: » <i>der heutige</i>
<i>Staat</i> »*?? (NB)						
+Engels vuoden 1866
sopimuksesta ja sen
kumoamisesta (eri-
koinen lehtinen).		Valtiollisen keskittymisen »laki»????						
+Lenschin »todisteet»
(hänen kaksi artik-
keliaan) ...		Sorrettujen kansakuntien kansalliset
erikoisuudet (Wirth Irlannista).
Engels Irlannista, jos tulee Ameri-
kan ja Englannin sota.
»Neue Zeit» 1915—1916?						
		<table border="0"> <tr> <td style="padding-right: 20px;">...»Imperialistinen
ekonomismi»...</td> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="vertical-align: middle;">Kaksi</td> </tr> <tr> <td style="padding-right: 20px;">»Ultraimperialismi»...</td> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="vertical-align: middle;">type-
ryyttä }</td> </tr> </table>	...»Imperialistinen
ekonomismi»...	}	Kaksi	»Ultraimperialismi»...	}	type-
ryyttä }
...»Imperialistinen
ekonomismi»...	}	Kaksi						
»Ultraimperialismi»...	}	type-
ryyttä }						

* — »nykyaikainen valtio». Toim.

»Kansallisten sotien
aikakausi»
(Patouillet
(ja Junius)

»Kansallisia sotia ei voi olla» im-
perialismin »aikakaudella». (Ko-
rostuksen vuoksi!) »Aikakausi»-
käsite...

3

Vanhoja ja uusia esseitä kansallisuuskysymyksestä:

Ad A:

1. Maita 3 »tyyppiä».

2. »Tyypit»=historial-
lisia asteita.

3. Kehityksen epäta-
saisuus.

{ »Kansallisuuksien val-
tio». Tämän käsitteen
} vajavaisuus. }

Ad B

{ Reformien lykkäys: Bismarck vs 1848

{ Imperialistinen sota 1914—1917 vs 1848 (!!!)

{ Imperialismi ja maailmanjako

{ Orjuutukseen etc. perustuvat imperialistiset sodat

{ Imperialististen ja kansallisten sotien yhdistyminen.

Kansallisuusliikkeiden historialliset edellytykset

Etwa:**

{ A. Hieman tilastotietoja. (Faktat are stubborn
things *.)

{ B. Teoreettiset virheet eräiden marxilaisten kan-
sallisuuskysymyksestä esittämässä ajatuksissa.

{ C. Kansakuntien itsemääräämisoikeus ja
Rosa Luxemburg

{ D. Kansallinen kulttuuriautonomia

} vanhoja
esseitä...

Ad B:

Imperialismi ja kansallisuuskysymys.

Kansallisen itsemääräämisen »*toteutetta-
vuus*».

Anneksiöt ja kansallinen itsemäärääminen.

Siirtomaat ja kansallinen itsemäärääminen.

Valtio ja valtiollinen rakennustyö.

»Dualismi» ja »monismi» kansallisuuskysymyksessä.

* — ovat itsepintaisia. *Toim.*

** — Likimain. *Toim.*

Samaan päämäärään tähtäävien liikkeiden erilaisuus.
 »Pois siirtomaista»??
 Sosialismi ja siirtomaat (Engels 1882).
 Ovatko juutalaiset kansakunta?
 Kansakuntien yhteensulautuminen?

Kirjoitettu tammikuussa 1917

*Julkaistu ensi kerran 1937
 XXX Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan käsikirjoituksen
 mukaan*

KANSAINVÄLISESSÄ SOCIALIDEMOKRAATTISESSA LIIKKEESSÄ ESIINTYVÄN »KESKUSTA»-VIRTAUKSEN TUNTOMERKIT⁵¹³

Grimmillä:

Kansainvälisessä sosialidemokraattisessa liikkeessä esiintyvän »keskusta»-virtauksen *tuntomerkit*:

- + 1. Ei sanouduta irti *oman* maan sosialipatriooteista enempää periaatteellisesti kuin järjestöllisesti-kään; siitä 2.
- + 2. Vastustetaan kahtiajakautumista.
- (+ —) 3. Isänmaan puolustusta koskevassa kysymyksessä ollaan vältteleviä.
- + 4. Hyväksytään Zimmerwald ja Kienthal sanoutumatta irti I. S. B:stä * ja kansainvälisestä sosialipatriotismista.
- + 5. Ei sanouduta irti reformismista: sitä arvostellaan vain sanallisesti (»passiver Radikalismus» **).
- + 6. Tulevaan vallankumoukseen (*tämän* sodan *yhteydessä*) suhtaudutaan *odottelevasti* (*ei* aktiivisesti *eikä* aloitteellisesti, kuten vasemmistolaiset).
- + (ΣΣ)
- (? = k.1) 7. ΣΣ = kaunistellaan (ja puolustellaan) sosialipatriotismia enemmän tai vähemmän, tavalla tai toisella, siinä »keskustan» *olemus* (wesen) ...

* — Internationales Sozialistisches Bureau — Kansainvälinen Sosialistinen Toimisto. *Toim.*

** — »passiivinen radikalismi». *Toim.*

- + 8. Ei mitään nykyisten sos.dem. puolueiden ja ammattiyhdistysten uudelleenjärjestelyä, ei mitään liebknechtiläistä »alhaalta ylös ulottuvaa Regenerationia *». Sitä koskevaa kysymystä lykätään.
- (—) 9. Ohjelmana ja taktiikkana sosialipasifismi.
- + 10. Ei mitään vallankumouksen järjestelmällistä propagointia kyseisen sodan yhteydessä.
- + 11. Ei valmistella mitään järjestöä etc. sellaista vallankumousta varten.
- α) »Avantil» 6. III 1916
 β) Morgary sveitsiläisessä lehdessä
 γ) sosialipasifismi
 +αα) yksinomaan sosialipatriotteja
 ββ) nuoria.

Grimm sekoittaa keskustan ja vasemmiston asettaessaan rinnatusten Liebknechtin ja Italian Sosialistisen Puolueen.

Grimm tahtoo ratkaista vallankumouksellisen tehtävän (sodan vastustamisen) reformistisin toimenpitein (»schwächen», erschweren etc. **).

Välillinen vero 4/5. XI 1916.

Reformistinen kamppailu kalliita hintoja vastaan (6. VIII 1916).

Polemiikkia *** (»Sozialismus tut not» ****).

Idem reformis- mista	Sveitsin Sosialistisessa Puolueessa esiintyvistä sosialipatriotismista ollaan vaiti. Sitä vastaan ei taistella.
	Idem ammatillisessa liikkeessä (Schneeberger & Dürr).

NB Sotketaan sellaiset kysymykset kuin kumous-toiminnan alkamishetki ja yleensä kumoustoiminnan järjestelmällinen propagointi ja kumousmahdollisuuden agitatorinen ja organisatorinen valmistelu.

Vilpillisiä, epärehellisiä verukkeita Entwaffnungin ***** suhteen (vrt. samoin hänen »teesejään»). Idem Diensterweigerung *****.

-
- * — uudistamista. Toim.
 - ** — heikentää, vaikeuttaa j.n.e. Toim.
 - *** — seuraavasta sanasta ei ole saatu selvää. Toim.
 - **** — »Sosialismi on tarpeen». Toim.
 - ***** — aseistariisunnan. Toim.
 - ***** — Samoin asepalveluksesta kieltäytymisen suhteen. Toim.

Verukkeita kysymyksessä, was heißt »*verweigern*» die »Leipziger Volkszeitung»? Verzerrung der Frage *seitens* Grütli-Verein *

NB: »*Sanallisesti*» hyväksytään Zimmerwald+Kienthal, käytännössä *kaikki entisellään!!*

S. 13 »Keskustan» näkökannalta olisi yleensä Sveitsissä *johdon mukaisista* olla isänmaan puolustuksen *kannalla!!!* **

Kirjoitettu tammikuussa 1917

*Julkaistu ensi kerran
täydellisesti 1962
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 30. osassa*

*Julkaistaan käsikirjoituksen
mukaan*

»SODAN OPETUKSET» ARTIKKELIN JÄSENNYS⁵¹⁴

Sodan opetukset

Etwa ***:

1. Imperialismin määrittely.
2. Sodan imperialistinen luonne on paljastettu.
3. Monopolistinen kapitalismi lähenee valtiokapitalismia.
4. »Puute» opettaa. Nälänhätä etc.
5. Naistyö. »Arbeitszwang» etc. »Kriegssozialismus»? ****
6. Sosialipatriotismi eli sosialishovinismi. Kansainvälinen merkitys.
7. Kautskylaisuus eli keskustalaisuus eli sosialipasifismi.
8. Vasemmistolaiset.
8. *b i s.* Basler Manifest. *Kumottuko?*
9. Yhteiskuntataloudellinen suhtautuminen. »Not kennt kein Gebot.» ***** Joko sosialismi tai nälänhätä (idem *Neutrale* *****).
10. *Wie's gemacht wird?* »Wumba». *****

* — mitä »Leipzigin Kansanlehti» sanoo »*skießtätymiseksi*»? Kysymyksen vääristelyä Grütli-liiton *taholta*. *Toim.*

** Käsikirjoitus katkeaa tähän. *Toim.*

*** — *Likimain*. *Toim.*

**** — »Työpakko» j.n.e. »Sotasosialismi»? *Toim.*

***** — »Hätä ei lue lakia.» *Toim.*

***** — samoin neutraalit. *Toim.*

***** — Kuinka se tehdään? »Wumba» (Ase- ja ampumatarvikehuoltovirasto). *Toim.*

11. Poliittiset tehtävät: vallankumous.
12. Kansalaissota. Waffen umkehren. (»Entwaffnung der Arbeiter«?) *
13. »Murskattava vanha valtion» koneisto (Kautsky gegen Panneckoek).
14. »Proletariaatin diktatuuri.» 1871 ja 1905.
15. Entinenkö »valmis» valtiolta vai uusi?
16. »Työläisten edustajien neuvostot.» Parlamentaris-
miako?
17. Uuden demokratian merkitys ja kuoleminen.
- 17 b i s. »Uusi» demokratia (»neue Schöpfung» **) = toi-
miva, sosialistinen, proletaarinen, *k o m m u n i s t i -*
n e n.
18. Vallankumouksellisen käänteen momentteja, element-
tejä, oireita.

M. Capy, urb. Gohier
R. Rolland

»The North American
Review» ***.
»The Atlantic Monthly»? ****

- Teemat: A. Imperialismi ja imperialistinen sota (1—2).
B. 3 suuntaa kansainvälisessä sosialistisessa liik-
keessä (6—8).
C. Talouselämän edistyminen (3—5).
D. Sosialismin »toteutettavuus» ja ajankohtaisuus.
E. Valtiollinen vallankumous (11—17).
F. »Der Sturm naht» ***** (18).

Kirjoitettu helmikuussa 1917

Julkaistu ensi kerran 1939

»Proletarskaja Revoljutsija»
aikakauslehden 1. n:ossa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

-
- * — Käännetään aseet. (»Työläisten aseistariisunta«?) Toim.
 - ** — »uusi luominen». Toim.
 - *** — »Pohjois-Amerikan Aikakauslehti». Toim.
 - **** — »Atlantin Kuukausijulkaisu»? Toim.
 - ***** — »Myrsky lähenee». Toim.

»KIRJEITÄ KAUKAA». VIIDENNEN KIRJEEN
HAHMOTELMA⁵¹⁵

Perustavan kokouksen vaaleihin *ei saa* mennä entisin ohjelmin. Ohjelmaa on muutettava:

- 1) lisättävä: imperialismi kapitalismin viimeisenä vaiheena
- 2) imperialistinen sota, imperialistiset sodat ja »isänmaan puolustus»
- + 2 bis: taistelu sosialishovinisteja vastaan ja ero heistä
- ||NB|| 3) lisättävä: *valtio*, jollaista me tarvitsemme ja valtion *kuoleutuminen*.
- 4) Muutettava
 - 2 viimeistä kohtaa *ennen* poliittista ohjelmaa (yleensä monarkiaa ja sen ennallistamista tarkoittavia toimenpiteitä vastaan)
- 5) lisättävä poliittisen osan 3. §:ään: ei mitään virkamiehiä *ylhäältä käsin* (vrt. *Engels* v. 1891 arvostelussa⁵¹⁶)
 - + *kaikkien* virkamiesten palkka: ei korkeampi kuin työläisen palkka
 - + oikeus kutsua pois *joka* edustaja ja virkamies milloin tahansa
 - + 5 bis) korjattava itsemääräämistä koskevaa 9. §:ää
 - + sosialistisen vallankumouksen kansainvälinen luonne *yksityiskohtaisesti*
- 6) minimiohjelmaa korjattava paljon ja *tiukennettava*.
- 7) Agraariohjelmassa:
 - (α) kansallistaminen kunnallistamisen asemesta (lähetän Pietariin sitä koskevan käsikirjoitukseni, joka poltettiin vuonna 1909⁵¹⁷)
 - (β) tilanherrojen kartanot mallitiloiksi.
- 8) »Yleinen työvelvollisuus» (Zivildienstpflicht)
- 9) pyyhittävä pois »*jokaisen oppositio*»-liikkeen tukeminen (vallankumouksellisen — eri asia).
- 10) Nimeä muutettava, sillä
 - (α) se ei ole oikea
 - (β) sosialishovinitit ovat sen ryvettäneet
 - (γ) harhauttaa kansaa vaaleissa, sillä sos.-dem.= Tshheidze, *Potresov* ja kumpp.

Tämä on »kirjeen n:o 5» hahmotelma. Palauttakaa aivan heti. Olisiko Teillä minimiohjelman käytännöllistä osaa koskevia muutoshahmotelmia ja -merkintöjä? ((Muistattekko, että olemme puhuneet siitä *monta kertaa*?))
On käytävä aivan heti käsiksi tähän työhön.

*Kirjoitettu 1917 maaliskuun 7 ja 12
(20 ja 25) päivän välisenä aikana*

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

VASTAUKSIA

»POLITIKEN»⁵¹⁸ LEHDEN KIRJEENVAIHTAJALLE MAALISKUUN 31 (HUHTIKUUN 13) pnä 1917

Ystävämme eivät halunneet myöntää mitään haastattelua. Haastattelun asemesta tulijat toimittivat »Politikenin» välityksellä lehdistöön ja julkisuuteen tiedonannon matkastaan.

Tärkeintä on, että pääsisimme Venäjälle *mahdollisimman pian*, Lenin sanoi innostuneesti. Jokainen päivä on kallis. Hallitukset ovat ryhtyneet kaikkiin toimenpiteisiin matkamme vaikeuttamiseksi.

Tapasitteko ketään saksalaisia puoluetovereita?

Emme. Berliinissä oleva Wilhelm Jansson yritti tavata meitä Lingenissä Sveitsin rajalla. Platten ei kuitenkaan päästänyt häntä ja vihjasi ystävällisesti tahtovansa vapauttaa Janssonin sellaisen tapaamisen ikävyyksistä.

*»Politiken» n:o 85,
huhtikuun 14 pnä 1917*

*Julkaistaan »Politiken» lehdessä
tekstin mukaan
Käännös ruotsin kielestä*

VASTAUS

RUOTSIN VASEMMISTOSOSIALIDEMOKRAATTIEN EDUSTAJALLE F. STRÖMILLE MAALISKUUN 31 (HUHTIKUUN 13) pnä 1917

Mitä tulee siihen, että Fredrik Ström olisi vastoin venäläisten tahtoa estänyt »Social demokratenin»⁵¹⁹ edustajalta pääsyn neuvottelutilaisuuteen, niin se on suorastaan tuulesta temmattua. Strömin kysymykseen Lenin vastasi:

Me emme luota lainkaan herra Brantingiin. Jos te luotatte häneen, voitte kutsua hänen edustajansa.

»*Politiken*» n:o 86,
huhtikuun 15 pnä 1917

Julkaistaan »*Politiken*» lehden
tekstin mukaan
Käännös ruotsin kielestä

VENÄJÄN VALLANKUMOUKSELLISTEN MATKA SAKSAN KAUTTA

RYHMÄN TIEDONANTO**

Perjantaiamuna Tukholmaan saapuneet venäläiset vallankumoukselliset antoivat »*Politikenille*» julkisuuteen saatettavaksi seuraavan virallisen tiedonannon matkastaan:

Englanti, joka on tervehtinyt virallisesti »sydämensä pohjasta» Venäjän vallankumousta, on tehnyt kaikkensa eliminoidakseen heti vallankumouksen *erään* tuloksen — *poliittisen amnestian*. Englannin hallitus ei päästä Venäjälle ulkomailla oleskeleviä venäläisiä vallankumouksellisia, jotka vastustavat sotaa. Sen jälkeen kun tämä tuli kiistattomasti todistetuksi — siitä on runsaasti todistusaineistoa, joka saatetaan aivan kohdakkoin julkisuuteen, ja Venäjän *kaikkien* suuntien sosialistit ovat todenneet sen yksimielisesti hyväksymässään päätöslauselmassa — osa venäläisistä puoluetovereista päätti yrittää palata Sveitsistä Venäjälle Saksan ja Ruotsin kautta. Sveitsin Sosialidemokraattisen Puolueen sihteeri ja sen vasemman siiven johtomies *Fritz Platten*, tunnettu internationalisti ja militarismiin vastustaja, neuvotteli asiasta Saksan hallituksen kanssa. Venäläiset puoluetoverit vaativat junalleen *eksterritoriaalioikeutta* (ei mitään passien eikä matkatavaroiden tarkastusta; ketään viranomaisia ei päästetä heidän vaunuunsa). Matkustajien joukossa sai olla kuka tahansa hänen poliittisista katsomuksistaan riippumatta ehdolla, että venäläiset itse hyväksyvät hänen ehdokkuutensa. Venäläiset puoluetoverit ilmoittivat vaativansa vastapalvelukseksi Venäjällä internoitujen itävaltalaisien ja saksalaisten siviilihenkilöiden vapauttamista.

Saksan hallitus hyväksyi ehdot, ja huhtikuun 9 päivänä Gottmadingenista lähti matkalle 30 venäläistä puoluetoveria, miestä ja naista, siinä luvussa *Lenin* ja *Zinovjev*, venäläisten sosialidemokraattien pää-äänenkannattajan »*Sotsial-Demo-*

kratin» toimittajat, Pariisin »Natshalon»⁵²¹ toimittaja *Miha Tshakaja*, joka on Kaukasian sosialidemokraattisen järjestön perustajia ja johdatti aikoinaan Tshheidzen puolueeseen, sekä muutamia Juutalaisten työväenliiton jäseniä. Matkan ohjaajana toimi *Fritz Platten*, joka yksinään neuvotteli kaikesta tarpeellisesta junaa saattamassa olleiden Saksan hallituksen edustajien kanssa.

Venäläiset puoluetoverit eivät poistuneet kertaakaan vauhasta Saksan kautta jatkuneen kolmipäiväisen matkan varrella. Saksalaiset viranomaiset noudattivat täysin lojaalisti sopimusta. Kuluvan kuun 12 päivänä venäläiset saapuivat Ruotsiin.

Ennen Sveitsistä lähtöä laadittiin pöytäkirja kaikista matkavalmisteluista. Tutustuttuaan tähän asiakirjaan *Henri Guilbeaux*, ranskalaisen sosialidemokraattisen »Vie Ouvrière» ryhmän edustaja ja »Demainin»⁵²² toimittaja, eräs pariisilainen ranskalaisen radikaalisen opposition johtomies, jonka nimeä ei voida tällä hetkellä mainita⁵²³; *Paul Hartstein*, Saksan radikaalisen opposition jäsen; *M. Bronski*, Venäjän puolalaisten sosialidemokraattien edustaja, ja *Fritz Platten* allekirjoittivat julkilausuman, jossa ilmoittivat hyväksyvänsä täydellisesti venäläisten puoluetovereiden menettelyn.

*Kirjoitettu maaliskuun 31
(huhtikuun 13) pnä 1917*

Julkaistu huhtikuun 14 pnä 1917

»Politiken» lehden 85. n:o:ssa

*Julkaistu venäjän kielellä
osittaisesti huhtikuun 5 (18) pnä 1917*

*»Den» lehden 25. n:o:ssa ja »Retsh»
lehden 78. n:o:ssa*

*Julkaistaan »Politiken» lehden
tekstin mukaan
Käännös ruotsin kielestä*

PUHE NEUVOTTELUTILAISUUDESSA RUOTSIN VASEMMISTOSOSIALIDEMOKRAATTIEN KANSSA MAALISKUUN 31 (HUHTIKUUN 13) pnä 1917⁵²⁴

LEHTISELOSTUS

Lenin kiitti venäläisten tovereiden puolesta vastaanotosta ja sanoi, että Venäjän sosialistisen puolueen edustajakokous, joka kutsutaan koolle lähiaikoina, tulee tekemään luonteeltaan kansainvälisen ehdotuksen. Ruotsalaisiin tovereihin ja varsinkin »Politikeniin» tullaan pitämään läheistä yhteyttä.

*»Politiken» n:o 86,
huhtikuun 15 pnä 1917*

*Julkaistaan »Politiken» lehden
tekstin mukaan
Käännös ruotsin kielestä*

**TYÖLÄISILLE, SOTILAILLE JA MATRUUSEILLE
HUHTIKUUN 3 (16) pnä 1917
SUOMEN ASEMAN TORILLA PIDETTY PUHE**

LEHTISELOSTUS

Ulkona panssariauton päällä seisten tov. Lenin lausui tervehdyksensä Venäjän vallankumoukselliselle proletariaatille ja Venäjän vallankumoukselliselle armeijalle, jotka ovat pystyneet ei ainoastaan vapauttamaan Venäjän tsaarin itsevaltiudesta, vaan myös antamaan alun sosiaaliselle vallankumoukselle kansainvälisessä mitassa, ja osoitti, että koko maailman proletariaatti tarkkailee toivorikkaana Venäjän proletariaatin rohkeita toimenpiteitä.

Koko väkijoukko seurasi autoa
Kshesinskajan palatsille, missä
joukkokokous jatkui.

»Pravda» n:o 24,
huhtikuun 5 pnä 1917

Julkaistaan »Pravda» lehden
tekstin mukaan

»VAPAUSLAINA»⁵²⁵

**(TYÖLÄISTEN EDUSTAJIEN NEUVOSTON BOLSHEVIKKIRYHMÄN
LAATIMA PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS)**

**Työläisten ja Sotilaiden Edustajien Neuvoston
päätöslauselma 4. »vapauslainan» johdosta**

Pitäen lähtökohtanaan toteamusta, että nykyinen sota on imperialistista ryöstösotaa, että sen luonne ei ole vähääkään muuttunut siitä, että valta on siirtynyt Venäjällä kapitalistiselle väliaikaiselle hallitukselle, että liittolaisvaltojen salaiset sopimukset, jotka määräävät sodan todelliset tarkoituksetperät, pysyvät edelleenkin voimassa, Työläisten ja Sotilaiden Edustajien Neuvosto esittää mitä jyrkimmän vastalauseensa niin sanotun »vapauslainan» johdosta ja kieltäytyy tukemasta väliaikaista hallitusta, joka aikoo pitkittää vain imperialistiselle porvaristolle edullista sotaa.

Sodan kauhuista ei löydetä ulospääsyä ja kaikki puheet koko maailman proletariaatin veljellisestä solidaarisuudesta, internationalismista y.m.s. muodostuvat pelkäksi ulkokultaisuudeksi, jos kaikkien maiden työläiset äänestävät lainojen puolesta, joita porvarihallitukset ottavat imperialistisen sodan käymistä varten.

Erikoisen havainnollisena osoituksena siitä, kuinka turmiollista on II Internationaalin romahdukseen johtanut sanojen ja tekojen erkaantuminen toisistaan, on se, kun äänestetään lainaa ja samanaikaisesti esitetään toivomuksia, julkilausumia, deklaratioita y.m., joissa vaaditaan rauhaa ilman anneksioita.

Työläiset kieltäytyvät suostumasta uusiin lainoihin, joista ei ole hyötyä, vaan vahinkoa Venäjän vallankumoukselliselle vapaudelle, niin kauan kuin poliittinen ja taloudellinen valta ei ole siirtynyt proletariaatin ja talonpoikaiston köyhälistökerroksen käsiin, niin kauan kuin pääoman intressit määräävät sodan tarkoituksperän.

Myöntäessään samalla, että armeijan huoltaminen kaikella tarpeellisella vaatii varoja, ja haluamatta jättää veljiään hetkeksikään ilman leipää Työläisten ja Sotilaiden Edustajien Neuvosto katsoo, että kapitalistisesta sodasta aiheutuvat menot on kustannettava kapitalistien, jotka ovat kasanneet ja kasaavat edelleenkin tämän sodan avulla miljardeja ruplia, ja on sitä mieltä, että tarvittavat varat tulee ottaa yksinomaan porvariston ja tilanherrojen kukkarosta.

*Kirjoitettu huhtikuun 11 (24) pnä
1917*

*Julkaistu huhtikuun 13 pnä 1917
»Pravda» lehden 31. n:ossa*

*Julkaistaan »Pravda» lehden
tekstin mukaan*

VSDTP(b):n PIETARIN KAUPUNKIKONFERENSSI⁵²⁶

14.—22. HUHTIKUUTA (27. HUHTIKUUTA —5. TOUKOKUUTA) 1917

1

**ALUSTUS AJANKOHDAN TILANTEESTA JA
SUHTAUTUMISESTA VÄLIAIKAISEEN HALLITUKSEEN
HUHTIKUUN 14 (27) pnä**

LEHTISELOSTUS

Vanhat perinteelliset kaavat (proletariaatin ja talonpoikaiston diktatuuri) eivät enää tyydytä muuttuneissa olosuhteissa. Vallankumouksellis-demokraattinen diktatuuri on todellisuutta, mutta ei meidän suunnittelemassamme muodossa: se on punoutunut yhteen imperialistisen porvariston diktatuurin kanssa. Imperialistinen sota on sekoittanut kaikki

kortit, sen vaikutuksesta vallankumouksen kiivaat vastustajat, Englannin ja Ranskan kapitalistit (samoin kuin armeijan päällystön ja vastavallankumouksellisen porvariston huipukerrokset), ovat voiton vuoksi muuttuneet vallankumouksen avustajiksi.

Tämä historiassa poikkeuksellinen asiinhaarain yhteen-sattuma onkin syynä kaksinaiseen diktatuuriin: porvariston diktatuuriin ja vallankumouksellisen demokratian diktatuuriin. Organisatorisessa suhteessa kansa ei ole koskaan ehtinyt seurata porvaristoa; kansa on luonut Venäjällä oman järjestyneen valtansa, mutta ei ole kuitenkaan saavuttanut samalla poliittista itsenäisyyttä. Siitä johtuu kaksoisvalta ja sotilasjoukkojen pikkuporvarillisen enemmistön ja osaksi työläisten tiedottoman luottamuksellinen suhtautuminen väliaikaiseen hallitukseen ja vallankumouksellisen demokratian vapaaehtoinen alistuminen porvariston diktatuuriin. Ajankohdan erikoisuus on siinä, että joukkojen valveutumattomuus estää proletariaatin politiikkaa kannattavan pysyvän ja valveutuneen enemmistön muodostumista (kaikki muut poliittiset suuntaukset ovat siirtyneet kokonaan pikkuporvariston kannalle). Vallankumouksellinen demokratia koostuu aineksista, jotka ovat mitä erilaisimpia (luokkasemansa ja *intressiensä* kannalta, mikä ei ole suinkaan yksi ja sama asia!). Niiden jaottuminen: maaseudulla — varakkaat talonpojat, joiden asemaa marraskuun 9 päivän laki on vahvistanut, ja köyhät talonpojat, joilla on yksi hevonen tai ei ole hevosta ollenkaan, kaupungissa — työväenluokan liepeillä olevat kerrokset ja pienomistajat, proletaarien ja *puoliproletaarien* erottuminen pikkuporvaristosta on väistämätöntä, mutta vallankumouksellisen liittouman omistaja-ainesten yhdistyminen saattaa mennä niin pitkälle, että se on voimakkaampaa kuin joukkojen järjestyminen proletariaatin tunnusten ympärille. Sen vuoksi ei ole mahdotonta, että valta jää porvariston käsiin eikä siirry Työläisten ja Sotilaiden Edustajien Neuvostoille. Johtopäätös: tehtävämme ei ole väliaikaisen hallituksen kukistaminen: se pysyy pystyssä pikkuporvarillisten joukkojen ja osaksi työväenjoukkojen *luottamuksen* ansiosta, vaan on selitettävä huolellisesti luokatehtäviä ja järjestyttävä.

PUHEENVUORO SOTAA KOSKEVAN PÄÄTÖSLAUSELMA-
EHDOTUKSEN ESITTÄMISEN YHTEYDESSÄ
HUHTIKUUN 22 (TOUKOKUUN 5) pnä

Valiokunta on laatinut sotaa koskevaa päätöslauselmaehdotusta, mutta ei ole vielä muokannut sitä lopullisesti. Lopullisessa muodossaan tämä päätöslauselmaehdotus tullaan nähdäkseen esittämään yleiselle puoluekonferenssille, mutta nyt ehdotan luettavaksi sen nykyisessä muodossaan.

Päätöslauselmaehdotuksessa on kolme osaa: 1) sodan objektiiviset syyt, 2) vallankumouksellinen puolustuskanta ja 3) miten sota on lopetettavissa.

Julkaistu ensi kerran 1925 kirjassa »VSDTP(b):n Pietarin kaupunkikonferenssi ja yleisvenäläinen konferenssi huhtikuussa 1917»

Julkaistaan pöytäkirjamerkintöjen konekirjoitustekstin mukaan

PUHE PANSsarIPATALJOONAN SOTAMIESTEN
JOUKKOKOKOUKSESSA MIHAILIN MANEESISSA
HUHTIKUUN 15 (28) pnä 1917

LEHTISELOSTUS

Meitä, kansainvälisen sosialismin kannalla olevia sosialidemokraatteja, syytetään siitä, että olemme saapuneet Venäjälle Saksan kautta, että olemme kavaltaneet kansan, vapauden asian ja että saksalaiset ovat meidät ostaneet.

Kuka puhuu tällaista? Kuka levittää näitä parjaavia huhuja ja valheita?

Työväenlehtiä lukevat toverit sotamiehet ja työläiset tietävät, että huhtikuun 5 päivänä 1917 »Izvestija Soveta Rabotshih i Soldatskih Deputatov»⁵²⁷ lehden 32. n:ossa on julkaistu Neuvoston päätös, joka tehtiin sen jälkeen, kun oli kuultu tov. Zinovjevin ja tov. Zurabovin selostus siitä, miten oli onnistuttu matkustamaan Saksan kautta.

Esittikö Neuvosto meille moitteen? Ei. Mitä sitten Neuvosto sanoi? Se vastasi vaatimalla väliaikaista hallitusta ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin, jotta kaikki ulkomailla oleskelevat venäläiset poliittiset maanpakolaiset pääsisivät esteettömästi Venäjälle.

Edelleen тов. Lenin osoitti, että väliaikainen hallitus ei ole tähän mennessä ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin, eivätkä ulkomailla oleskelevat sosialistitoverimme ole voineet päästä Venäjälle. Miksi? Yksinkertaisesti siksi, että tästä veljessodasta kiinnostunut Englanti ei halua antaa matkustuslupaa sosialistitovereillemme, niille sosialisteille, jotka ovat julistaneet sodan sodalle ja vaativat rauhaa. Englantilaiset pitävät vankilassa omaansakin englantilaista sosialistia⁵²⁸, samoin on pidätetty ja pantu vankilaan toverimme Trotski, vuoden 1905 aikaisen Työläisten Edustajien Neuvoston entinen puheenjohtaja.

Ja aivan samoin ovat menetelleet ja menettelevät kaikki kapitalistien ja tilanherrojen hallitukset, jotka kaipaavat tätä sotaa: niin Ranskan kuin Saksan ja Italian hallituskin — kaikki sosialistit, jotka vastustavat sotaa, on pantu vankilaan ja heitä pidetään siellä.

Olisiko näin ollen voitu matkustaa Englannin kautta? Ei. Juuri siksi jouduttiin kääntymään sveitsiläisen sosialistin Plattenin puoleen, joka niin ikään on rauhan kannalla.

Mikä oli tulos?

Lenin ja hänen matkatoverinsa päästettiin, mutta todista-jaamme toveri Plattenia, joka olisi voinut vahvistaa, ettemme olleet missään tekemisissä saksalaisten kanssa, tätä toveria ei päästetty Venäjälle.

Mistä tässä on kysymys?

Siitä, että sotaa, joka vie nykyään satoja tuhansia ihmishenkiä kuukaudessa, käyvät kapitalistit, sodasta on heille etua, se hyödyttää heitä, ja siksi kaikkien maiden kapitalistit, siinä luvussa myös rosvo ja ryöväri Vilhelm, panevat kaikki ne, jotka tahtovat rauhaa ja pyrkivät siihen, vankiloihin ja panettelevat ja parjaavat sosialisteja.

Edelleen тов. Lenin selitteli yksityiskohtaisesti sodan syitä ja tarkoituksia. Hän osoitti, että työväenluokka ja talonpoikausköyhälistö eivät ole halunneet eivätkä halua enempää tätä kuin muutakaan sotaa. Hän puhui seikkaperäisesti siitä, mikä on Työläisten ja Sotilaiden Edustajien Neuvosto ja mikä on väliaikainen hallitus, jossa istuvat tehtailija Gutshkov ja tilanherrat.

Ei ole tuettava ja autettava väliaikaista hallitusta, vaan ainoaa laillista hallitusta, Työläisten ja Sotilaiden Edustajien Neuvostoa, joka yksin ilmentää kansan intressejä.

»Soldatskaja Pravda» nro 2,
huhtikuun 18 (toukokuun 1) pnä 1917

Julkaistaan »Soldatskaja Pravda»
lehden tekstin mukaan

PIETARIN TYÖLÄISTEN JA SOTILAIDEN EDUSTAJIEN NEUVOSTON SOTILASJAOSTON ISTUNTO

HUHTIKUUN 17 (30) p:nä 1917²²⁹

1

PUHE SOTILAIDEN EDUSTAJIEN NEUVOSTON TOIMEENPANEVAN KOMISSION PÄÄTÖSLAUSELMAN JOHDOSTA

Lenin ilmoittaa, että hän on lukenut Toimeenpanevan Komission ja Komitean päätöslauselman, joka koskee hänen toimintaansa, ja päättänyt julkaista »Pravdassa» tätä päätöslauselmaa käsittelevän artikkelinsa; nyt hän haluaa vastata lyhyesti niihin syytöksiin, joita häntä vastaan on esitetty. Hänellä on neljä kysymystä, joihin hän aikookin vastata: 1) Muodollinen kysymys, 2) Maakysymys, 3) Hallituskysymys ja 4) Kysymys sodasta.

Ensimmäiseen kysymykseen nähden hän pitää tervehdittävänä sitä, ettei päätöslauselmassa puhuta hänen Saksan kautta suorittamastaan matkasta, sillä se osoittaa Komission asettuneen samalle kannalle Komitean kummankin osan kanssa, jotka ovat olleet siitä vaiti. Lukee otteen päätöslauselmasta: »...Katsoo niin sanottujen leniniläisten propagandan j.n.e.» ja ilmoittaa ottavansa vastuulleen leniniläisten propagandan. Jotta voitaisiin vastata tähän päätöslauselmassa olevaan syytökseen, on selvitettävä kolme edellä mainittua kysymystä. Ryhtyy selittämään näitä kysymyksiä. Maakysymykseen nähden on sillä kannalla, että kaikki maat tulee siirtää työtätekevien joukkojen käyttöön ilman lunastusmaksua; puhuu talonpoikaiskomiteain päätökseen perustuvasta siirtämisestä, viittaa samalla Shingarjovin säikeeseen, jossa maiden pakko-ottoa sanotaan omavaltaisuudeksi. Se ei ole oikein, sillä se on jo laillista ottamista, jos se on tehty kyläkomiteoiden päätöksen perusteella. On naisia luulla, että talonpoikiin voidaan vaikuttaa Pietarista käsin saarnaamalla, se on mahdotonta. Maakysymys ratkaistaan itse paikalla. Uhkaavan nälänhädän vuoksi maat on otettava heti. Vapaaehtoinen sopiminen tilanherrojen kanssa on järjettömyyttä, ei voida vaatia 300 talonpoikaisperhettä sopimaan yhden tilanherran kanssa, ja sellainenhan suhde on Euroopan-Venäjällä.

(Ehdotetaan rajoitettavaksi puhujan puhe-aikaa. Käytetään puheenvuoroja puolesta ja vastaan. Äänestyksen nojalla puhe-aika rajoitetaan 30 minuuttiin.)

Lenin sanoo, että mikäli kokous haluaa, hän voi antaa selitykset toiste, mutta voi myös päättää selityksensä 20 minuutissa.

Valtion rakenteesta ja hallinnasta hän sanoo, että me emme kaipaa tasavaltaa, jossa on virkamiehiä, kapitalisteja ja sotilasjoukkoja, me tarvitsemme kansantasavallan. Työläisten, Talonpoikien ja Batrakkien Edustajien Neuvostot alhaalta ylös asti — siinä hallitusihanne. Vallan tulee kuulua kansalle. Sotakysymyksestä hän sanoo, ettei ole koskaan puhunut täydennyskompanioista eikä tunne lainkaan koko kysymystä.⁵³⁰ Sen vuoksi hän puhuu vain sodasta. Hallituksemme on vain kapitalisteja, ja sotaa käydään kapitalistien mieliksi, tämä sota saadaan loppumaan vain työläisjoukkojen vallankumouksen avulla. Liittolaistemme antamat sitoumukset ovat ryöstöhenkisiä, niissä puhutaan vain saaliinjaosta; anneksio on yhteydessä pääomaan, ja anneksioita ei voida poistaa niin kauan kuin pääomaa ei panna aisoihin. Saksan kapitalistit ovat hänestä samanlaisia kuin meidänkin kapitalistit, ja Vilhelm on hänestä verenimijä eikä erillisrauhan solmiminen tämän kanssa voi tietenkään tulla kysymykseen — se olisi järjetöntä. Kapitalistit ovat panneet sodan alulle eivätkä voi sitä lopettaa — sodan lopettaminen vaatii työväen vallankumousta. Leniniläiset vastustavat erillisrauhaa. He ovat lausuneet sen julki jo vuonna 1915, he ovat sanoneet, että proletariaatin pitää ehdottaa rauhaa koko maailmalle*, sitten kun on ottanut vallan käsiinsä ja saattanut julkisuuteen kaikki sopimukset. Proletariaatti ryhtyy vallankumoukselliseen sotaan, jos joku kieltäytyy tästä rauhasta. Vain useiden maiden työväen vallankumous voi tehdä lopun sodasta. Yleinen rauha on saavutettavissa vain työväen vallankumouksen kautta. Käytännöllisiä sodanlopettamiskeinoja ovat rintamaveljeily, Työläisten, Talonpoikien ja Batrakkien Edustajien Neuvoston vallan lujittaminen. Vain näillä keinoin voidaan saada aikaan työväen vallankumous ja maailmanrauha.

* Ks. Teokset, 21. osa, s. 400. *Toim.*

VASTAUKSIA KYSYMYKSIIN

1) Kuurinmaan takaisinvaltaus on anneksio, sillä siinä tapauksessa Saksalla on oikeus vallata takaisin siirtomaansa. Kansalle on myönnettävä oikeus ratkaista itse, millä tavalla se haluaa elää. Kapitalistisessa maailmassa jako suoritetaan mahdin mukaan — voimakkain saa eniten. Kuurinmaan vuoksi ei kannata sotia, mutta kannattaa sotia siitä, että Kuurinmaa voisi päättää vapaasti, mihin se haluaa liittyä.

2) Pankkien ja rahavarojen ostopa. Kehottaa ottamaan enemmistön päätöksen perusteella eikä omavaltaisesti. (Yleisön joukosta kuuluu huutoja: »Oppinne johtaa alkukantaisuuteen.») — Ei! (Kuuluu kysymys: »Mitä on tehtävä, jos muut maat alkavat tahtoa rauhaa?») — On kehitettävä työväen vallankumousta ja veljeittävä rintamalla.

Taktiikka — seurattava tapahtumien kehitystä. Elämän antama kokemus on parhainta. Venäjän vallankumousta on kehitettävä siten, että valta joutuisi työläisten, talonpoikien ja batrakkien edustajien käsiin. (Kuuluu vielä kysymys: »Propagoitko tätä Saksassa?») — Me, t.s. minä ja Zinovjev, julkaisimme ulkomailla kirjase⁵³¹, jossa puhuimme samaa, mitä nytkin, me julkaisimme sen saksan kielellä ja saksalaiset sosialistit levittivät sitä Saksassa.

*Julkaistu ensi kerran
täydellisesti 1962
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 31. osassa*

*Julkaistaan pöytäkirjamerkkien
konekirjottustekstin mukaan*

TOVEREIDEN HUOMIOON!

Työläisten ja Sotilaiden Edustajien Neuvoston bolshevistisen ryhmän valtuuttamina toverit Lashevitch, Krymov ja Mavrin pyytävät meitä tiedottamaan, että huhtikuun 20 ja 21 päivän mielenosoituksiin osallistuneiden ja tunnuksia »Alas väliaikainen hallitus!» kantaneiden työläisten valtaosa käsitti tämän tunnuksen yksinomaan siten, että vallan tulee siirtyä kokonaan Neuvostoille ja että työläiset aikovat ottaa vallan vain saatuaan enemmistön Työläisten ja Soti-

laiden Edustajien Neuvostoissa. Nykyisessä kokoonpanossaan Neuvosto ei ilmennä kyllin tarkasti työläis- ja sotamiesjoukkojen enemmistön tahtoa. Siitä syystä bolshevikiryhmä katsoo, ettei KK:n huhtikuun 22 p:n hyväksymässä päätöslausemassa luonnehdita tarkalleen nykyistä asiaintilaa.

Toimitukselta. On itsestään ymmärrettävää, ettei KK:n päätöslauselma ole suinkaan tähdätty joukkomielenosoitusten järjestäjiä vastaan ja että mainitun tunnuksen käsittäminen sillä tavalla tekee mahdottomaksi kaikki ajatukset kevytmielisyydestä ja seikkailupolitiikasta. Mainittujen tovereiden suuri ansio mielenosoitusten järjestäjinä on joka tapauksessa siinä, että mielenosoitukset olivat luonteeltaan rauhallisia ja joukkovoimaltaan vaikuttavia. Vain he järjestivät asianmukaisen vastuksen porvaristolle tämän osoitustaessa mieltään *oman* väliaikaisen hallituksensa hyväksi.

*Kirjoitettu huhtikuun 22
(toukokuun 5) p:nä 1917*

*Julkaistu toukokuun 6
(huhtikuun 23) p:nä 1917
»Pravda» lehdessä 39. n:o:ssa*

*Julkaistaan »Pravda» lehdessä
tekstin mukaan*

MINISTERIEN LEHDEN POGROMIHENKISTÄ AGITAATIOTA

Varattuaan itselleen Neuvoston johtomiesten enemmistön uuden luottamuslauseen herrat ministerit ovat ryhtyneet jatkamaan hyökkäystä »Pravdaa» ja puoluettamme vastaan.

Ministerien lehti »Retsh» on turvautunut »Russkaja Voljan»⁵³² kehnoimpiin menetelmiin.

Tämän päivän kahdessa pääkirjoituksessaan ministerien lehti seuraa »Russkaja Voljan» jälkiä ja valehtelee kahden edestä.

»Koko (!) Pietari heräsi, lähti ulos ja julisti kuuluvasti ja vakaasti, että se luottaa väliaikaiseen hallitukseen.»

»Koko» Pietari! — ministerien lehti ei tyydy vähempään... Jos »koko» Pietarista vähennetään kaikki *työläiset*, jotka osoittivat mieltään väliaikaista hallitusta *vastaan*, jos vähennetään se sotamiesten valtaenemmistö, joka lähti kadulle ja joka osoitti mieltään väliaikaista hallitusta *vastaan*, jos

vähennetään monet sadat tuhannet ihmiset, jotka pysyivät ilman muuta kotonaan ja jos »koko» Pietariksi käsitetään mitätön porvarivähemmistö, vähäinen osa opiskelijakunnasta, osa armeijan korkeimmasta upseeristosta, — siinä tapauksessa ministerien lehti on oikeassa: »koko» Pietari on sanonut kannattavansa Gutshkoveja ja Miljukoveja...

Nojaten »koko» Pietariin (muistakaapa Potjomkinin kulisit!) ministerien lehti ryhtyy suoranaiseen pogromihenkiseen ajojahtiin meitä vastaan.

»...Nämä joidenkin aseistautuneiden henkilöiden laukaukset, sotilaiden murhat ja samalla ennen näkemättömän julkea tappion lippujen laittaminen Saksan lähetystörakennukseen... Leninistien eilinen verinen ilkeily on täyttänyt mitan ja antanut museravan iskun tälle epäkansalliselle, petolliselle propagandalle. Luotamme siihen, ettei tämä propaganda enää uskalla kohottaa päätään.»

Lukija päätelkööön itse, kuka tässä on »julkea». Tässä ei ole sanaakaan, mikä ei olisi valhetta eikä parjausta. Toverimme eivät ole laittaneet mitään lippuja Saksan lähetystörakennukseen. Sotilaiden murhiin toverimme eivät ole syyllistyneet. Vastuu eilisistä väkivallanteoista lankeaa väliaikaiselle hallitukselle ja vain sille.

Päätelkööön lukija, kenen propaganda on todella petollista.

*Kirjoitettu huhtikuun 22
(toukokuun 5) pnä 1917*

*Julkaistu toukokuun 6
(huhtikuun 23) pnä 1917
»Pravda» lehdessä 39. n:ossa*

*Julkaistaan »Pravda» lehdessä
tekstin mukaan*

VSDTP(b):n SEITSEMÄS¹ (HUHTIKUUN) YLEISVENÄLÄINEN KONFERENSSI⁵³³

24.—29. HUHTIKUUTA (7.—12. TOUKOKUUTA) 1917

1

**PUHE KANSAINVÄLISEN SOSIALISTIKONFERENSSIN
KOOLLEKUTSUMISSUUNNITELMASTA⁵³⁴
HUHTIKUUN 25 (TOUKOKUUN 8) pnä**

1

PÖYTÄKIRJAMERKINNÖN VARIANTTI

En ole samaa mieltä edellisen puhujan kanssa.

Borgbjergin ehdotus on tavattoman tärkeä poliittinen tapahtuma, joka velvoittaa meitä paljastamaan sosialishovi-

nistit ja aloittamaan poliittisen kampanjan. Englannin ja Ranskan »sosialistit» ovat torjuneet Borgbjergin ehdotuksen. Englannin ja Ranskan Plehanovit eivät tule tuohon konferenssiin. Borgbjergin ehdotukset ovat ilveilyä. Saksan sosialishovinitit tarjoavat Borgbjergin välityksellä rauhanehdotusta. He tekevät sen sosialistin välityksellä salatakseen siten sosialishovinistisen vehkeilynsä. On paljastettava se, jotta he menettäisivät kaiken halunsa kääntyä sosialististen puolueiden puoleen.

Ei voi olla pienintäkään epäilystä sen suhteen, että tämä on sosialishovinistien välityksellä toimivan Saksan hallituksen ehdotus. Juuri se järjestelee tätä edustajakokousta... Se itse ei voi ryhtyä avoimesti siihen ja tekee sen Plehanovien välityksellä. Tällä diplomaattisella toimenpiteellään Saksan hallitus vapauttaa itsensä vastuusta ja samalla propagoi heidän välityksellään salaisia toiveitaan. Luen teille erään ulkomaisen lehden tiedotuksen Borgbjergista: »Saksan keisari aikoo tanskalaisen sosialishovinistin välityksellä kutsua koolle rauhankonferenssin pitäen silmällä omia etujaan.» Borgbjergin ehdotus on ilmeisesti pelkkää petkutusta ja puijausta. Edelleen meillä on »Rabotshaja Gazetan»⁵⁸⁵ tiedotus. (L u k e e » R a b o t s h a j a G a z e t a s t a » h u h t i k u u n 2 5 p ä i v ä n ä 1 9 1 7 j u l k a i s t u n t i e d o t u k s e n .) Näin ollen tämä on epäilemättä Saksan hallituksen ehdotus. Sillä tavalla sitä asioita tehdään. Tehtävämme on paljastaa koko maailmalle tämä salattu syy, t.s. laatia seikkaperäinen päätöslauselma, kääntää se useille eri kielille ja julkaista kaikissa lehdissä. Esitän päätöslauselmaehdotuksen.

Mielenkiintoista on, että kapitalistien lehdet ovat diplomaattisesti vaiti. Ne tuntevat säännön: puhuminen on hopeaa, vaitiolo kultaa. Porvarilehdet tietävät, missä on koira haudattuna. »Rabotshaja Gazetan» tapaiset lehdet tuntevat itsensä avuttomiksi. Vain »Jedinstvo»⁵⁸⁶ on kirjoittanut, että Borgbjerg on Saksan hallituksen asiamies. Huomauttaessaan kuitenkin samassa, että englantilaiset ja ranskalaiset sosialishovinitit sekä venäläiset Plehanovit eivät millään muotoa osallistu tähän konferenssiin, se paljastaa siten Englannin, Ranskan ja Venäjän hallitukset, jotka tietäessään Saksan olevan todella vaikeassa asemassa aikovat sen kustannuksella tyydyttää ruokahalunsa. Meidän on paljastettava tämä komedia. On sanottava, miten sellaisia asioita järjestellään:

Bethmann-Hollweg käy Vilhelmin luona, Vilhelm kutsuu Scheidemannin, Scheidemann matkustaa Tanskaan ja sen tuloksena Borgbjerg matkustaa Venäjälle rauhanehdot mukanaan. (L u k e e p ä ä t ö s l a u s e l m a e h d o t u k s e n .)

Trier on tanskalainen marxisti. Tanska on pikkuporvarilinen maa. Tanskan porvaristo on rikastunut sodan ansiosta ja vihaa työläisiä. Tanskan sosialidemokraattien enemmistön johtomiehet ovat Euroopan opportunistisimpia. He ovat todistaneet selvästi olevansa oikeita sosialishovinisteja. Meidän on kuitenkin oltava oikeudenmukaisia ja sanottava Borgbjergista samaa, mitä sanomme Plehanovista. Kun meille puhutaan kovalla äänellä koreita lauseita Elsass-Lothringeniasta, niin pitääkäämme mielessä, että asia koskee lähinnä kukkaroa. Kysymyksessä ovat valtavat malmirikkaudet. Kysymys on hyödystä, Saksan ja Ranskan kapitalistien keskinäisestä sovinnollisesta saaliinjaosta. Tanskalaiset internationalistit ovat kieltäytyneet siitä. Unohdin mainita, että kautskylaiset ovat suostuneet osallistumaan konferenssiin, tämä pitää paljastaa. Borgbjergin välityksellä tehty ehdotus merkitsee, että Saksan kapitalistit hierovat kauppa, sillä he eivät kykene säilyttämään valtauksiaan. Saksan asema on äärimmäisen tukala, Saksa on tuhon partaalla. Ja Saksan kapitalistit toivovat nyt vielä voivansa säilyttää osasen. Diplomaatit ovat kiinteässä yhteydessä toisiinsa, heille on kaikki selvää ja tunnettua. Tällaiset asiat jätetään sanomatta vain kansalle. Englannin ja Ranskan shovinistit eivät suostuneet osallistumaan konferenssiin, koska olivat hyvin perillä todellisesta asiaintilasta. Suottakos he ministereiksi menivät. Kysymyksessä on nyt Saksan kuristaminen ja ryövääminen, sillä Saksa ei enää kykene jatkamaan valloituspolitiikkaansa. Borgbjerg on Saksan imperialismien asiamies. Kun sotamiehet saavat tämän päätöslauseleman, he käsittävät silloin, että nyt on kysymyksessä Saksan lopullinen kuristaminen. Edustajakokoukset ovat ilveilyä, jota pitämään kokoontuvat sosialishovinistiset diplomaatit. Yhdessä huoneessa pidetään edustajakokousta, mutta viereisessä ryhdytään jakamaan Elsass-Lothringenia. Kansalle on kerta kaikkiaan sanottava totuus edustajakokouksista, jotta saataisiin kansa avaamaan silmänsä. Kun hyväksymme tämän manifestin, painatamme sen, käännämme sen vieraille kielille ja levitämme sitä työläisten ja sotamiesten keskuuteen, sil-

loin he käsittävät todellisen asiointilan. Tämä kampanja on oleva todellista kampanjaa, se on oleva proletariaatin linjan selvittämistä.

Julkaistu ensi kerran 1958 kirjassa »VSDTP(b):n seitsemäs (huhtikuun) yleisvenäläinen konferenssi. VSDTP(b):n Pietarin kaupunkikonferenssi. Huhtikuu 1917. Pöytäkirjat»

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

2

LEHTISELOSTUS

Konferenssikutsu on osoitettu Venäjän kaikille sosialistisille puolueille ja siis myös meidän puolueellemme, emmekä me voi sivuuttaa vaitiololla tätä kansainvälisen merkityksen omaavaa tosiasiaa. Kaikkien sotivien maiden sosialishovinistit esiintyvät hallitustensa ja hallitsevien luokkiensa epävirallisina edustajina, sanoi tov. Lenin.

Sisäisten levottomuuksien pakottamana Saksan hallitus on valmis luopumaan *osittaisesti* anekksioistaan, ja Borgbjerg on sen diplomaattinen edustaja. Hänellä ei ole mitään yhteistä enempää Saksan kuin Skandinaviankaan työläisten kanssa (hän edustaa Stauningin puoluetta, josta tov. Trierin johtama marxilaisten ryhmä erosi Stauningin mentyä porvarilliseen ministeristöön). Sosialipatrioottisten enemmistöryhmien konferenssi tuntuu Saksan hallitsevista piireistä sopivalta tilaisuudelta, jolloin voidaan yrittää sopia vastapuolen saalista- jien kanssa.

Sosiaalipatriootit, jotka ovat osallistuneet häpeälliseen sotaan, kuten tov. Nogin sanoi, haluavat osallistua myös sen häpeälliseen lopettamiseen. Toisaalta kolmisopimuksen imperialistit ovat tätä ehdotusta vastustamalla osoittaneet silminnähävästi valloituspyrkimyksensä. Ja vallankumouksellisten sosialidemokraattien tulee käyttää tätä hyväkseen ja paljastaa kummankin osapuolen harjoittama petos. Yli 70 000 työläistä käsittävän puolueen on vedottava kaikkien maiden internationalistisiin työläisiin ja varoitettava petoksesta.

*»Pravda» n:o 41,
toukokuun 9 (huhtikuun 26) pnä 1917*

*Julkaistaan »Pravda» lehden
tekstin mukaan*

2

EHDOTUS PUHEENVUORON KÄYTTÄJILLE V. P. NOGININ
ALUSTUSTA »SUHTAUTUMINEN TYÖLÄISTEN JA SOTILAIKEN
EDUSTAJIEN NEUVOSTOIHIN» KÄSITELTÄESSÄ
HUHTIKUUN 25 (TOUKOKUUN 8) pnä

Puhujia kehoitetaan keskittymään vastauksissaan määrättyihin kysymyksiin puolueen yhteisen toimintaohjelman laadimista varten. Kysymykset: 1) miliisi, 2) työpäivä, 3) palkat, 4) tuotannon laajentaminen ja supistaminen, 5) onko ollut hallinnon muutoksia? keistä ja miten muodostetaan? 6) yhden valta vai kaksoisvalta, 7) vallankumousmielialaa vähentävät ainekset, 8) porvariston aseistariisunta, 9) elintarvikkeet, 10)...*

Lisäksi: 1) ovatko Neuvostot muuttumassa Työläisten, Sotilaiden ja Talonpoikien Edustajien Neuvostoiksi, 2) niiden merkitys yleisvaltakunnallisen Neuvoston yhteydessä.

*Julkaistu ensi kerran 1934
kirjassa »VSDT P(b):n seitsemäs
(huhtikuun) yleisvenäläinen ja
Pietarin kaupunkikonferenssi.
Huhtikuu 1917»*

*Julkaistaan pöytäkirjamerkintöjen
konekirjoitustekstin mukaan*

3

PUHE SUHTAUTUMISESTA TYÖLÄISTEN
JA SOTILAIKEN EDUSTAJIEN NEUVOSTOIHIN
HUHTIKUUN 25 (TOUKOKUUN 8) pnä

1

PÖYTÄKIRJAMERKINTÖ

Tiedot, joita toverit ovat esittäneet Neuvostojen toiminnasta, ovat erittäin mielenkiintoisia, vaikka eivät olekaan täydellisiä. Nämä tiedot ovat ehkä tärkeimpiä niistä tiedoista, joita konferenssissa on esitetty, ne ovat aineistoa, joka antaa mahdollisuuden tarkastaa elämän todellisessa kulussa tunnustemme oikeellisuuden. Saamamme vaikutelma antaa meille aihetta optimistisiin johtopäätöksiin. Liike alkoi keskuksissa; niissä proletariaatti osallistui ensi alussa koko voimallaan taisteluun. Runsaasti voimaa kulutettiin tsarisminvastaiseen taisteluun. Tämän taistelun seurauksena on

* Poisjätö pöytäkirjamerkinnöissä. *Toim.*

kukistettu Pietarissa valtiollinen keskusvalta. On suoritettu jättiläismäinen tehtävä. Vaikkakin sen tuloksena porvaristo on vallannut vallan, siitä ei saa tehdä pessimistisiä johtopäätöksiä eikä saa katsoa työläisten virheeksi sitä, että he eivät ottaneet valtaa käsiinsä. Olisi ollut utopiaa olettaa, että joukot ottaisivat vallan käsiinsä muutaman päivän taistelun jälkeen. Sitä oli mahdoton tehdä, kun oli olemassa porvaristo, joka oli valmistautunut erinomaisesti ottamaan vallan.

Keskuksesta vallankumous on leviämässä muille paikkakunnille. Tapahtuu samoin kuin Ranskassa — vallankumous on muodostumassa kunnalliseksi. Eri paikkakunnilla tapahtuva liikehtiminen osoittaa, että siellä talonpojilla ja työläisillä on enemmistö, siellä on vähiten päässyt johon porvaristo, siellä joukot eivät ole hämmentyneet. Mitä enemmän kokoamme aineistoa, sitä selvemmin se osoittaa meille, että vallankumous edistyy paikkakunnilla sitä paremmin, mitä enemmän on proletaariväestöä ja mitä vähemmän on väliaineksia. Kazanissa toverit ovat välittömästi ryhtymässä käsiksi sosialistisen vallankumouksen tehtäviin. Huomaamme, että siellä, missä proletariaatin järjestöt ovat vähäisiä, käytännön vaatimukset ovat antaneet proletariaatille aivan oikean käsityksen tehtävistä. Proletariaatin vallankumousta ei voida suorittaa ilman sellaisia elementtejä kuin esimerkiksi tilastointia j.n.e. Proletariaatin vallankumouksen suorittamiseksi on välttämätöntä, että insinöörit, teknikot y.m.s. olisivat vallankumouksellisen proletariaatin valvonnan alaisia käytännössä. Vallankumous on edistynyt helposti paikkakunnilla. Anarkian vaara on aina mahdollinen vallankumouksessa. Meillä anarkia ei...*

Porvarillinen vallankumous ei piittaa tuotannosta, kun taas tässä tapauksessa työläiset pitävät huolta tuotannosta. Työläiset ovat kiinnostuneet siitä, ettei tuotanto supistuisi. Vallankumous edistyy paikkakunnilla jättiläisaskelin. Eri paikkakuntien edustajien selostuksista on ilmennyt, että mitä kärkevämpiä ovat luokkaristiriidat, sitä oikeammin kehittyvä vallankumous, sitä varmemmin toteutetaan proletariaatin diktatuuria. Proletariaatin diktatuuria toteutetaan pienillä paikkakunnilla, keskuksat osoittautuvat vallankumouksen edistymistä varten vähiten sopiviksi.

Ei ole kerrassaan mitään syytä pessimismiin. Tosiasia on,

* Poisjätö pöytäkirjamerkinnoissa. Toim.

että keskuksissa aletaan olla yhteistoiminnassa porvariston kanssa. Porvaristo yrittää järjestyneisyytensä ansiosta tehdä proletariaatin apurikseen, saada työläiset väliaikaisesti osallistumaan siihen, mitä porvaristo rakentaa. Naurettavaa on luulla, että Venäjän kansa ammentaa johtavat periaatteensa kirjasista. Ei, joukkojen elämäkokemukset perustuvat välittömään käytäntöön... * Käytännöllisesti kansa voi kehittää sen joukkoliikkeessä. Kanssa itse on alkanut hankkia joukkokokemusta... * Penzan kuvernementissa esivalta muodostui talonpoikaiston diktatuurin alaisena. Penzan edustaja näytti niiden talonpoikien päätöslauselmia, jotka olivat ottaneet haltuunsa tuotantokaluston, maat. Osoittautuvat oikeiksi Marxin sanat... * Eri paikkakunnilla toteutetaan vallankumousohjelmaa — jotta olisi viljaa... * solmiakseen omakohtaisesti yhteyksiä. Tämä vallankumous nostaa esiin käytännönmiehiä. Ja vallankumous saattaa edistyä vain paikallisen käytännön kontrolloimana. Ja kaikkialla Venäjällä, missä talonpojat ovat jättiläismäisenä enemmistönä, vallankumouksen kulku näyttää meistä hyvin lupaavalta.

Joskaan keskuksessa ei ole riittänyt voimaa tuotannon haltuunottoon, siihen on ryhdytty maaseudulla, missä se on helppo suorittaa. Maaseudulla vallankumous on kunnallista ja se sysää keskustaa; viimeksi mainittu ottaa oppia sen kokemuksista.

Toveri hiilenkaivaja sanoi, että heidän ensimmäisenä tehtävänä, kun... * oli viljanhakumatka... Olisi virheellistä luulla, että tämä kokemus joutuu hukkaan. Ilman mainittua kokemusta keskuksset eivät voi saada sysäystä uuteen vallankumoukseen. Uusi vallankumous voimistuu. Tapahutumien kulku, elämän sekasortoisuus, nälänhätä — juuri ne edistävät vallankumousta. Siitä seuraa taistelu porvaristoa tukevia aineksia vastaan. Asiat ovat kehittymässä sellaiseksi romahdukseksi, josta porvaristo ei selviydy. Me valmistemme uutta monimiljoonaista armeijaa, ja kuka ties, miten se osoittaa voimansa Neuvostoissa, perustavassa kokouksessa. Meillä keskuksessa ei ole kylliksi voimia. Maaseudulla ylivoima on jättiläismäinen. Meidän hyväksemme toimii maaseudun vallankumouksen kehitys, joka hoputtaa eteenpäin, joka edistyy.

Ihmiset eivät rakentele mitään kommunistisia suunnitel-

* Poisjättö pöytäkirjamerkinnoissa. *Toim.*

mia. Vallankumouksellinen luokka kokoaa kaikkialla Venäjällä voimiaan, ja tehtävämme on yleistää sen kokemukset ja ryhtyä toimenpiteisiin sitä mukaa kuin voimia kertyy. Emme saa antaa pelotella itseämme sillä, että he (narodnikit, menshevikit) ovat sellaisena valtaenemmistönä.

Kokemuksen perusteella voidaan osoittaa nyt päätöslauselmassa...* Paikkakunnilla on otettava tuotanto omiin käsiin, muussa tapauksessa romahdus on väistämätön. Talonpojat eivät anna viljaa. Viljan saanti vaatii vallankumouksellisia toimenpiteitä, joihin voi ryhtyä vallankumouksellinen luokka, jonka on nojattava monimiljoonaisiin joukkoihin.

Olen tiedustellut tovereilta, miten on tuotannon laita heidän paikkakunnillaan.

Nizhni Novgorodin kuvernementissa on säädetty 8 tunnin työpäivä, tuotanto on lisääntynyt. Siinä vakuus. Muutoin ei päästä rappiotilasta. Se vaatii valtavaa työtä. Linjamme eroaa pikkuporvariston linjasta. Meidän hyväksemme toimii elämä. Kriisiä ei voida selvittää pikkuporvarillisten kansanjoukkojen keinoin, sillä ne eivät rohkene ryhtyä vallankumouksellisiin toimenpiteisiin. (Shingarjov, Miljukov.) Vallankumouksen yleinen kulku osoittaa asian edistyvän.

Eroavaisuutemme pikkuporvaristosta ei ole siinä, että se puhuu »varovaisuudesta», mutta me »nopeudesta», me puhumme »sitäkin suuremmasta varovaisuudesta». On kamppailtava armottomasti valtioleikkiä vastaan...* Mieluummin myöhemmin kuin aikaisin ja keskus voittaa. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

Julkaistu ensi kerran 1934 kirjassa »VSDTP(b):n seitsemäs (huhtikuun) yleisvenäläinen ja Pietarin kaupunkikonferenssi. Huhtikuu 1917»

Julkaistaan pöytäkirjamerkintöjen konekirjoitustekstin mukaan

2

LEHTISELOSTUS

Tov. Lenin viittasi siihen, että Ranskan vallankumouksessa oli kunnallisen vallankumouksen vaihe, että vallankumous varmistui paikallisissa itsehallinnoissa, jotka muodostuivat sen tukikohdiksi. Venäjän vallankumouksessa on havaittavissa eräänlaista virkavaltaisuutta keskuksissa ja Neuvostojen käsissä olevan vallan täydellisempää käyttöä maa-

* Poisjättö pöytäkirjamerkinnöissä. Toim.

seutupaikkakunnilla. Pääkaupungeissa Neuvostot ovat poliittisesti enemmän kuin maaseudulla riippuvaisia porvarillisesta keskusvallasta. Tuotanto ei ole keskuksissa niinkään helposti otettavissa omaan määräysvaltaan, maaseudulla se on jo osaksi tapahtunut. Tästä seuraa johtopäätös, että on lujitettava paikallisia Työläisten, Sotilaiden ja Talonpoikien Edustajien Neuvostoja. Tässä suhteessa liikettä voidaan edistää ennen muuta maaseudulta käsin.

»Pravda» n:o 42, toukokuun 10
(huhtikuun 27) pnä 1917

Julkaistaan »Pravda» lehden
tekstin mukaan

4

SOTAA KOSKEVAA PÄÄTÖSLAUSELMAA PUOLTAVA PUHE
HUHTIKUUN 27 (TOUKOKUUN 10) pnä
LEHTISELOSTUS

Ensimmäisen päätöslauselman perustelua varten esiintyi alustajana *tov. Lenin*, joka osoitti, että päätöslauselma on jaoteltava kolmeen osaan: ensimmäisessä on eriteltävä sota luokkakannalta, toisessa käsiteltävä niin sanottua »vallankumouksellista puolustuskantaa» ja kolmannessa annettava vastaus siihen, miten sota on lopetettavissa. Päätöslauselman ensimmäisessä osassa paljastetaan imperialistisen sodan liikkeelle panevat voimat, osoitetaan niiden yhteys kapitalismin tiettyyn kehitysvaiheeseen ja selitetään kaikkien maiden hallitsevien luokkien anneksiopyrkimykset. Toisessa osassa luonnehditaan omalaatuista virtausta. Kolmannessa, samalla kun kumotaan perättömät parjauspuheet »erillis»-rauhasta, viitotetaan tie sodan lopettamiseen, tie vallasta käytävään valankumoukselliseen luokkataisteluun.

»Pravda» n:o 44, toukokuun 12
(huhtikuun 29) pnä 1917

Julkaistaan »Pravda» lehden
tekstin mukaan

5

REPLIIKKEJÄ SOTAA KOSKEVAA
PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUSTA KÄSITELTÄESSÄ
HUHTIKUUN 27 (TOUKOKUUN 10) pnä

1

Hellman ehdottaa korvattavaksi sanat »menshevikkisocialidemokraattien opportunistinen puolue» sanoilla »puolueen opportunistinen siipi» perustellen ehdotustaan sillä, etteivät kaikki menshevikit kuulu

puolustuskantaa ajavaan virtaukseen, vasemmistosiipi ei ole puolustuskannalla.

Lenin vastustaa korjausehdotusta: me puhumme enemmistöä, koko menshevikkipuolueesta, sen vuoksi ei kannata muuttaa luonnehdintaa.

2

Vedernikov ehdottaa poistettavaksi nimet: »Tshheidze, Tsereteli y.m.» ... Päätöslauselma ei kärsi ollenkaan, vaikka me poistammekin ne. Ovsjannikov ...ehdottaa poistettavaksi sanat: Tshheidze, Tsereteli, OK.

Lenin vastustaa kumpaakin korjausehdotusta. Jompikumpi — joko nimet tai OK — ellei haluta jättää molempia. Edellinen toveri ehdottaa jätettäväksi OK:n ja poistamaan nimet. Mutta onko Organisaatiokomitea kyllin tunnettu joukkojen keskuudessa vai pitäisikö asiointilan selittämiseksi joukoille käyttää tunnettuja nimiä Tsereteli, Tshheidze?

3

Sokolnikov ehdottaa poistettavaksi lauseesta: »Toimenpiteisiin, joiden seurauksena ne tehdään poliittisesti täysin vaarattomiksi» sanan »täysin», koska kapitalistit voidaan tehdä poliittisesti täysin vaarattomiksi vain järkyttämällä niiden taloudellista herruutta...

Lenin vastustaa sanan »täysin» poistamista ja ehdottaa sanamuotoa: »toimenpiteisiin, jotka järkyttävät kapitalistien taloudellista herruutta, ja toimenpiteisiin, joiden seurauksena ne tehdään täysin...»

Julkaistu ensi kerran 1925 kirjassa »VSDTP(b):n Pietarin kaupunkikonferenssi ja yleisvenäläinen konferenssi huhtikuussa 1917»

Julkaistaan pöytäkirjamerkintöjen konekirjoitustekstin mukaan

6

ALUSTAVA EHDOTUS VSDTP:n PUOLUEOHJELMAN MUUTOKSISTA⁵³⁷

Ohjelman periaatteellisen osan loppuun (sanojen: »proletaariaatin näkökannalle» jälkeen) lisättävä:

Maaailman kapitalismi on nykyaikana — likipitäen XX vuosisadan alusta lähtien — kehittynyt imperialismin asteel-

le. Imperialismi eli finanssipääoman kausi merkitsee niin korkealle kehittynyttä kapitalistista taloutta, jolloin kapitalistien monopoliyhtymät — syndikaatit, kartellit, trustit — ovat saaneet ratkaisevan merkityksen, äärettömän keskittynyt pankkipääoma on sulautunut yhteen teollisuuspääoman kanssa, pääoman vienti vieraisiin maihin on kehittynyt hyvin laajamittaiseksi, koko maailma on alueellisesti jo jaettu rikkaimpien maiden kesken ja on alkanut maailman taloudellinen jako kansainvälisten trustien kesken.

Imperialistiset sodat, t.s. sodat, joita käydään maailmanherruudesta, pankkipääoman markkinoista, pienten ja heikkojen kansojen kuristamiseksi, ovat väistämättömiä tällaisen asiointilan vallitessa. Ja juuri sellainen on ensimmäinen vuosien 1914—1917 imperialistinen suursota.

Maailmankapitalismin erittäin korkea kehitysaste yleensä ja vapaan kilpailun vaihtuminen monopolistiseen kapitalismiin, pankkien samoin kuin kapitalistiyhtymienkin suorittama tuotteiden tuotanto- ja jakoprosessin yhteiskunnallisesta sääntelystä huolehtivan koneiston valmistelu sekä imperialistisen sodan aiheuttamat kauhut, vitsaukset, hävitys ja villiytyminen — kaikki se tekee nykyään saavutetusta kapitalismin kehitysvaiheesta proletarisen, sosialistisen vallankumouksen aikakauden.

Tämä aikakausi on alkanut.

Vain proletarinen, sosialistinen vallankumous voi johdattaa ihmiskunnan pois siitä umpikujasta, jonka imperialismi ja imperialistiset sodat ovat luoneet. Olkootpa vallankumouksen vaikeudet ja sen mahdolliset tilapäiset epäonnistumiset tai vastavallankumouksen aallot millaisia tahansa, proletariaatin lopullinen voitto on väistämätön.

Objektiivisista olosuhteista johtuen nyky kautena asetetaan sen vuoksi päiväjärjestykseen proletariaatin kaikinpuolinen välitön valmistaminen vallankumoukseen ja päättäväinen irtisanoutuminen siitä sosialismin porvarillisesta vääristelystä, joka on päässyt vallalle julkisissa sosialidemokraattisissa puolueissa sosialishovinismivirtauksen muodossa (t.s. sosialismina sanoissa, mutta käytännössä shovinismina eli »isänmaan puolustus» -tunnuksella verhoittuna kapitalistien etujen puolustamisena imperialistisissa sodissa), samoin kuin »keskusta»-virtauksen muodossa (t.s. periaatteettomana, avuttomana horjuntana sosialishovinismin ja vallankumouksellis-

internationalistisen proletaarisen taistelun välillä*) valtioval-
lan valtaamiseen, jotta voitaisiin toteuttaa ne taloudelliset ja
poliittiset toimenpiteet, jotka muodostavat sosialistisen val-
lankumouksen sisällön.

* *
*

Tätä kaikkien kehittyneiden maiden työväenluokan mitä
täydellisintä luottamusta, mitä kiinteintä veljesliittoa ja
välitöntä vallankumouksellista yhteistoimintaa vaativaa teh-
tävää ei voida toteuttaa, ellei sanouduta viivyttelystä ja
periaatteesta irti siitä sosialismin porvarillisesta vääriste-
lystä, joka on päässyt vallalle useimpien julkisten socialide-
mokraattisten puolueiden huippukerroksissa. Sellaista vää-
ristelyä on toisaalta socialishovinismivirtaus, joka on sosia-
lismia sanoissa, mutta käytännössä shovinismia, »isänmaan
puolustus» -tunnuksella verhottua »oman» kansallisen por-
variston ryöstöintressien puolustamista, ja toisaalta yhtä
laaja ja samoin kansainvälinen niin sanottu »keskusta»-vir-
taus, jonka kantana on yhtenäisyys socialishoviniestien kanssa,
vararikon kärsineen II Internationaalin säilyttäminen ja kor-
jaileminen ja joka horjuu socialishovinismin ja sen vallanku-
mouksellis-internationalistisen taistelun välillä, jota proleta-
riaatti käy toteuttaakseen sosialistisen järjestelmän.

* *
*

Työläisten edustajien neuvostot ja useita muita samanlai-
sia järjestöjä luoneiden, vuosina 1905 ja 1917 olleiden Venäjän
vallankumousten antama kokemus on vahvistanut oikeaksi
Pariisin Kommuunin antaman kokemuksen, joka on siinä,
että proletariaatti tarvitsee valtiota välikautena, jolloin siir-
rytään sosialismiin, mutta tämä valtio** ei saa olla tavan-

* Teksti: »vallankumoukseen ja päättäväinen irtisanoutuminen... proletaa-
risen taistelun välillä») on käsikirjoituksessa pyyhitty yli. *Toim.*

** Teksti: »Työläisten edustajien... mutta tämä valtio» on käsikirjoituksessa
pyyhitty yli. Kappaleen loppu on jäänyt sattumalta pyyhkimättä yli; se on kirjoi-
tettu eri sivulle, jonka loppuun on kirjoitettu tuntemattomalla käsialalla huo-
mautus: »Lisättävä: valmis tuotannon sääntelykoneisto trustien ja keskiytyneiden
pankkien muodossa» (ks. lisäystä, jonka Lenin on tehnyt »Ohjelman teoreettisen,
poliittisen ja eräiden muiden osien muutosehdotuksiin», Teokset, 24. osa, s. 455).
Toim.

omaista tyyppiä, vaan sen on oltava aseellisten työläisten välitöntä joukoittaista ja kauttaaltaan yleistä järjestämistä, työläisten, jotka korvaavat entiset hallintavälineet: vakinaisen armeijan, poliisin ja virkamiehistön. Sellaisen valtion tehtävien selittäminen proletariaatille — valtion, joka pystyy varmistamaan yleensä vallankumouksen saavutukset sekä turvaamaan mahdollisimman rauhanomaisen ja suunnitelmallisen siirtymisen sosialismiin — on oltava proletariaatin puolueen tärkeimpiä tehtäviä sen taistelun ohella, jota se käy vararikon kärsineen II (1889—1914) Internationaalien edustajia vastaan, jotka proletariaatin diktatuuria koskevassa kysymyksessä ovat vääristelleet marxilaisuutta ja kavaltaneet sosialismin.

Monopolistinen kapitalismi, joka sodan aikana on erittäin nopeasti kehityksensä useissa edelläkävijämaissa valtiomonopolistiseksi kapitalismiksi, merkitsee valtavaa tuotannon yhteiskunnallistumista ja siis kaikkien objektiivisten edellytysten valmistelua sosialistisen yhteiskunnan luomista varten.*

* *
*

Minimiohjelmasta poistettakoon koko alku (alkaen sanasta: »Kulkiessaan» ja l. §:ään asti) ja pantakoon tilalle seuraava:

Nykyhetken Venäjällä, kun väliaikainen hallitus, joka kuuluu tilanherrojen ja kapitalistien luokkaan ja nauttii laajojen pikkuporvarillisten väestöjoukkojen luottamusta — mikä välttämättömyyden pakosta on epävakaa — on luvannut kutsua koolle perustavan kokouksen, proletariaatin puolueen välittömänä tehtävänä tulee olemaan taistelu sellaisen valtiojärjestelmän puolesta, joka turvaa parhaiten niin taloudellisen kehityksen ja kansan oikeudet yleensä kuin myös eritoten mahdollisuuden siirtyä kivuttomimmin sosialismiin.

Puolue taistelee ja auttaa kansanjoukkoja taistelemaan heti demokraattisen tasavallan puolesta alkaen siitä, että joukot järjestäytymällä omin päin saattavat alhaalta käsin voimaan vapaudet, ja pyrkiä tällöin luomaan ei porvarillisen parla-

* Teksti: »Monopolistinen kapitalismi... yhteiskunnan luomista varten» on käsikirjoituksessa pyyhitty yli. *Toim.*

mentaarisena tasavallana, jossa niin kapitalistien herruus kuin myös mahdollisuus käyttää väkivaltaa joukkoja kohtaan on erikoisesti varmistettu siten, että säilytetään entiset joukkojen sortamiselimet: poliisi, vakinainen armeija, virkamiehistö, vaan demokraattisemman, proletariaatin ja talonpoikaiston tasavallana, jossa noiden sortoelinten säilyttäminen on mahdotonta ja tuomittavaa ja jossa valtiolta kuuluu itse työläisille ja talonpojille, jotka järjestään kaikki ovat aseistautuneita.

1. §. Kaiken ylimmän vallan valtiossa tulee kuulua kansan valitsemille edustajille, jotka se voi vaihtaa milloin hyvänsä ja jotka muodostavat yhden kansankokouksen, yhden kamarin.

2. §:ään lisättäköön:
suhteellinen edustus kaikissa vaaleissa; poikkeuksetta jokainen edustaja ja valittu henkilö voidaan vaihtaa milloin hyvänsä valitsijain enemmistön päätöksellä.

3. §:ään lisättäköön:
ei mitään ylimpien elinten valvontaa tai kontrollointia alueiden ja paikkakuntien itsehallintoelinten päätöksiin ja toimintaan nähden.

9. §:ää muutettakoon näin:
kaikille valtakunnan kokoonpanoon kuuluville kansakunnille oikeus vapaaseen eroamiseen ja oman valtion muodostamiseen. Venäjän kansan tasavallan ei pidä liittää itseensä muita kansoja tai kansallisia ryhmiä väkivaltaisesti, vaan yksinomaan vapaaehtoisesta suostumuksesta yhteisen valtion muodostamiseen. Kaikkien maiden työläisten yhtenäisyys ja veljellinen liittoutuminen eivät sovi yhteen enempää suoranaisen kuin välillisenkään muihin kansallisuuksiin kohdistuvan väkivallan kanssa.

11. §:ää muutettakoon näin:
tuomarit ja kaikki siviilivirastoissa ja armeijassa palvelevat viranhaltijat kansan valitsemiksi; heidät voidaan myös vaihtaa milloin hyvänsä valitsijoiden enemmistön päätöksellä; valtion viranhaltijain palkka ei saa olla hyvän työmiehen palkkaa, 300—500 ruplaa, suurempi riippuen perheenjäsenten lukumäärästä ja heidän ansioistaan; viranhaltijoita kielletään ehdottomasti saamasta tuloja muista lähteistä.

12. §:ää muutettakoon näin:
poliisin ja vakinaisen sotaväen lakkauttaminen ja koko

kansan aseistaminen; työläisten ja toimihenkilöiden tulee saada kapitalisteilta palkkaa siltä ajalta, minkä he käyttävät yhteiskunnan palvelukseen kansanmiliisissä.

* *
*

Poliittisen osan 14. §, taloudellisen osan 5. § ja muut, *samoin kuin koko taloudellinen osa* annettakoon tarkistettavaksi erikseen ammattiyhdistysmiehistä ja opettajista muodostettaville komissioille.

Finanssiasioita koskevan ohjelmakohdan jälkeen (sanojen: »tulo- ja perintöveron säätämistä» jälkeen) lisättävä:

Toisaalta kapitalismin korkea kehitysaste, joka on jo saavutettu pankkitoiminnassa ja trustiutuneilla teollisuusaloilla ja toisaalta rappiotila, jonka imperialistinen sota on aiheuttanut ja joka pakottaa kaikkialla vaatimaan tärkeimpien tuotteiden tuotannon ja jaon valtiollista ja yhteiskunnallista valvontaa, sysää puoluetta vaatimaan pankkien, syndikaattien (trustien) y.m.s. kansallistamista.

* *
*

Agraariohjelma on korvattava agraarikysymystä koskevalla päätöslauselmalla (ks. erikseen sen tekstiä)* tai muokattava uudelleen sen mukaisesti.**

* *
*

Ohjelman loppu (kaksi viimeistä kappaletta alkaen sanoista: »Pyrkiessään toteuttamaan») poistettakoon kokonaan.

* Ks. »Päätöslauselma agraarikysymyksestä», Teokset, 24. osa, ss. 279—282. *Toim.*

** Ks. »Puolueen ohjelman tarkistusaineistoa», Teokset, 24. osa, ss. 458—459. *Toim.*

OHJELMAAN

PARANTAVA VARIANTTI*

Proletariaatin puolue ei voi rajoittua pyrkimyksissään porvarilliseen parlamentaariseen demokraattiseen tasavaltaan, joka kaikkialla maailmassa säilyttää ja pyrkii ikuistamaan monarkistiset joukkojen sortamisen välikappaleet, nimittäin poliisin, vakinaisen armeijan, etuoikeutetun virkamieskunnan.

Puolue taistelee demokraattisemman, proletariaatin ja talonpoikaiston tasavallan puolesta, jossa poliisi ja vakinainen armeija lakkautetaan kokonaan ja niiden tilalle tulee aseellinen kansa, kaikkikäsittävä miliisi; poikkeuksetta kaikki viranhaltijat tulevat olemaan valinnallisia ja heidät voidaan myös vaihtaa milloin hyvänsä valitsijoiden enemmistön vaatimuksesta, poikkeuksetta kaikille viranhaltijoille säädetään palkka, joka ei ole hyvän työmiehen keskipalkkaa suurempi; parlamentaariset edustuslaitokset vaihdetaan vähitellen kansan edustajien (eri luokkien ja ammattialojen tai eri paikkakuntien edustajien) neuvostoihin, jotka säättävät lakeja ja panevat ne itse täytäntöön.

*Kirjoitettu 1917 huhtikuussa,
viimeistään 28 (toukokuun 11) pnä*

*Julkaistu ensi kerran 1933
XXI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

7

ALUSTUS PUOLUEEN OHJELMAN TARKISTUKSESTA
HUHTIKUUN 28 (TOUKOKUUN 11) pnä

LEHTISELOSTUS

Valiokunta ehdotti hyväksyttäväksi päätöslauselman siitä, mihin *suuntaan* puolueohjelmaa olisi muutettava; 1) imperialismin määrittelyssä lähestyvän sosiaalisen vallankumouksen vuoksi; 2) on korjattava valtiota koskevia pykäläiä — valtio ilman vakinaista armeijaa, poliisia ja etuoikeutet-

* Tämä variantti on sisällytetty »Ohjelman teoreettisen, poliittisen la-
eräiden muiden osien muutosehdotuksiin» (ks. Teokset, 24. osa, s. 457). *Toim.*

tua virkamiehistöä; 3) on poistettava poliittisen ohjelman vanhentuneet osat (tsarismia y.m.s. koskevat); 4) minimiohjelma on muokattava uudelleen; 5) on muokattava uudelleen ohjelman taloudellinen osa, joka on ilmeisesti vanhentunut, samoin kuin koululaitosta koskeva ohjelman osa; 6—7) otettava vaatimuksia, jotka johtuvat kapitalistisen yhteiskunnan rakenteen muutoksista (niiden tuotannonalojen kansallistaminen, joilla on muodostunut syndikaatteja j.n.e.); 8) lisäksi luonnehdittava sosialismissa esiintyviä virtauksia.

»Pravda» n:o 45,
toukokuun 13 (huhtikuun 30) pnä
1917

Julkaistaan »Pravda» lehden
tekstin mukaan

8

ALUSTUS AGRAARIKYSYMYKSESTÄ
HUHTIKUUN 28 (TOUKOKUUN 11) pnä
LEHTISELOSTUS

Tov. Lenin osoitti, että pääsyynä maa- ja velkaorjuussuhteiden säilymiseen maaseudulla on tilanherrojen maanomistus, tavaton sekasarkaisuus, joka on johtunut ensin burmisti-rien, sitten v. 1861 sovittajien ja vihdoin Stolypinin virkamiesten⁵³⁸ järjettömästä isännöimisestä talonpoikien maalla.

Tästä seuraa luonnollisesti, että talonpojat pyrkivät »vapauttamaan maan aidoista», suorittamaan *kaikkien* maiden uudelleenjaon, ja juuri tätä pyrkimystä ilmentävät sanat: »koko maa on jumalan maata». Omistajana talonpoika ei voi suvaita sellaisia esteitä, jotka uusissa oloissa, kapitalistisen tavaravaihdon vallitessa, ovat käyneet hänen kohdaltaan sietämättömiksi. Sitä todistaa I ja II duumalle esitetty 104 talonpoikaisedustajan lakiehdotus⁵³⁹.

Sosialistivallankumouksellisten oman tunnustuksen mukaan tässä ehdotuksessa on »pientaloudellinen ideologia» saanut voiton »tasasuhtaisuusperiaatteista». Talonpoika kaipaa maata omakseen, mutta jaettuna tavaratalouden uusia tarpeita vastaavasti. Joskin jotkut talonpojat hyväksyvätkin periaatteessa tasasuhtaisuuteen perustuvan maankäytön, niin tällä he tarkoittavat kokonaan muuta kuin intelligentit sosialistivallankumoukselliset. Tilanherrojen ja talonpoikien maaomaisuuksien jakautuminen on tilastollisten yhteenve-

tojen mukaan seuraava: 300 talonpoikaisperheellä on maata 2 000 desjatiinaa ja yhdellä tilanherralla saman verran. Selvää on, että talonpoikien käsityksen mukaan »tasaamis»-vaatimukseen sisältyy ajatus 300 ja yhden oikeuksien taasaamisesta.

Venäjän maanomistussuhteiden koko aikaisempi kehitys ja maailmanmarkkinoiden kehitys on tehnyt välttämättömäksi maan kansallistamisen, joka on täysin porvarillinen ja mitä edistyksellisin toimenpide. Sota on kärjistänyt kaikkia risti-riitoja. Maiden siirtäminen heti talonpoikien haltuun on nykyään vaatimus, jonka sanelevat käskevästi sota-ajan tarpeet. Kehottamalla talonpoikia *odottamaan* perustavaa kokousta (kun kylvöt on suoritettava *nyt*) Shingarjovit ja kumpp. pahentavat itse asiassa kriisiä uhaten muuttaa viljapulan todelliseksi nälänhädäksi. He tyrkyttävät talonpojille väkivallalla virkamiesten ja porvariston haluamaa agraarikysymyksen ratkaisua. Ei voida kuitenkaan odottaa maiden lailistamista omaisuudeksi, koska kriisi lähenee jättiläisaskelin. Talonpojat ovat jo tehneet vallankumouksellisen aloitteen — Penzan kuvernementissa he ottavat tilanherroilta karjaa ja kalustoa yhteiskunnalliseen käyttöön. Puolueemme on tietenkin vain *järjestyneesti* tapahtuvan maiden ja kaluston oton kannalla, sillä tämä on välttämätöntä tuotannon *lisäämisen* vuoksi. Kaikenlaisesta kaluston pilaamisesta on sen sijaan vahinkoa ennen kaikkea itse talonpojille ja työläisille.

Toisaalta me kannatamme maatyöläisten erillistä järjestäytymistä.

»Pravda» n:o 45,
toukokuun 13 (huhtikuun 30) pnä
1917

Julkaistaan »Pravda» lehden
tekstin mukaan

9

REPLIIKKI AGRAARIKYSYMYSTÄ KOSKEVAA
PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUSTA KÄSITELTÄESSÄ
HUHTIKUUN 28 (TOUKOKUUN 11) pnä

Solovjov olettaa, että päätöslauselmassa täytyy osoittaa ensin se, mikä on oleellisinta: että puolue vaatii maiden kansallistamista.

Korjausehdotus ei ole kovinkaan oleellinen. Asetin kansallistamisen kolmannelle tilalle, koska etutilalla tulee olla

aloitteen ja vallankumouksellisen toiminnan, jota vastoin kansallistaminen on kansan tahtoa ilmaiseva laki. Minä olen vastaan.

Julkaistu ensi kerran 1925 kirjassa »VSDTP(b):n Pietarin kaupunkikonferenssi ja yleisvenäläinen konferenssi huhtikuussa 1917»

Julkaistaan pöytäkirjamerkintöjen konekirjoitustekstin mukaan

10

PUHE KANSALLISUUSKYSYMYKSESTÄ
HUHTIKUUN 29 (TOUKOKUUN 12) pnä

LEHTISELOSTUS

Tov. Lenin muistutti, että Puolan sosialidemokraatit vastustivat kansakuntien itsemääräämisoikeutta vuonna 1903, jolloin tätä kysymystä ei asetettu sosialistisen vallankumouksen näkökulmasta katsottuna. Heidän erikoinen asennoitumisensa kansallisuuskysymykseen johtui heidän erikoisesta asemastaan Puolassa; tsaristinen sorto elätti Puolan porvarillisten ja pikkuporvarillisten kerrosten nationalistisia intohimoja. Puolan sosialidemokraatit joutuivat käymään ankaraa taistelua niitä »socialisteja» vastaan (PPS), jotka olivat valmiit jopa Euroopan sotaankin Puolan vapauttamisen vuoksi, ja vain he, Puolan sosialidemokraatit, juurruttivat kansainvälisen solidaarisuuden tunteita Puolan työläisiin ja lähensivät heitä Venäjän työläisiin. Heidän yrityksensä saada *sortavien* kansakuntien sosialistit hylkäämään itsemääräämisoikeuden on kuitenkin äärimmäisen virheellinen eikä voisi, mikäli se onnistuisi, johtaa mihinkään muuhun kuin siihen, että Venäjän sosialidemokraatit siirtyisivät shovinismin kannalle. Kiistäessään sorrettujen kansakuntien itsemääräämisoikeuden *sortavien* kansakuntien sosialistit muuttuvat shovinisteiksi ja tukevat omaa porvaristoaan. Venäjän sosialistien pyrkimyksenä tulee olla sorrettujen kansakuntien *eroamisvapaus*, sorrettujen kansakuntien sosialistien tulee kannattaa yhdistymisvapautta, ja niin ensiksi kuin viimeksi mainittujenkin tulee pyrkiä muodollisesti eri (mutta asiallisesti samoja) teitä samaan päämäärään: proletariaatin kansainväliseen järjestymiseen. Henkilöt, jotka sanovat kansallisuuskysymyksen saaneen ratkaisunsa porvarillisen järjestyksen puitteissa, unohtavat, että se on ratkaistu vain Euroopan

länsiosassa (eikä sielläkään kaikkialla), missä väestöstä on 90% samaa kansallisuutta, mutta ei itäosassa, missä samaa kansallisuutta on kaiken kaikkiaan 43% väestöstä. Suomi on esimerkki, joka todistaa, että kansallisuuskysymys on käytännöllisesti katsoen päiväjärjestyksessä ja että on tehtävä vaali: joko tuettava imperialistista porvaristoa tai täytettävä kansainvälisen solidaarisuuden velvoitukset, jotka eivät salli väkivaltaa sorrettujen kansakuntien tahtoa vastaan. Menshevikit, jotka ovat kehottaneet Suomen sosialidemokraatteja »odottamaan» perustavaa kokousta ja päättämään autonomiakysymyksestä yhdessä sen kanssa, ovat itse asiassa esiintyneet Venäjän imperialistien hengessä.

»Pravda» n:o 46,
toukokuun 15 (2) pnä 1917

Julkaistaan »Pravda» lehden
tekstin mukaan

11

PUHE INTERNATIONAALISSA VALLITSEVASTA
TILANTEESTA JA VSDTP(b):n TEHTÄVISTÄ
HUHTIKUUN 29 (TOUKOKUUN 12) pnä

LEHTISELOSTUS

Tov. Lenin ehdotti lausuttavaksi julki, että VSDTP jää Zimmerwaldin liittoumaan vain informointitarkoituksessa ja näin ollen *jo* eroaa liittoumasta. Kokemus on todistanut, ettei liittoumaan kuuluminen ole enää tarkoituksenmukaista, hän sanoi. Zimmerwald on muodostunut monissa maissa jopa etenevän liikkeen jarruksi. Sosialishovinistit käyttävät sitä kilpenään.

»Pravda» n:o 46,
toukokuun 15 (2) pnä 1917

Julkaistaan »Pravda» lehden
tekstin mukaan

12

REPLIIKKEJÄ NYKYTILANNETTA
KOSKEVAA PÄÄTÖSLAUSELMAA KÄSITELTÄESSÄ
HUHTIKUUN 29 (TOUKOKUUN 12) pnä

1

Kysymys salista. Onko syndikaattien ja pankkien kontrollointi vain yleisvaltakunnallisessa mitassa suositeltavia toimenpiteitä vai kuuluvatko niihin myös sellaiset toimenpiteet kuin yksityisyriyten kontrollointi j.n.e.?

Niin, tässä siitä ei puhuta, koska mainittu elävä käytäntö on saanut sijaa toisessa päätöslauselmassa, missä sitä on käsitelty perspektiivisemmin*. Tässä päätöslauselmassa puhutaan toisesta aiheesta — sosialismiin johtavista toimenpiteistä.

2

Solovjov ehdottaa korjausta: olisi luonnehdittava muutamalla sanalla tämän siirtymäkauden valtiota — se on varsin oleellista, koska siten määritellään Työläisten ja Sotilaiden Edustajien Neuvostojen toiminnan yleinen suunta...

Lenin vastustaa тов. Solovjovin korjausehdotusta:

Eri päätöslauselmista tapaamme alinomaan konkreettisia määritelmiä. Työläisten ja Sotilaiden Edustajien Neuvostot voivat toimia ilman poliisia, koska niiden käytettävissä on aseellisia sotamiehiä. Työläisten ja Sotilaiden Edustajien Neuvostot ovat laitoksia, jotka voivat korvata vanhan virkamiehistön.

Entinen agrariiohjelma...** ei onnistunut, mutta sanottakoon: »puolue vaatii talonpoikaiston ja proletariaatin tasavaltaa, jossa ei ole poliisia, vakinaista armeijaa, virkamiehistöä». Näin ollen konferenssi on jo ratkaissut tämän kysymyksen***, ja nyt meidän on vain formuloitava.

Julkaistu ensi kerran 1925 kirjassa »VSDTP(b);n Pietarin kaupunkikonferenssi ja yleisvenäläinen konferenssi huhtikuussa 1917»

Julkaistaan pöytäkirjamerkintöjen käsin kirjoitetun kappaleen mukaan

TOTEAMATTOMAKSI JÄÄNEEN JOUKKOKOKOUSTA VARTEN VALMISTETUN PUHEEN JÄSENIN

Pietarin työläiset ovat suorittaneet vallankumouksen. Vallankumous ei ole keskeytynyt, se on nyt vasta alkamassa.

Pietari on herättänyt Venäjän. Pietari on sen vapauttanut. Pietarin työläisten suurteko.

* Ks. Teokset, 24. osa, s. 284. *Toim.*
 ** Pöytäkirjamerkinnöissä on yksi sana kirjoitettu epäselvästi. *Toim.*
 *** Ks. Teokset, 24. osa, s. 269. *Toim.*

Työläisten ja Sotilaiden Edustajien Neuvosto ottaa sittemmin vallan ja vapauttaa sodasta ja pääoman vallasta!

Siihen, minkä Pietarin työläiset panivat alulle, on jatkona sotamiesten veljeily rintamalla.

Kaikkien maiden työläisten veljesliitto.

Vallankumouksellinen liitto.

Eläköön Venäjän vallankumous!

Eläköön sosialistinen maailmanvallankumous!

N. Lenin

Huhtikuun 25 pnä 1917.*

*Julkaistu ensi kerran 1933
XXI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan tuntemattoman henkilön
käsiälällä kirjoitettujen ja
V. I. Leninin turkistamien ja
täydentämien muistiinpanojen
mukaan*

LIIAN KARKEAA VALHETTA

Ratki viisas »Rabotshaja Gazeta» vakuuttelee lukijoilleen, että Plehanov ja Lenin ovat liittolaisia, koska kumpikin vastustaa sosialishovinistien Tukholman konferenssia. Ja »Rabotshaja Gazeta» ei sano sanaakaan itse asiaa koskevista todisteistamme ja on vaiti siitä, että tämä konferenssi on kapitalististen diplomaattien *verhona*, kuittaa asian huu-doilla!

Surkeaa menettelyä!

Marxilaisen tulee sanoa kansalle totuus, paljastaa sosialishovinistien *välityksellä* toimivien diplomaattien vehkeilyt.

Marxilainen ei voi olla kuten »Rabotshaja Gazeta» vaiti siitä, että Ranskan sosialishovinistien kieltäytyminen *merkitsee* Englannin, Ranskan ja Venäjän porvariston halua jatkaa sotaa Saksan täydelliseen tappioon saakka.

*»Pravda» n:o 43,
toukokuun 11 (huhtikuun 28) pnä
1917*

*Julkaistaan »Pravda» lehden
tekstin mukaan*

* Kaksi viimeistä lausetta, päiväys ja allekirjoitus ovat Leninin kirjoittamia. *Toim.*

KESKENERÄINEN OMAELÄMÄKERTA⁵⁴⁰

Toverit! Pietarin Työläisten ja Sotilaiden Edustajien Neuvosto on toimittanut minulle huhtikuun 24 p:nä 1917 päivätyyn kirjeenne. Kysytte mainitussa kirjeessä, »mitä syntyperää olen, missä olen oleskellut ja jos olen ollut karkotettuna, niin mistä syystä? Miten olen palannut Venäjälle ja millaista on toimintani tällä haavalla, t.s. onko siitä (toiminnastani) teille hyötyä vai vahinkoa?»

Vastaan kaikkiin näihin kysymyksiin lukuun ottamatta viimeistä, sillä vain te itse voitte päätellä, onko toiminnastani teille hyötyä vai ei.

Nimeni on Vladimir Iljitsh Uljanov.

Olen syntynyt Simbirskissä huhtikuun 10 p:nä 1870. Aleksanteri III teloitutti häntä vastaan tehdyn murhayrityksen vuoksi (maaliskuun 1 p:nä 1887) vanhimman veljeni Aleksandrin keuhkokuumeella 1887. Joulukuussa 1887 minut pidätettiin ensimmäisen kerran ja erotettiin Kazanin yliopistosta ylioppilaslevottomuuksien vuoksi; sittemmin minut karkotettiin Kazanista.

Vuoden 1895 joulukuussa minut pidätettiin toistamiseen Pietarin työläisten keskuudessa harjoittamani sosialidemokraattisen propagandan vuoksi...*

*Kirjoitettu aikaisintaan
toukokuun 4 (17) p:nä 1917*

*Julkaistu ensi kerran
huhtikuun 16 p:nä 1927
»Pravda» lehden 86. n:ossa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

SELOSTUS PIETARIN JÄRJESTÖN KOKOUKSESSA VSDTP(b):n VII (HUHTIKUUN) YLEISVENÄLÄISEN KONFERENSSIN YHTEENVEDOISTA TOUKOKUUN 8 (21) p:nä 1917⁵⁴¹

Tov. Lenin aloitti huomauttamalla, että konferenssimme kokoontui erikoisena, epätavallisena ajankohtana: Venäjällä on käynnissä mullistus, vallankumous ja kaikkialla maailmassa ennen näkemätön sota.

Konferenssimme päätösten ymmärtämiseksi on siis ennen

* Käsikirjoitus katkeaa tähän. *Toim.*

kaikkea käsitettävä, mitä sotaa käydään ja kuka on pannut alulle tämän sodan, minkä vallankumouksen olemme suorittaneet ja mikä vallankumous odottaa meitä tulevaisuudessa.

Sotaa eivät aloittaneet enempää työläiset kuin talonpojakaan: tämä sota ei ole Venäjän, ei Saksan, ei Ranskan, ei Italian, ei Belgian eikä Englannin työläisten ja talonpoikien alulle panema. Sen panivat alulle ja sitä jatkavat koko maailman kapitalistit: se on Englannin kapitalistien ja heidän ystäviensä Ranskan, Venäjän ja Italian kapitalistien sotaa Saksan kapitalisteja ja heidän ystäviään Itävallan kapitalisteja vastaan.

Minkä vuoksi käydään sotaa?

Työläisten ja talonpoikien vapaudenko ja etujen vuoksi? Ei.

Ryöväys — se on sodan tarkoitusperä, vieraiden maiden jako — se panee kapitalistit huutamaan, että sotaa on jatkettava voittoisaan loppuun.

Tsaari Nikolai, joka on samanlainen ryöväri kuin Vilhelmikin, solmi salaisia ryöstösopimuksia Englannin ja Ranskan kapitalistien kanssa; näitä sopimuksia ei saateta julkisuuteen, koska silloin koko kansa huomaisi petoksen ja sota loppuisi kohta. Juuri sen vuoksi olemmekin sotaa koskevassa päätöksessämme sanoneet niin suoraan tätä sotaa *imperialistiseksi* rosvosodaksi.

Miten tämä yleismaailmallinen teurastus saadaan päätymään? Voidaanko se saada päätymään siten, että jokin yksi valtio lopettaa sodankäynnin?

Ei, ei voida. Se on mahdotonta siksi, että kamppailua käy nyt monta eikä kaksi valtiota, siksi, että kapitalisti voi lopettaa sodankäynnin vain tilapäisesti varustautuakseen uuteen sotaan. Mutta sellaista rauhaa ei halua enempää työläinen kuin talonpoikakaan, olkoon hän sitten saksalainen, ranskalainen tai venäläinen.

Kuka voi tehdä lopun sodasta?

Sodasta voivat tehdä lopun vain työläiset ja talonpojat, mutta ei yksin Venäjän, vaan koko maailman. Koko maailman työläisten ja talonpoikien intressit ovat samoja: taistelu kapitalistia ja tilanherraa vastaan. Sen vuoksi koko maailman työläiset ja talonpojat saattavat vain yhteenliittyneinä tehdä lopun sodasta. Juuri siksi me bolshevikit vastustamme erillisrauhaa, t.s. vain Venäjän ja Saksan välistä rauhaa.

Erillisrauha on typeryyttä, sillä se ei ratkaise peruskysymystä, jona on taistelu kapitalisteja ja tilanherroja vastaan.

Miten koko maailman työläisten ja talonpoikien yhteenliittyminen on mahdollista? Sitä estää sota.

Venäjän vallankumous on kukistanut itsevaltiuden ja antanut Venäjän kansalle ennen näkemättömän vapauden, jollaista ei ole nykyään millään muulla kansalla maailmassa. Mutta onko se ratkaissut Venäjän tärkeimmän elämänskysymyksen, maakysymyksen? Ei ole, sillä maat ovat edelleenkin tilanherrojen hallussa. Miksi asianlaita on siten? Siksi, että tsaarin kukistanut kansa ei siirtänyt valtaa vain omien työläis- ja talonpoikaisvaltuutettujensa käsiin, Työläisten ja Sotilaiden Edustajien Neuvostoille, vaan myös väliaikaisen hallituksen käsiin.

Mutta väliaikaiseen hallitukseen kuuluu kapitalisteja, tilanherroja ja niitä, jotka joko vilpittömästi tai ulkokultaisesti väittävät, että Venäjä voidaan pelastaa vain yhdessä tilanherrojen kanssa.

Mutta tilanherrat eivät halua antaa maata talonpojille eivätkä kapitalistit halua luopua tuloistaan, joita he saavat sodasta ja vieraiden maiden rosvoamisella.

Juuri siitä syystä me bolshevikit emme tue väliaikaista hallitusta emmekä kehota sosialisteja menemään ministereiksi.

Ministereinä sosialistit vain naamioisivat nimellään rosvousta ja anastusta. Ja naamioivatkin jo. Heitä on hallituksessa ja he ovat sanoneet yhdessä kapitalistien kanssa: sota ei ole ainoastaan puolustusotaa, vaan myös hyökkäämistä, ja maata talonpojat eivät saa heti, vaan perustavan kokouksen kokoonnuttua.

Juuri siksi me vastustamme väliaikaista hallitusta ja tunnustamme hallitukseksi vain *oman* hallituksemme: Työläisten ja Sotilaiden Edustajien Neuvoston. Parempaa hallitusta ei ole, sitä kansa ei ole vielä muodostanut ja keksiä sitä ei voida.

Mutta minkä vuoksi oma hallituksemme on päättänyt tukea väliaikaista hallitusta, mihin kuuluu kapitalisteja, tilanherroja ja sosialisteja, jotka eivät halua antaa kansalle maata nyt ja propagoivat hyökkäystä? Sen vuoksi, että tällä haavaa Työläisten ja Sotilaiden Edustajien Neuvostossa ovat enemmistönä talonpoikaissotilaat, jotka eivät ymmärrä, mihin kukin puolue *todella* pyrkii.

Siitä syystä meidän tehtävämme on selittää kärsivällisesti työläisille ja talonpojille, että sota saadaan loppumaan ja talonpojat saavat maata ja todellinen taistelu — ei sanoissa, vaan teoissa — kapitalisteja vastaan alkaa vasta sitten, kun koko kansa oppii omasta kokemuksestaan eikä kirjoista käsittämään, että vain työläisten ja talonpoikien täysi valta, vain Työläisten, Talonpoikien ja Sotilaiden Edustajien Neuvostojen valta auttaa aloittamaan ratkaisevan taistelun rauhasta, maasta ja sosialismista.

Kansaa ei voida jättää laskuista pois. Vain haaveksijat ja salaliittolaiset ovat luulleet, että vähemmistö voi pakottaa tahtoonsa enemmistön. Näin luuli ranskalainen vallankumousmies Blanqui ja oli väärässä. Kun kansan enemmistö ei halua, koska se ei vielä ymmärrä, ottaa valtaa käsiinsä, silloin vähemmistö, vaikka se olisi kuinka vallankumouksellinen ja viisas, ei voi pakottaa kansaa tekemään sen mielen mukaan.

Juuri tämä määrää menettelymme.

Meidän bolshevikkien on tehtävä kärsivällisesti, mutta sinnikkäästi selkoa katsomuksistamme työläisille ja talonpojille. Jokainen meistä unohtakoon aikaisemmat toimintänäkökohtamme, kukaan älköön odottako sitä, että tulee joku agitaattori, propagandisti, tietävämpi toveri ja selittää kaiken, vaan jokainen olkoon sekä agitaattorina että propagandistina ja puolueemme järjestäjänä.

Vain siten me saamme kansan ymmärtämään oppiamme, harkitsemaan kokemuksiaan ja ottamaan todella vallan käsiinsä.

*Julkalstu ensi kerran 1927
»Lenin-instituutin julkaisujen»
I osassa*

*Julkaistaan
»Lenin-instituutin julkaisujen»
tekstin mukaan*

RAPPIOTILAN TALOUDELLISIA TORJUNTATOIMENPITEITÄ KOSKEVAN PÄÄTÖSLAUSELMAN JÄSENNYS

1. Romahdus on käynyt väistämättömäksi.
2. Virkavaltainen, samoin kuin porvarillinen *r a t k a i s u* on mahdoton.

3. Työväenvalvonnan on ensiksikin oltava todella *työväenvalvontaa* (³/₄ *ääni-*
valtaisia työläisiä).
4. » » kehityttävä *sääntelyksi*.
5. » » ulotuttava kaikkiin finanssiope-
raatioihin ja finanssiasian koko
hoitoon.
6. Pelastuminen romahduksesta vaatii ehdottomasti, että
vallankumouksellisten toimenpiteiden *alkuna* olisi
ylisuuren ja suurpääoman *ekspropriaatio*.
7. Jatkona olkoot vallankumoukselliset toimenpiteet, *ylei-*
sen työpakon voimaansaattaminen *työväen-*
miliisin toimesta... (työläisten maksuton pal-
velu miliisissä 8 tunnin työajan lisäksi).
8. Työvoiman siirto hiilen, raaka-aineiden tuotantoon ja
kulkulaitokseen...

+6 *bis** Järjestettävä viljan vaihto työväli-
neisiin, jalkineisiin, vaatteisiin...

+9. Työvoiman siirto pommien valmistuksesta hyödyk-
keiden valmistukseen.

+**Voimien säästö...**

+Yleisen työpakon seurauksena täytyy olla voimien ja
työn mahdollisimman suuri ja ehdoton säästö.

*Kirjoitettu 1917 toukokuussa
ennen 25 (kesäkuun 7) päivää*

*Julkaistu ensi kerran 1925
IV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

LISÄYS N. K. KRUPSKAJAN ARTIKKELIIN »SIVU VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTISEN TYÖVÄENPUOLUEEN HISTORIASTA»⁵⁴²

Tiistaina toukokuun 9 päivänä Sveitsistä saapui alun kol-
mattasataa emigranttia, jotka olivat matkustaneet Saksan
kautta, siinä luvussa menshevikkijohtaja Martov, sosialisti-
vallankumouksellisten johtomies Natanson y.m. Tämä matka
todisti jälleen kerran, ettei Sveitsistä pääse matkustamaan

* — toistamiseen. *Toim.*

varmasti muuta tietä kuin Saksan kautta. »Izvestija Petrogradskogo Soveta Rabotshih i Soldatskih Deputatov» lehdessä (n:o 32, huhtikuun 5 pnä) julkaistiin Leninin ja Zinovjevin selostus Saksan kautta tapahtuneesta matkasta ja mainittiin nimeltään ne kahden puolueettoman maan (Sveitsin ja Ruotsin) sosialistit, jotka ovat allekirjoituksellaan todistaneet, että matkustaminen Saksan kautta johtui välttämättömyyden pakosta ja ettei tällöin ollut mitään tuomittavaa yhteydenpitoa Saksan hallitukseen.

»Soldatskaja Pravda» n:o 21,
toukokuun 26 (13) pnä 1917

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

**»VPERJOD» LEHDEN YHTEYDESSÄ
TOIMINUTTA KOMISSIOTA KOSKEVA SELITYS
VSDTP(b):n PIETARIN KOMITEAN ISTUNNOSSA
TOUKOKUUN 30 (KESÄKUUN 12) pnä 1917**

Koska tov. Tomski on viitannut vuoden 1906 aikaiseen työläisistä muodostettuun lehdistökomissioon sanoen sitä täysin epäonnistuneeksi, väitän, että tämä viittaus on asiallisesti väärä ja että tästä komissiosta, joka toimii »Vperjod» lehdessä⁵⁴⁹ yhteydessä (mitä johtivat A. A. Bogdanov y.m.), oli epäilemättä hyötyä.

Julkaistu ensi kerran 1927
kirjassa »Pietarin ensimmäinen
julkinen bolshevikkien komitea
v. 1917»

Julkaistaan pöytäkirjamerkintöjen
konekirjoitustekstin mukaan

**PUHE TYÖLÄISTEN JA SOTILAIEN EDUSTAJIEN
NEUVOSTOJEN I YLEISVENÄLÄISEN
EDUSTAJAKOKOUKSEN BOLSHEVIKKIRYHMÄN
ISTUNNOSSA
TOUKOKUUN 31 (KESÄKUUN 13) pnä 1917**

LYHYT LEHTISELOSTUS

Lenin tervehtii Keskuskomitean puolesta kaikkia sosialidemokraatti-internationalisteja heidän ryhmäjaotuksestaan riippumatta.

Puhuja siirtyy käsittelemään kysymystä, miten Euroopan sota on lopetettavissa. Tällöin ilmenee, ettei hänen käsityk-

sensä Euroopan kriisin selvittämisestä ole yhtä optimistinen kuin A. Lunatsharskin⁵⁴⁴. Tunnus »ilman anneksioita» ei merkitse suinkaan pyrkimystä saattaa Eurooppa jälleen status quo anteen»*, hän sanoo. Meidän käsityksemme mukaan »ilman anneksioita» tarkoittaa myös ilman niitä valtauksia, jotka on suoritettu ennen nykyistä sotaa. Meistä tämä tunnus merkitsee, että kansoille myönnetään täysi vapaus erota yhdestä valtiosta ja liittyä toiseen. Mutta tätä tunnusta ei voida toteuttaa ilman sosialistista vallankumousta ja sen vuoksi Euroopan sodasta ei ole muuta ulospääsyä kuin maailmanvallankumous.

Siirtyessään käsittelemään veljeilyä Lenin sanoo, että alkuvoimainen veljeily ei ratkaise rauhanasiaa, mutta me asetamme sen etutilalle vallankumouksellisessa toiminnassa. Veljeily ei sinänsä ratkaise kysymystä, mutta eihän mikään muukaan toimenpide ratkaise vallankumousta ennen kuin on johtanut siihen. Mitä ovat lakot, mielenosoitukset? Nekin muodostavat vain renkaan vallankumoustaistelun yleisessä ketjussa. Meille sanotaan, että veljeily on vaikeuttanut tilannetta muilla rintamilla. Se ei ole totta. Se on itse asiassa saanut aikaan välirauhan meidän rintamallamme ja aiheuttanut vähäisiä muutoksia länsirintamalla. Mutta kenen hyväksi? Englannin ja Ranskan hyväksi. Sitä vastoin Aasiassa Englanti on saavuttanut huomattavaa menestystä: se on nielaissut Bagdadin. Sodankäynnin keskeytyminen meidän rintamallamme johtuu vallankumouksellisesta veljeilystä, jota vastaan Kerenski käy sotaa ja jota vastaan on julistettu hyökkäys menshevikkien hyväksymänä.

Veljeily on saatava tietoiseksi, on pyrittävä siihen, että se muuttuisi aatteiden vaihdoksi, leviäisi muille rintamille ja syyttäisi vallankumouksen palon taisteluhautojen tuolla puolen.

Puhuja siirtyy käsittelemään teollisuuden säännöstelyä koskevaa kysymystä ja sanoo, että helmikuun 28 päivästä lähtien hallitus ei ole ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin teollisuudenharjoittajien liikevoittojen supistamiseksi. Luimme hiljattain, että muutamasta ministeristä on muodostettu komissio, jonka johtoon on asetettu Skobelev ja jonka tulee suunnitella valvontatoimenpiteitä. Mutta komissioitahan oli

* — ennen vallinneeseen tilaan; tässä tapauksessa ennen sotaa vallinneeseen tilaan. *Toim.*

tsaarin aikanakin, se on pelkkää petosta. Puhuja sanoo, että on heti otettava tilanherroilta maat, ja lopettaa puheensa huomauttamalla, että Työläisten ja Sotilaiden Edustajien Neuvostojen tulee saada koko valta tai kuolla kunniaattomasti.

Puhujalle ojennetaan joka puolelta paperilappuja. Niiden määrä kohoaa vähäisessä ajassa kahteenkymmeneen. Ensimmäisessä kysytään, onko lähetettävä rintamalle täydennyskompanioita. Lenin vastaa tähän kysymykseen sanoen, että niin kauan kuin oli olemassa tsaarivalta, meidän piti mennä armeijaan ja toimia siellä. Liebknecht pukeutui asepukuun harjoittaakseen sodanvastaista agitaatiota. Olisi naiivia luulla, että erinäisillä anarkistisilla esiintymisillä voitaisiin tehdä loppu sodasta.

»Novaja Zhizn» n:o 37,
kesäkuun 1 (14) pnä 1917

Julkaistaan »Novaja Zhizn»
lehden tekstin mukaan

**EHDOTUS PIETARIN PIIRIKOMITEAIN
JA SOTILASOSASTOJEN EDUSTAJIEN SEKÄ
KESKUSKOMITEAN JA PIETARIN KOMITEAN
EDUSTAJIEN YHTEISEN NEUVOTTELUKOKOUKSEN
PÄÄTÖSLAUSELMAKSI
KESÄKUUN 10 (23) pnä 1917**

Tutustuttuaan Neuvostojen edustajakokouksen y.m. järjestöjen päätöksiin, jotka on julkaistu tänään »Izvestija Petrogradskogo Soveta» lehdessä, samoin kuin »Pravdassa» julkaistuun KK:n päätökseen, jotka koskevat kolmipäiväisen mielenosoituskiellon noudattamista —

— tutustuttuaan näihin päätöksiin ja harkittuaan asiaintilaa

päättää:

Sen johdosta että Neuvostojen edustajakokous ja Talonpoikien Edustajien Yleisvenäläisen Neuvoston Toimeenpaneva Komitea ovat lausuneet suoraan julki vetoomuksessaan:

»Tiedämme, että salassa piilottelevat vastavallankumoukselliset aikovat käyttää hyväkseen mielenosoitustanne»

— sen johdosta on myönnettävä, että me olemme luulleet vastavallankumousta heikommaksi, sillä emme vielä tiedä sitä, mikä on Neuvostojen edustajakokouksen tiedossa;

- että taistelu vastavallankumousta vastaan on sitäkin tärkeämpää ja asetetaan siis päiväjärjestykseen;
- että KK:n päätös suoranaisen kolmipäiväisen mielenosoituskiellon noudattamisesta on oikea;
- että on välttämättömästi...*

Kirjoitettu kesäkuun 10 (23) pnä 1917

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXVI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

GRIMMIN JUTUSTA

Meiltä kysytään, missä mielessä olemme katsoneet Grimmin menettelyn »kaksimieliseksi». Vastaamme — lukijoille, joilla ei ole ollut mahdollisuutta saada selvästi osoittamamme »Volja Naroda» lehden⁵⁴⁵ numeroa — että allekirjoittamassamme pöytäkirjassa (julkaisisimme sen mielellämme, jos »Pravdassa» olisi tilaa) puhutaan *ainoastaan* siitä, miten Grimm suhtautuu *Hoffmanniin*, saman puolueetoman maan (Sveitsin) porvariministeriin.

*»Pravda» n:o 75,
kesäkuun 20 (7) pnä 1917*

*Julkaistaan »Pravda» lehden
tekstin mukaan*

HÄVETKÄÄ!

Kas näin pitkälle on mennyt puheissaan tänään »Novaja Zhiznin»⁵⁴⁶ pääkirjoituksen kirjoittaja herra Stan. Volski:

»...Vaikka sosialismi kiistää suurten kansojen oikeuden orjuuttaa pikkukansoja, se ei ole milloinkaan suositellut päinvastaista menettelytapaa: suurten kansojen saattamista pikkukansojen orjuuteen. Mutta juuri sellaista koko Venäjän kansan tahdon väkivaltaista polkemista, vallankumouksellisen demokraattisen yhteistoiminnan kieltämistä ja luokkataistelun korvaamista kansallisvihalla on ainakin Ukrainan Radan taktiikka, ellei ohjelma...»

Näin pitkälle menee »Novaja Zhiznin» pikkuporvarillisten lörpöttelijäin hoipertelu — suoranaiseen mustasotnialaisuuteen! Ainoastaan Menshikovit eilen ja Katkovit toissapäivänä saattoivat sanoa, että ukrainalaiset »orjuuttavat» Venäjän kansaa, kun he haluavat, että heillä olisi oma eduskunta,

* Käsikirjoitus katkeaa tähän. *Toim.*

omat ministerit, oma sotaväki, omat finanssit ynnä muuta! Imelillä miltei marxilaisilla sanoilla höystettyä likaista suurvenäläistä shovinismia — juuri sitä on ministeri V. Tshernovin, hra Volskin ja »Rabotshaja Gazetan» sananjulistus.

»Pravda» n:o 83,
kesäkuun 29 (16) pnä 1917

Julkaistaan »Pravda» lehden
tekstin mukaan

**TILANNESELOSTUS RINTAMALLA JA SELUSTASSA
TOIMIVIEN VSDTP(b):n SOTILASJÄRJESTÖJEN
YLEISVENÄLÄISESSÄ KONFERENSSISSA
KESÄKUUN 20 (HEINÄKUUN 3) pnä 1917⁵⁴⁷**

LYHYT LEHTISELOSTUS

Aamuistunnossa Lenin teki tilanneselostuksen. Hän huomautti siitä tilanteen erilaisuudesta, mikä on havaittavissa verrattaessa nykyhetkeä puolueen huhtikuun konferenssin aikoihin. Silloin eri sosialistipuolueiden asema ei ollut vielä läheskään selvä. Menshevikkien ja eserrien todelliset poliittiset kasvot ovat paljastuneet vasta nyt nyky- ja viimeaikaisten tapahtumien yhteydessä. Vaikkei pikkuporvaristo olekaan sosialismin kannalla, sen mielipiteet voivat kuitenkin olla todella demokraattisia. Ja mikäli tältä näkökannalta tarkkaillaan eserräläisiä ja menshevistisiä joukkoja, niin ei voida katsoa niiltä puuttuvan johdonmukaisuutta demokraattisuudessa. Samaa ei kuitenkaan voida sanoa niiden johtajista, ja sen vuoksi havaitsemme, että on olemassa syvä kuilu toisaalta eserräläisten ja menshevististen joukkojen ja toisaalta niiden johtajien välillä. Näiden joukkojen johtajat luopuvat vähitellen paitsi sosialismista, myös demokraattisuudesta. Tämä näkyy siitä, miten sosialistiministerit suhtautuvat ajankohdan kolmeen elintärkeään kysymykseen.

Maakysymykseen nähden hallituksen sosialistinen osa on ilmeisesti eri mieltä talonpoikaiston kanssa ja auttaa tilanherroja pitämään hallussaan niille kuuluvia maita. Sosialistiministerien demokraattisuuden toisena koetinkivenä on ollut heidän suhtautumisensa paikalliseen itsehallintoon. Demokraattisuuden aakkostotuuksia on se periaate, että kansan itsensä tulee valita paikalliset viranomaiset, mutta tältä pohjalta

on kehittynyt kuitenkin lukuisia selkkauksia väliaikaisen hallituksen ja paikallisten itsehallintoelinten välillä, ja ministeriön sosialistinen osa on kamppaillut aktiivisesti näitä tosidemokraattisia periaatteita vastaan. Ja kolmantena kysymyksenä on vihdoin hyökkäys. Sosialisti Kerenski on saanut aikaan sen, mitä ei kyennyt saamaan aikaan ilmetty imperiaalisti Gutshkov.

Meidän, vallankumouksellisten sosialidemokraattien, tulee toiminnassamme pitää suuntana demokraattisten joukkojen luokkatietoisuuden selventämistä. Sen vuoksi meidän on paljastettava säälimättä nämä entiset pikkuporvarillisten kansanjoukkojen johtajat ja osoitettava kansalle yhteinen tie, jolle sen edelläkulkijana lähtee vallankumouksellinen proletariaatti.

»Novaja Zhizn» n:o 54,
kesäkuun 21 (heinäkuun 4) pnä
1917

Julkaistaan »Novaja Zhizn»
lehden tekstiin mukaan

POLIITTINEN TILANNE⁵⁴⁸

(NELJÄ TEESIÄ)

1. Vastavallankumoukselliset ovat järjestäytyneet, lujittaneet asemiaan ja ottaneet itse asiassa vallan käsiinsä valtiossa.⁵⁴⁹

Vastavallankumouksellisten täydellinen järjestäytyminen ja voimistuminen merkitsee hyvin harkittua ja jo käytännössä tapahtunutta vastavallankumouksen kolmen perusvoiman yhdistymistä: (1) kadettipuolue, t.s. järjestyneen porvariston todellinen johtaja, esitti hallitukselle siitä erotesaan uhkavaatimuksen raivaten siten vastavallankumoukselle tietä tämän hallituksen kukistamista varten; (2) yleisikunta ja armeijan ylijohdo, joita Kerenski, jota nyt huomattavimmat eserrätkin sanovat Cavaignaciksi, on tietoisesti tai puolittain tietoisesti auttanut, ovat ottaneet todellisen valtiiovallan käsiinsä ja ryhtyneet ammuttamaan vallankumouksellisia joukkoja rintamalla, riisumaan aseista Pietarin ja Moskovan vallankumouksellisia sotilaita ja työläisiä, tukahduttamaan ja rauhoittamaan Nizhni Novgorodia, vangitsemaan bolshevikkeja ja lakkauttamaan heidän lehtiään ei ainoastaan ilman oikeudenkäyntiä, vaan jopa

ilman hallituksen päätöstäkin. Nykyinen varsinainen valtiovalta Venäjällä on itse asiassa sotilasdiktatuuria; tätä tosiasiaa naamioidaan vielä eräillä laitoksilla, jotka ovat vallankumouksellisia sanoissa, mutta voimattomia teoissa. Tämä tosiasia on kuitenkin eittämätön ja sikäli perustavaa laatua, että ellei sitä käsitetä, poliittisen tilanteen käsittäminen on kerrassaan mahdotonta. (3) Mustasotnialais-monarkistinen ja porvarillinen lehdistö, joka on bolshevikkien vimmatusta vainoamisesta siirtynyt vainoamaan Neuvostoja, »kiihottaja» Tshernovia j.n.e., on selvääkin selvempi todistus siitä, että nykyisin vallitseva ja kadettien ja monarkistien tukema sotilasdiktatuuripolitiikka on todelliselta olemukseltaan Neuvostojen hajottamisen valmistelua. Monet eserrien ja menshevikkien, t.s. Neuvostojen nykyisen enemmistön, johtomiehet ovat jo myöntäneet ja sanoneet sen viime päivinä, mutta ehta pikkuporvareina he kuittaavat tämän uhkaavan todellisuuden pelkällä sanahelinällä.

2. Neuvostojen samoin kuin sosialistivallankumouksellisten ja menshevikkien puolueiden johtomiehet, etunenässään Tsereteli ja Tshernov, ovat kavaltaneet lopullisesti vallankumouksen asian luovuttamalla sen vastavallankumouksellisten huostaan ja muuttamalla itsensä ja puolueensa sekä Neuvostot vastavallankumouksen viikunanlehdeksi.

Tämän seikan vahvistaa todeksi se, että sosialistivallankumoukselliset ja menshevikit ovat pettäneet bolshevikit ja hyväksyneet vaiteliaasti näiden lehtien hävittämisen uskaltaamatta edes sanoa suoraan ja avoimesti kansalle, että he tekevät niin ja miksi he tekevät niin. He ovat riistäneet itseltään kaiken reaalisen vallan laillistamalla työläisten ja vallankumouksellisten rykmenttien aseistariisunnan. He ovat muuttuneet pelkiksi suunsoittajiksi, jotka auttavat taantumusvoimia kiinnittämään kansan huomiota muualle siksi aikaa, kun ne valmistautuvat lopullisesti hajottamaan Neuvostot. Koko nykyisestä poliittisesta tilanteesta ei ymmärretä kerrassaan mitään, ellei tajuta tätä sosialistivallankumouksellisten ja menshevikkien puolueiden ja nykyisen Neuvostojen enemmistön täydellistä ja lopullista vararikkoa eikä niiden »direktorioiden» ja muunlaisten maskeradien näennäisyyttä.

3. Ei ole enää mitään toiveita Venäjän vallankumouksen rauhanomaisesta kehityksestä. Objektiivinen tilanne: joko sotilasdiktatuurin lopullinen voitto tai työläisten aseellisen

kapinan voitto, mikä on mahdollista vain, jos kapinan ohella syvät kansankerrokset nousevat vastustamaan hallitusta ja porvaristoa taloudellisen rappiutilan ja sodan pitkittymisen johdosta.

Ohjelause: kaikki valta siirrettävä Neuvostoille, oli tunnus, jonka tarkoituksena oli vallankumouksen rauhanomainen kehitys, mikä oli mahdollista huhti-, touko-, kesäkuussa, heinäkuun 5—9 päivään asti, t.s. ennen kuin todellinen valta siirtyi sotilasdiktatuurille. Tämä tunnus ei ole enää oikea, sillä siinä ei oteta huomioon vallan siirtymistä eikä sitä, että eserrät ja menshevikit ovat itse asiassa kavaltaneet koko vallankumouksen. Asiaa eivät voi auttaa erilliset uhkayritykset, kapinat, vastatoimet, toivottomat erilliset yritykset vastustaa taantumusta, vaan ainoastaan tilanteen selvä tajuminen, työväenluokan mielenmaltti ja -lujuus, voimien valmistaminen aseelliseen kapinaan, jonka voiton edellytykset ovat nyt tavattoman vaikeita, mutta kuitenkin mahdollisia teesin tekstissä mainittujen tosiasiain ja asianhaarojen valitessa. Ei mitään perustuslaki- eikä tasavaltailuusioita, ei enää mitään harhakuvitelmia rauhanomaisesta tiestä, ei mitään erillisiä toimintoja, *nyt* ei saa antautua mustien sotnioiden ja kasakkojen provosoitavaksi, vaan on koottava voimat, järjestettävä ne uudelleen ja valmistettava niitä lujamielisesti aseelliseen kapinaan, mikäli kriisin kehittyminen sallii ryhtyä siihen todella laajassa, koko kansaa käsittävässä mitassa. Maan siirtyminen talonpojille on nyt mahdotonta ilman aseellista kapinaa, sillä otettuaan vallan vastavallankumoukselliset ovat yhdistyneet kokonaan tilanherrojen kanssa, kuten luokan kanssa.

Aseellisen kapinan tarkoitusperänä voi olla vain vallan siirtäminen talonpoikaisköyhälistön tukeman proletariaatin käsiin, jotta voitaisiin toteuttaa puolueemme ohjelma.

4. Työväenluokan puolueen tulee *y h d i s t ä ä* legaalinen toiminta illegaaliseen kuten vuosina 1912—1914 luopumatta hetkeksikään legaalisuudesta, mutta myös liioittelematta vähääkään sen merkitystä.

Legaalista toimintaa ei saa keskeyttää tunniksikaan. Ei pidä kuitenkaan uskoa hivenenkään vertaa perustuslaki- ja »rauhan»-illuusioihin. Kaikkiialla ja joka suhteessa on perustettava heti illegaalisia järjestöjä ja soluja lentolehtisten julkaisemista y.m. varten. On järjestäydyttävä uudelleen heti, johdonmukaisesti, lujamielisesti, kautta koko linjan.

On toimittava samoin kuin vv. 1912—1914, jolloin me osasimme puhua vallankumouksen ja aseellisen kapinan tietä suoritettavasta tsarismin kukistamisesta menettämättä legaalista pohjaamme enempää Valtakunnanduumassa kuin vaikutuskassoissa ja ammattiyhdistyksissä j.n.e.

Kirjoitettu heinäkuun 10 (23) pnä 1917

*Julkaistu elokuun 2 (heinäkuun 20)
pnä 1917 »Proletarsoje Delo»
lehden 6. n:ossa
Nimimerkki: W*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

KIRJE RIIAN VALTAUSTA KOSKEVAN LENTOLEHTISEN JULKAISEMISESTA⁵⁵⁰

Tätä lentolehtistä on tietenkin mahdoton julkaista legaalisesti, mutta on yritettävä julkaista se illegaalisesti. Olisi äärimmäisen typerää, jos keksisimme saattaa lakkautuksen vaaraan legaaliset sanomalehtemme (joiden säilyttäminen on jo muutenkin tavattoman vaikeaa ja jotka ovat meille hirveän tärkeitä) emmekä pystyisi tekemään sitä, mihin pystyimme vv. 1912—1914: käyttämään hyväksemme legaalisia mahdollisuuksia. Kirjoitusta (lentolehtistä) ei pidä julkaista legaalisesti enempää kuin pilatakaan sitä muokkaamalla legaalisuuden vaatimuksia vastaavaksi.

Olisi sekä järjetöntä että myös konnamaista *rajoittua* legaaliseen sanaan, kun hallitus on ilmeisesti ty pistänyt ja ty pistää joka päivä sananvapautta.

Tiedän, että bolshevikkimme ovat hyvin piintyneitä ja että illegaalisten lentolehtien saaminen julkaistuksi vaatii runsaasti työtä. Tulen kuitenkin vaatimaan sitä vaatimasta päästyäni, sillä se on elämän vaatimuksia, liikkeen vaatimuksia.

On julkaistava illegaalisia lentolehtiä ja -lehtisiä, joissa puhutaan vapaasti, kuuluvasti, rajoituksitta. Niiden allekirjoituksena olkoon: »Vainottujen bolshevikkien ryhmä». Voidaan rajoittua tähän allekirjoitukseen ja voidaan myös lisätä siihen pienin kirjasiimin painettuna: »Vainottujen bolshevikkien ryhmään kuuluvat ne bolshevikit, jotka hallituksen vainotoimenpiteiden vuoksi ovat pakotettuja toimimaan illegaalisesti.» Tai vielä näin: »Vainottujen bolshevikkien

ryhmään kuuluvat bolshevikit, joiden on pakko hallituksen vainotoimenpiteiden takia ja painovapauden riistämisen vuoksi julkaista illegaalisia vapaita lentolehtiä, toimia legaalisen bolshevikkipuolueen puitteiden ulkopuolella.»

LENTOLEHTINEN RIIAN VALTAUKSEN JOHDOSTA

Työläiset, sotamiehet ja kaikki työtätekevät!

Vihollisjoukot ovat miehittäneet Riian. Olemme kärsineet vielä yhden raskaan tappion. Häätä, tavaton häätä, johon sota on saattanut kansan, käy yhä tuntuvammaksi ja pitkällisemmäksi.

Minkä vuoksi sota pitkistyy? Aina vain kapitalistirosvojen saaliin- jaon vuoksi, sen vuoksi, jäävätkö Belgia, Serbia, Puola, Riika y.m. Saksan saalistajakapitalisteille, jäävätkö Englannin saalistajakapitalisteille Bagdad, niiden ryöstämät Saksan siirtomaat, jääkö Venäjän saalistajakapitalisteille Armenia j.n.e. Kerenskin hallitus pettää häpeämättömästi menshevikkien ja eserrien avustamana ja kannattamana kansaa tuudittaen sitä uneen sellaisilla mitään sanomattomilla ja mihinkään velvoittamattomilla puheilla, että ne haluavat muka rauhaa, vaikka itse asiassa pitkittävät ryöstösotaa eivätkä saata julkisuuteen salaisia sopimuksia, jotka tsaari solmi Englannin ja Ranskan kapitalistien kanssa rikastuttaakseen Venäjän kapitalisteja, joille on luvattu Konstantinopoli, Galitsia ja Armenia.

Tasavallan aikanakin Venäjän kansa vuodattaa vertaan kapitalistien välisten salaisten sopimusten, ryöstösopimusten täyttämiseksi.

»Tasavaltalaiset» Kerenski, Skobelev, Tshernov ja kumpp. ovat kuukausikaupalla pettäneet Venäjän työläisiä ja talonpoikia sen sijaan, että olisivat irtisanoneet salaiset ryöstösopimukset ja esittäneet kaikille sotaa käyville kansoille tarkat, selvät ja oikeudenmukaiset rauhanehdot.

Kerenski on menshevikkien ja eserrien kanssa pettänyt kansaa, Vain työväenhallitus voi pelastaa maan, vapauttaa sen sodan hävityksistä ja sotarosvokapitalistien ryöväyksestä.

Riian menetyksen johdosta porvaristo varustautuu jo säättämään uusia pakkolakeja ja ryhtymään uusiin pakkotoimenpiteisiin sotamiehiä, työläisiä ja talonpoikia vastaan. Talonpojilta on jo alettu ottaa viljaa, kun taas kapitalistit saavat pitää hävyttömän suuret liikevoittonsa ja säilyttää pyhän »liikesalaisuutensa», joka varjelee pankkiireja ja miljonäärejä paljastukselta ja estää työväenvalvonnan.

Menshevikit ja eserrät pokkuroivat häpeällisesti porvariston edessä, tukevat sitä edelleenkin ja pitävät kovaa ääntä siitä, että on »lopetettava» »kaikki puolueriidat», t.s. säilytettävä kapitalistien kaikkivalta, annettava kapitalistien ryövätä maata ja suotava heille edelleenkin »vapaus» pitkittää sotaa...

Kymmeniä ja satoja tuhansia kansan miehiä on tuhoutunut hyökkäyksessä, jonka Kerenskin, menshevikkien ja eserrien hallitus pani alulle kesäkuussa. Kymmeniä ja satoja tuhansia tuhoutuu sodan pitkeydessä niin kauan kuin kansa sietää tuota hallitusta.

Vain työväenhallitus voi pelastaa maan. Vain se ei petä kansaa, vaan esittää viivyttelöttä tarkat, selvät ja oikeudenmukaiset rauhanehdot kaikille maille.

Porvaristo pelottelee kansaa, vrittää aiheuttaa paniikkia ja uskotella valistumattomille ihmisille, ettei nyt heti voida ehdottaa rauhaa, että se merkitsisi »Riian menettämistä» y.m. Se on kansan pettämistä.

Rauhantarjous ei merkitsisi Riian luovuttamista edes silloinkaan, jos rauhasta sopisivat hallitukset, t.s. hallitukset, jotka suojelevat kapitalistien pyhää oikeutta pitää rosvoamansa rikkaudet ja anastamansa vieraat maat (anneksiot). Riika on Saksan ryövärikapitalistien saalis. Armenia on Venäjän ryövärikapitalistien saalis. Kun ryövärit sopivat rauhasta, ne joko pitävät kukin saaliinsa tai vaihtavat osia saaliista. Niin ovat päättyneet ja tulevat päättymään kaikki sodat, niin kauan kuin valta pysyy kapitalisteilla.

Me puhumme kuitenkin *työväen*hallituksesta, mikä on ainoa hallitus, joka voi esittää heti oikeudenmukaiset rauhanehdot. Siitä koko Venäjän työläiset ja talonpojat puhuneet monta sataa kertaa lukemattomissa evästyksissään ja päätöksissään. Näitä ehtoja on rauha ilman anneksioita, t.s. ilman vieraiden maiden anastusta. Se merkitsee, ettei saksalainen eikä venäläinen saa väkijoukolla, ilman puolalaisien vapaaehtoista suostumusta liittää alueihinsa Puolaa tai Lätinmaata, ettei turkkilainen eikä venäläinen saa kahmaista Armeniaa ja niin edelleen.

Työväenhallitus on esittävä kuitenkin heti sellaiset oikeudenmukaiset rauhanehdot poikkeuksetta kaikille sotiville maille. Niin kauan kuin sitä ei tehdä, niin kauan kuin ei esitetä tarkkoja, selviä, virallisia rauhantarjouksia, niin kauan kuin salaiset ryöstösopimukset pysyvät voimassa, niin kauan kuin ei tehdä loppua kapitalistien kaikkivallasta ja sotarosvouksesta, kapitalistien, jotka kahmivat kokoon satoja miljoonia sotatarviketoimituksilla, niin kauan kaikki puheet rauhasta ovat pelkkää kansan pettämistä, kauttaaltaista ja häpeämätöntä pettämistä.

Tätä kansan pettämistä harjoittavat kaikki kapitalistiset hallitukset, siinä luvussa myös Kerenskin, eserrien ja menshevikkien hallitus. Kaikki ne puhuvat sisällyksettömiä, mihinkään velvoittamattomia fraaseja rauhasta, kukaan ei esitä tarkkoja rauhanehtoja, kukaan ei sano irti salaisia sopimuksia, kaikki pitkittävät itse asiassa edelleenkin kansoille tuhoisaa, rikollista ryöstösotaa, jota käydään kapitalistien liikevoittojen vuoksi.

Alas sotat! Alas Kerenskin, menshevikkien ja eserrien hallitus, joka pettää kansaa, pitkittää sotaa, puolustaa kapitalistien ryöstöintressejä ja lykkää perustavan kokouksen vaaleja!

Vain talonpoikaisköyhälistön tukema työväenhallitus esittää rauhantarjouksen, tekee lopun kapitalistien harjoittamasta rosvouksesta ja antaa työtätekeville leipää ja vapauden. Jokainen työläinen ja sotamies tehköön kansalle selväksi, että on kukistettava Kerenskin hallitus ja pystytettävä työväenhallitus.

*Kirjoitettu 1917 elokuussa,
22 (syyskuun 4) päivän jälkeen*

*Julkaistu ensi kerran 1962
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 34. osassa*

*Julkaistaan
konekirjoitusjäljennöksen mukaan*

**TEESEJÄ PIETARIN JÄRJESTÖN KONFERENSSISSA
LOKAKUUN 8 p:nä PIDETTÄVÄÄ SELOSTUSTA SEKÄ
PÄÄTÖSLAUSELMAA JA PUOLUEEN
EDUSTAJAKOKOUKSEEN VALITUILLE EDUSTAJILLE
TARJOITETTUA EVÄSTYKSIÄ VARTEN⁵⁵¹**

PERUSTAVAN KOKOUKSEN EHDOKASLUETTELOSTA⁵⁵²

Keskuskomitean julkisuuteen saattama ehdokasluettelo on laadittu sopimattomasti ja sitä on vastustettava mitä jyrkimmin. Talonpoikaisvaltaisessa perustavassa kokouksessa pitää olla neljä tai viisi kertaa enemmän työläisiä, sillä vain ne kykenevät solmimaan läheiset ja kiinteät yhteydet talonpoikaisedustajiin. Kerrassaan liian paljon on niin ikään ehdokkaina melko kokemattomia henkilöitä, jotka ovat liittyneet puolueeseemme vasta hiljakkoin (kuten Larin). KK avaa ovet sepposen selälleen pyrkyreille ja perustavan kokouksen virkapaikkojen tavoittelijoille asettamalla luetteloon sellaisia ehdokkaita, joiden tulisi ensin toimia kuukausia ja kuukausia puolueessamme. Luettelon pikainen tarkistaminen ja korjaaminen on välttämätöntä.

**HUOMAUTUS »PERUSTAVAN KOKOUKSEN EHDOKAS-
LUETTELOA» KOSKEVAAN TEESIIN**

Itsestään selvää on, ettei kukaan olisi jäävänyt väliryhmäläisistä, ⁵⁵³ joita puoluelinjamme mukaisessa proletaarisessa toiminnassa on kokeiltu kerrassaan vähän, esimerkiksi sellaista ehdokasta kuin Trotskia, sillä ensiksikin Trotski otti heti saavuttuaan internationalistisen asenteen; toiseksi kamppaili väliryhmäläisten keskuudessa yhdistymisen hyväksi; kolmanneksi osoitti heinäkuun vaikeina päivinä olevansa tehtävien tasalla ja vallankumouksellisen proletariaatin puolueen uskollinen kannattaja. Selvää on, että samaa ei voida sanoa monista luetteloon merkityistä eilisistä puolueen jäsenistä.

Larinin asettaminen ehdokkaaksi (ja vielä ennen Petrovskia, Krylenkoa y.m. ...) on erikoisen skandaalimaista. Larin on auttanut jo sodankin aikana *shovinisteja*, esiintynyt *heidän edustajanaan* Ruotsin edustajakokouksessa, auttanut julkaisemaan perättömyyksiä Pietarin työläisistä ja heidän sotateollisuuskomiteoita vastaan harjoittamastaan boikotista. Sodan

aikana Larin ei osoittanut kertaakaan ennen vallankumousta *taistelevansa* internationalismin puolesta. Larin auttoi Venäjälle saavuttuaan pitkän aikaa menshevikkejä ja hyökkäili jopa lehdistössäkkin sopimattomalla tavalla Aleksinskin hengessä puolueettamme vastaan. Larin on tunnettu »hyppäykstään»: muistakaapa hänen kirjasensa, jossa puhutaan työväen edustajakokouksesta ja yhdistymisestä eseriin.

Tätä ei tietenkään tarvitsisi muistella, mikäli Larin on liittynyt puolueeseemme halusta korjata virheensä. Mutta hänen valitsemisensa perustavaan kokoukseen parin viikon kuluttua siitä, kun hän on liittynyt puolueeseen, olisi *itse asiassa* puolueemme muuttamista samanlaiseksi inhottavaksi pyrkyrieni pilttuiksi, jollaisia ovat useimmat eurooppalaiset puolueet. *

Perustavassa kokouksessa tulee olemaan vakavana tehtävänä läheinen, kiinteä, intiimi *lähestyminen* talonpoikiin. Siihen pystyvät vain työläiset, jotka elämänsä puolesta ovat läheisiä talonpojille. Puhujien ja kirjailijoiden tuppaaminen perustavaan kokoukseen merkitsee sitä, että lähdetään ennestään tunnetulle opportunistin ja shovinistin tielle. Se ei ole »III Internationaalin» arvolle sopivaa.

Kirjoitettu 1917 syyskuun 29 ja
lokakuun 4 (lokakuun 12 ja 17)
päivän välisenä aikana

Julkaistu ensi kerran täydellisesti
1962 V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 34. osassa

Julkaistaan
konekirjoitusjäljennöksen mukaan

»TILANHERRAT JA KADETIT LYÖTTÄYTYNEET YHTEEN»

Tämä sanonta ei ole meidän. Sitä on käyttänyt sanomalehti »Delo Naroda»⁵⁵⁴ lokakuun 3 päivänä 170. numerossaan kertoessaan »maaseudun erään työntekijän» sanoin siitä, mitä on tapahtunut Venäjällä vuoden 1917 kesällä ja syksyllä. »Delo Naroda» on kuten tunnettua »sosialistivallankumoukselisten» puolueen virallinen pää-äänenkannattaja. Entinen ministeri Tshernov on tämän lehden toimituksessa.

* Entä M. N. Pokrovskin asettaminen ehdokkaaksi? Hän loittoni v. 1907 bolshevikeista ja pysytteli vuosikausia sivussa. Olisi hyvä, jos hän yhtyisi jälleen lopullisesti meihin. Se on kuitenkin ensin todistettava pitkäikäisellä toiminnalla.

Sellaisen lehden tunnustus on erikoisen arvokas. Tässä tuo tunnustus:

»Tilanherrat ja kadetit ovat lyöttäytyneet yhteen, kuten maaseudun eräs työntekijä sanoo. Tarkemmin tulkittuna tämä merkitsee, että maanomistajat ovat kohdanneet myötätuntoa ja saaneet kannatusta eräiden hallitusainesten keskuudessa niin keskuksessa kuin maaseudullakin, selvinneet alkusäikähdyksestään ja alkaneet järjestäytyä... Hyökäykset maakomiteoita vastaan ovat alkaneet ja voimistuvat päivä päivältä alussa valituksina ja voivotuksina, joita on pursunut kuin runsauden sarvesta, 'ryöväysten', 'laittomuuksien' ja 'tuhotekojen' johdosta... Valituksia ovat seuranneet yläportaana rajoittavat ohjekirjelmät ja maakomiteoihin kohdistuneet oikeudelliset rankaisutoimenpiteet, ja rintamavyöhykkeellä sijaitsevilla paikkakunnilla myös sotilasviranomaiset ovat puuttuneet asiaan kenraali Kornilovin päiväkäskyjen muodossa. Vieläpä täällä Pietarissakin on oikeusministeriön taholta uhattu saattaa ylin maakomitea rikosoikeudelliseen edesvattuuseen.

Yleisimpänä aiheena syytteiden nostamiseen ja siviilikanteiden tekemiseen on ennen vallankumousta solmittujen vuokrasopimusten voimassaolon lakkauttaminen. Tilanherrat ja kaikki heidän kumppaninsa jankkaavat yhteen ääneen, ettei sopimuksia koskevaa lakia ole kumottu, joten siis kaikki sopimukset ovat voimassa eikä 'millään komiteoilla eikä yksityisillä henkilöillä' ole oikeutta lakkauttaa niiden voimassaoloa... Ja 'varomattomia' maakomiteoita joutuu joukoittain entisen oikeuslaitoksen iskujen alle sopimusten voimassaolon lakkauttamisen ja vuokramaksujen alentamisen vuoksi. Tuo alentaminen on kuitenkin kerrassaan välttämätöntä ja tuskinpa yksikään sopimus on pysynyt jossain entisellään.»

(Esitetään »mitä maltillisimman professori Kablukovin» todistus, että lyhytaikaisen vuokrasopimuksen tehnyt talonpoika saattaa olla »*maaorjuutta pahemmassa*» asemassa)...

»Ennen vallankumousta solmittujen orjuuttavien vuokrasopimusten voimassaolon lakkauttaminen ei näissä oloissa ole ollut suinkaan rikos, vaan vallanelinten suoranainen velvollisuus... Suoranaista kapinan provosointia on ollut yritys pitää hinnalla millä hyvänsä talonpoikaisuokraajia 'maaorjuutta pahemmassa' asemassa, ja tämä provosointi on ollut sitä rikollisempaa, koska se on tapahtunut yksinomaan orjuuttaja-tilanherrojen luokan eduksi ja aikana, jolloin tasavalta ja koko kansa on mitä suurimmassa hädässä... Eihän todellakaan ole sattuma, että nimenomaan Tambovin kuvernementissa, missä syytteeseen asetettuja komiteoita on tavaton määrä, on suoritettu tuhotekoja ja palavat tilanherrojen 'pesät'...»

Näin sanotaan »Delo Naroda» lehdessä, eserrien ministeripuolueen virallisessa äänenkannattajassa!

Nämä rivit pitäisi painattaa uudelleen kaikkialla, julkaiseta ne toistamiseen lentolehtisissä ja levittää ne lentolehtisten avulla miljoonina monisteina talonpoikien keskuuteen, sillä

ne sisältävät eserrien (»sosialistivallankumouksellisten») oman ja itse V. Tshernovin lehdessä esitetyn todistuksen siitä, että eserrät ovat kavaltaneet talonpojat tilanherroille, että eserräpuolue on pettänyt talonpoikaiston ja niin ikään antautunut tilanherroille, jollei suorastaan »lyöttäytynyt yhteen» niiden kanssa.

Kansan on saatava lukea kerran jos toisenkin nämä rivit. Jokainen valveutunut talonpoika, sotamies ja työläinen harmitkoon, mitä nämä tunnustukset merkitsevät.

On kulunut seitsemän vallankumouskuukautta. Kansa on osoittanut lukemattoman monta kertaa luottavansa eseriin, antanut niille vaaleissa enemmistön, sanonut eserrien puolueelle: johda meitä, me annamme käsiisi johdon! Eserräpuolueella, joka vuoden 1917 maaliskuusta lähtien on toiminut liitossa *menshevikkien* kanssa, on ollut monen monta kuukautta *enemmistö* Työläisten, Sotilaiden ja Talonpoikien Edustajien Neuvostoissa! Eserräpuolueen ja menshevikkipuolueen jäseniä on toukokuun 6 pstä lähtien ollut ja on ministereinä ja apulaisministereinä yhdessä »kadettiraukkojen», rinnan »kadettiraukkojen», liitossa »kadettiraukkojen» kanssa!

Itse »Delo Naroda» tunnustanut, mikä on ollut tuloksesta tästä niiden ja kadettiraukkojen sekä tilanherrojen koalitiosta (liittoumasta, yhteenliittymästä).

Seitsemän vallankumouskuukautta, seitsemän kuukautta demokraattista tasavaltaa, seitsemän kuukautta eserrien ja menshevikkien ylivaltaa Neuvostoissa ovat johtaneet siihen, että »tavaton» määrä maakomiteoiden jäseniä on asetettu syytteeseen tuomioistuimessa — entisen oikeuslaitoksen tuomioistuimessa, entisessä, tsaarin ja tilanherrojen tuomioistuimessa — ja että talonpojat ovat nousseet kapinaan Tambovin ja muissa kuvernementeissa!

Siinä tulos talonpoikien eserräpuolueelle osoittamasta luottamuksesta. Ja eserräministeri S. L. Maslovin uusi maalaki-esitys on jälleen kerran todistuksena siitä (ks. saman kirjoittajan artikkelia »Eserräpuolue pettämässä jälleen talonpoikia» *), miten eserrät ovat kavaltaneet talonpojat.

Kirjoitettu 1917 lokakuun 20
(marraskuun 2) päivän jälkeen

Julkaistu ensi kerran lokakuun 24
(marraskuun 6) pnä 1917 »Derevenskaja Bednota» lehden 11. n:ossa

Julkaistaan
»Derevenskaja Bednota»
lehden iektiin mukaan

* Ks. Teokset, 26. osa, ss. 210—215. Toim.

KIRJE J. M. SVERDLOVILLE

Tov. Sverdloville.

Sain vasta eilisiltana tietää, että Zinovjev on *kirjeellisesti* kiistänyt osallisuutensa Kamenevin »Novaja Zhiznissä» julkaisemaan kirjoitukseen.

Miksi Te ette lähetä minulle mitään???

Kaikki Kamenevia ja Zinovjevia koskevat kirjeet olen lähettänyt *vain* KK:n jäsenille. — Te tiedätte sen; eikö tämän vuoksi ole oudoksuttavaa, että Te aivan kuin epäilette sitä.

En nähtävästi voi osallistua KK:n kokoukseen, sillä minua »pyydystellään». Zinovjevin ja Kamenevin jutussa, jos *te* (+Stalin, Sokolnikov ja Dzerzhinski) vaaditte kompromissia ⁵⁵⁵, ehdottakaa *vastoin* minua asian siirtämistä puolueoikeuden ratkaistavaksi (tosiasiat puhuvat selvästi, että Zinovjevkin on ollut tarkoituksellisesti *torpedoimassa*): se muodostuu lykkäykseksi.

»Kameneville on myönnetty ero»? Keskuskomiteastako? Lähettäkää hänen anomuksensa teksti.

Kasakoiden mielenosoituksen peruuttaminen ⁵⁵⁶ on valtava voitto. Hurraa! *On hyökättävä kaikin voimin* ja me voitamme kyllä muutamassa päivässä! Parhaat tervehdykseni! Teidän.

Kirjoitettu lokakuun 22 tai 23
(marraskuun 4 tai 5) pnä 1917

Julkaistu ensi kerran 1957
kirjassa »Lokakuun aseellinen
kapina Pietarissa», Moskova,
julk. Neuvostoliiton Tiedeakatemia

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan